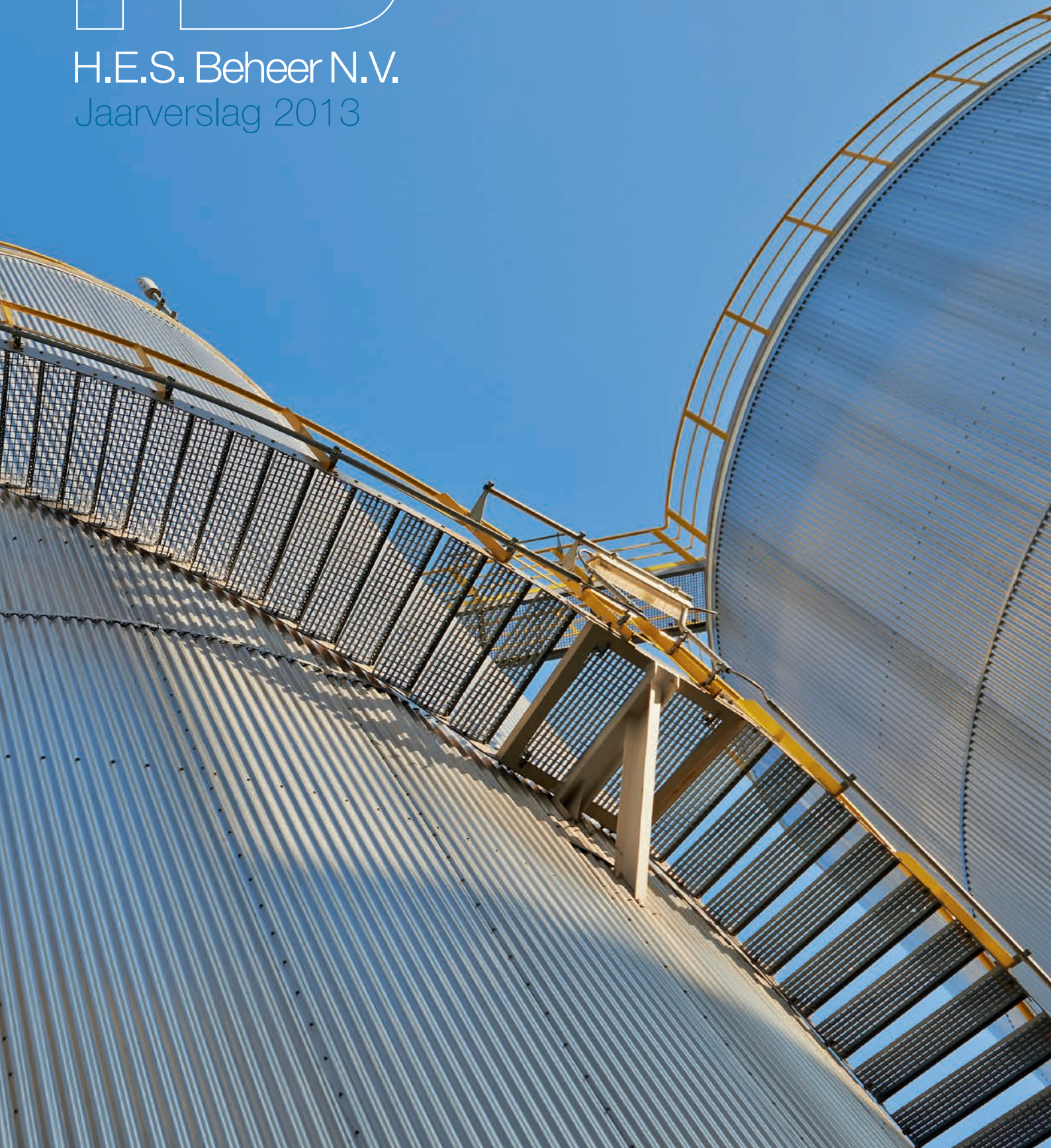

H.E.S. Beheer N.V.

Jaarverslag 2013

H.E.S. Beheer N.V., opgericht in 1908, is houdstermaatschappij van zelfstandige dochters en deelnemingen die logistieke diensten in havens verlenen. Stuwadoren is de kernactiviteit. Het gaat om het lossen en laden van droge en natte bulkproducten in en uit zeeschepen, coasters, lichters, treinen en vrachtauto's en om grootschalige open en gesloten opslag. Deze bulkproducten zijn voornamelijk bestemd voor industriële eindgebruikers en worden onder meer gebruikt als grondstoffen voor de energiemarkt, de staal- en aluminiumindustrie en de voedingsmiddelenindustrie. Op jaarbasis worden door de bedrijven binnen de HES groep circa 70 miljoen aangevoerde tonnen gelost. Het leeuwendeel van de activiteiten ligt in Nederland. Daarnaast is de vennootschap actief in het Verenigd Koninkrijk. Een van de minderheidsbelangen heeft vestigingen in verschillende landen, waaronder Frankrijk, Duitsland, België en Polen. Dit bedrijf heeft stuwadoren en binnenvaart als kernactiviteiten.

De HES-bedrijven beschikken over grootschalige apparatuur voor snelle lossing, belading en bewerking. Daarnaast hebben zij ruime opslagfaciliteiten. Alle Nederlandse bedrijven liggen aan diep vaarwater (maximaal 23 meter) en hebben directe toegang tot de belangrijkste Europese waterwegen en het Europese railnetwerk. Wereldwijd behoren zij tot de grootste in hun soort.

HES Beheer is een onafhankelijke, volledige structuurvennootschap. Aandelen HES Beheer zijn sinds 28 januari 1982 verhandelbaar via NYSE Euronext Amsterdam.

De voornaamste taken en werkzaamheden van HES Beheer als houdstermaatschappij zijn het participeren in overslagbedrijven met verwante kenmerken, het oprichten van nieuwe bedrijven, het overnemen van bedrijven, het vaststellen van de groepsstrategie en het ontplooiën en ondersteunen van nieuwe activiteiten. Hierbij staan rendement, groei van de onderneming en spreiding en beheersing van risico's centraal.

Zoveel als in haar vermogen ligt, stimuleert HES Beheer de binnen de groep aanwezige synergie. De dochters en deelnemingen zijn in hoge mate zelfstandig, met veelal een eigen raad van commissarissen. Dit houdt de directies van deze bedrijven scherp op het gebied van commercie, kostenbewustzijn en innovatie. Een belangrijke taak van de holding is het aantrekken van kwalitatief goede directeuren en managers. Ook wordt toegezien op een juiste combinatie van kennis bij toezichthouders, zodat meerwaarde wordt gecreëerd bij de desbetreffende dochters en deelnemingen. Vanuit de holding wordt waar nodig interne ondersteuning geboden, inclusief tijdelijk management, en worden overnames en/of (des)investeringen geïnitieerd en/of begeleid. Ook het aantrekken van eigen en vreemd vermogen behoort tot de taken, evenals het onderhouden van contacten met kapitaalverschaffers en het verschaffen van informatie aan aandeelhouders, beurs en pers.

Dit alles met het uiteindelijke doel om de continuïteit van het concern te waarborgen, meerwaarde te creëren en te bevorderen dat de onderliggende bedrijven optimaal functioneren.

H.E.S. Beheer N.V.

Inhoudsopgave

Kernpunten uit het verslag van de directie en de jaarrekening	4
Kerngegevens	6
Verslag van de Raad van Commissarissen	11
Verslag van de directie	
Algemene beschouwing	17
Strategie en doelstellingen	18
Marktontwikkelingen	19
Investerings	27
Risico's	29
Financiële gang van zaken	34
Gang van zaken bij groepsmaatschappijen en deelnemingen	42
Maatschappelijk verantwoord en innovatief ondernemen	56
Personeel	57
Toekomst	59
Jaarrekening 2013	
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	62
Geconsolideerd totaalresultaat	63
Geconsolideerde balans	64
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	66
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	68
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	69
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	81
Toelichting op de geconsolideerde balans	88
Enkelvoudige balans	106
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	108
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening	109
Overige gegevens	
Uittreksel uit de statuten inzake winstbestemming	115
Bestemming van het resultaat	115
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	116
Organisatie	
Personalia Raad van Commissarissen	118
Personalia Directie	119
Personalia Managementteam	119
Directeuren belangrijkste deelnemingen	120
Organisatieschema	120
Belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen	121
Vennootschappelijke informatie	
Aandeelhoudersinformatie	124
Corporate Governance	127
Bestuursverklaring	129
Rapport van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.	130

Kernpunten uit het verslag van de directie en de jaarrekening

KERNPUNTEN 2013

- > Hestya Energy overweegt openbaar bod op aandelen HES Beheer
- > Genormaliseerd nettoresultaat **€ 25,3 miljoen** (2012: € 25,6 miljoen)
- > Nettoresultaat **€ 24,3 miljoen** (2012: € 25,6 miljoen).
- > Proportionele aanvoer gestegen naar **38,6 miljoen ton** (2012: 33,3 miljoen ton).
- > Omzet **€ 97,1 miljoen** (2012: € 87,5 miljoen).
- > ROFA* **9,0%** (2012: 9,8%).
- > Genormaliseerd nettoresultaat per aandeel **€ 2,83** (2012: € 2,93).
- > Nettoresultaat per aandeel **€ 2,72** (2012: € 2,93).
- > Stockdividend **€ 1,40** per aandeel (2012: stockdividend € 1,46 per aandeel).
- > Slotkoers **€ 45,00** (2012: € 42,90).
- > Beurswaarde ultimo 2013 **€ 407,2 miljoen** (ultimo 2012: € 375,5 miljoen).
- > Solvabiliteit **53,1%** (2012: 55,4%).
- > Acquisitie 50% Botlek Tank Terminal (BTT), waardoor HES 100% eigenaar.
- > Treinlaad- en losstation BTT begin april 2013 in gebruik genomen.
- > EBS: nieuwe 30.000 m³ vlakloods Laurens haven in gebruik genomen.
- > EBS: bouw agrihub Europoort in volle gang.
- > Nieuwe treinbeladingsinstallatie OVET Vlissingen in gebruik genomen.
- > Onderhandelingen inzake vergroting belang in ATIC Services.

KERNPUNTEN 1 JANUARI – 17 MAART 2014

- > Drs. H. Sliep afgetreden als CEO en lid managementteam.
- > C.S.M. Molenaar benoemd als tijdelijke vervanger.
- > H.J. Hazewinkel benoemd tot adviseur raad van commissarissen.
- > HES-aandelen per 24 maart 2014 opgenomen in AScX-index NYSE Euronext.

* ROFA is een interne ratio van HES om het rendement op investeringen te meten, zowel op holding- als deelnemingsniveau. ROFA = Return On Fixed Assets (rendement op vaste activa) = genormaliseerde EBITDA/aanschafwaarde van de materiële en immateriële activa + balanswaarde financiële vaste activa.

KERNPUNTEN VAN HET BELEID

- > Investeren in de droge bulk in Nederland en het Verenigd Koninkrijk via onze huidige deelnemingen en vergroting van onze belangen daarin
- > Verdere uitbreiding activiteiten in de op- en overslag van natte bulk
- > Actieve rol als aandeelhouder en commissaris bij de deelnemingen
- > Stimuleren van synergie
- > Bevorderen van zelfstandige, onafhankelijke bedrijven

FINANCIËLE DOELSTELLINGEN

- > Financieel gezond en stabiel groeiend bedrijf dat lange termijn aandeelhouderswaarde creëert
- > Jaarlijkse groei van de proportionele omzet
- > Jaarlijkse groei van het totaalresultaat en resultaat per aandeel
- > ROFA van 10%
- > Rendement op eigen vermogen van minimaal 15%
- > Solvabiliteit van minimaal 35%
- > Gestreefd wordt naar een dividend van 50% van het genormaliseerde resultaat. Bij bepaling hoogte en dividendvorm (in contanten, in aandelen of een combinatie daarvan) wordt rekening gehouden met belangen aandeelhouders, gewenste balansverhoudingen, financieringsstructuur en mogelijke acquisities

VERWACHTING 2014

Wij zijn positief over de mogelijkheden van onze groep om verder te groeien in de verschillende marktsegmenten.

Kerngegevens

Bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld

	2013 ¹	2012	2011	2010	2009
Omzet	97.098	87.477	78.116	75.825	66.478
Bijzondere resultaten ²	- 1.025	0	0	0	0
Genormaliseerd nettoresultaat	25.325	25.600	24.339	21.867	16.725
Nettoresultaat	24.300	25.600	24.339	21.867	16.725
Investerings materiële vaste activa	15.715	20.010	28.698	29.125	13.167
Afschrijvingen en amortisaties	9.986	8.125	6.355	6.612	5.917
Eigen vermogen	143.424	118.057 ³	104.448	92.770	80.756
Schulden aan kredietinstellingen en overige leningen	87.235	64.286	64.128	21.320	6.278
Balanstotaal	270.141	213.128	197.137	141.926	111.488

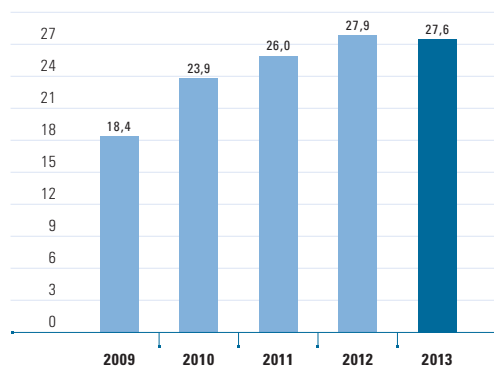
¹ BTT 100% geconsolideerd, 2009 t/m 2012: 50%.

² Materiële posten die een bijzonder en eenmalig karakter hebben.

³ Aangepast i.v.m. IFRS-regels per 2013.

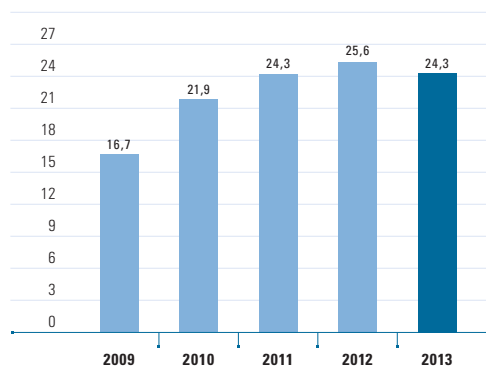
Genormaliseerd resultaat voor belasting

[in miljoenen euro's]

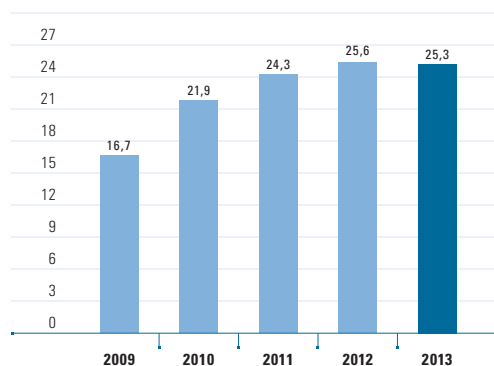
Nettoresultaat

[in miljoenen euro's]

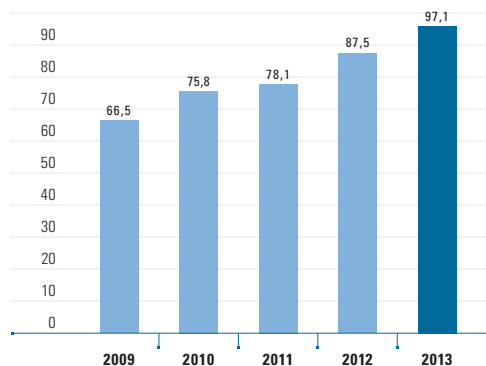
Genormaliseerd nettoresultaat

[in miljoenen euro's]

Geconsolideerde omzet

[in miljoenen euro's]

	2013	2012	2011	2010	2009
ROFA (%) ⁴	9,0	9,8	8,9	9,7	8,7
Genormaliseerd nettoresultaat/omzet (%)	26,1	29,3	31,2	28,8	25,2
Nettoresultaat/omzet (%)	25,0	29,3	31,2	28,8	25,2
Genormaliseerd nettoresultaat/ eigen vermogen ⁵ (%)	21,5	24,5	26,2	27,1	23,8
Nettoresultaat/eigen vermogen ⁵ (%)	20,6	24,5	26,2	27,1	23,8
Eigen vermogen/totaal vermogen (%)	53,1	55,4 ⁶	53,0	65,4	72,4

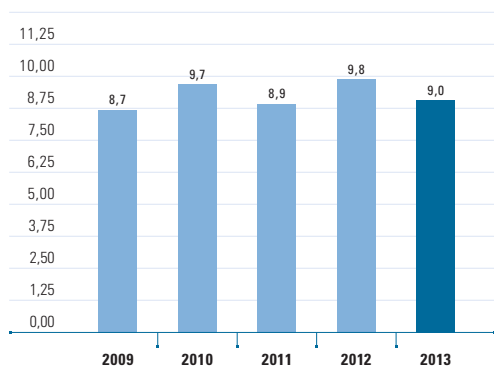
⁴ Zie toelichting op pagina 4.

⁵ Eigen vermogen per 1 januari.

⁶ Aangepast i.v.m. wijziging in IAS19R.

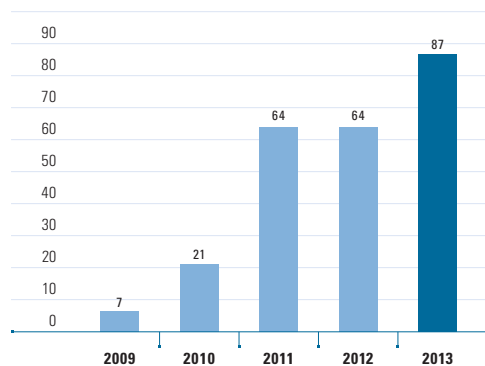
ROFA

[in procenten]

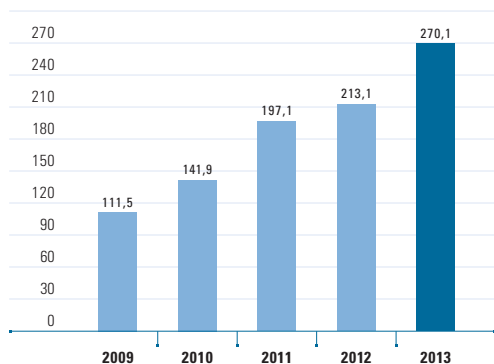
Schulden aan kredietinstellingen en overige leningen

[in miljoenen euro's]

Balanstotaal

[in miljoenen euro's]

Kerngegevens (vervolg)

Bedragen in € 1.000, tenzij anders vermeld

	2013	2012	2011	2010	2009
GEGEVENS PER AANDEEL VAN € 1,00					
Aantal geplaatste aandelen per 31 december	9.049.827	8.752.136	8.752.136	8.752.136	8.752.136
Genormaliseerd nettoresultaat ⁷	2,83	2,93	2,78	2,50	1,91
Nettoresultaat ⁷	2,72	2,93	2,78	2,50	1,91
Koers-winstverhouding ⁸	16,2	13,4	12,3	11,2	10,2
Slotkoers van het jaar	45,00	42,90	35,50	33,00	22,85
Dividend (2012 + 2013: stockdividend; 2013: voorstel)	1,40	1,46	1,39	1,25	0,95
Pay-out (2012 + 2013 in gewone aandelen)	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	49,7%
AANTAL MEDEWERKERS PER 31 DECEMBER⁹					
	319	288	288	291	283

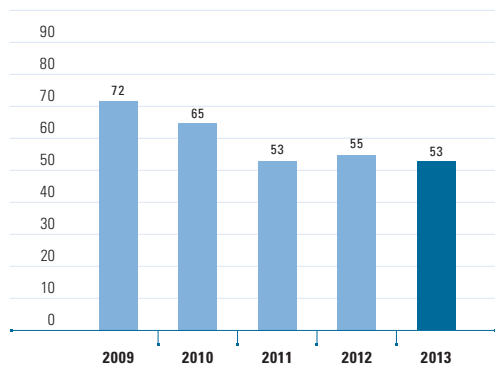
⁷ Op basis gewogen gemiddelde.

⁸ Gemiddelde van koers per 1 januari en 31 december/winst per aandeel.

⁹ Optelsom aantal medewerkers HES Beheer, dochterondernemingen en 50% medewerkers joint ventures.

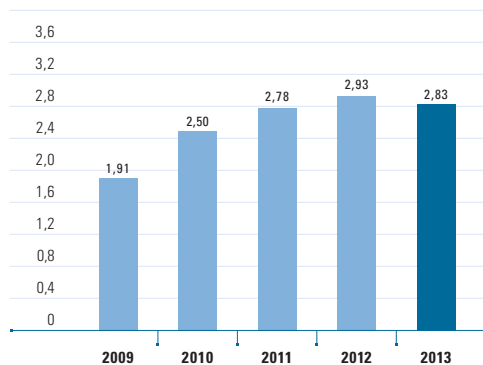
Solvabiliteit

[in procenten]

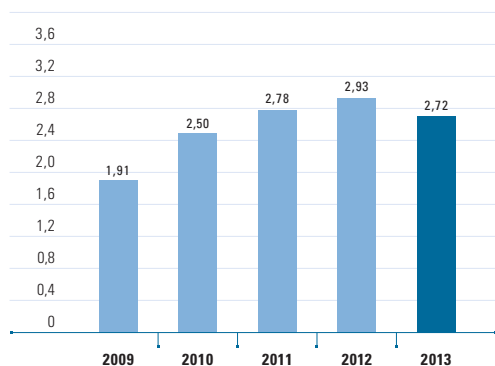
Genormaliseerd nettoresultaat per aandeel

[in euro's]

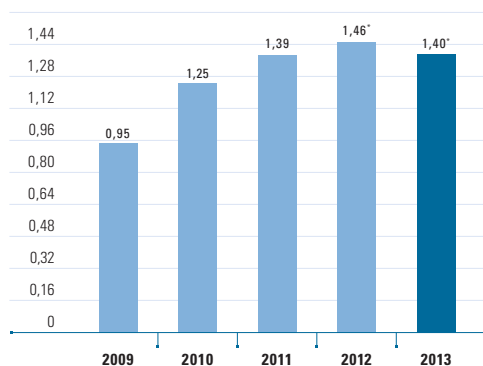
Nettoresultaat per aandeel

[in euro's]

Dividend per aandeel

[in euro's]

* Stockdividend.

Nieuwe vlakloods.

EUROPEAN BULK SERVICES B.V.

Rotterdam Europoort

Verslag van de Raad van Commissarissen

AAN DE AANDEELHOUDERS

Het afgelopen jaar gaf qua resultaten bij de verschillende deelnemingen een divers beeld te zien. Per saldo resulteerde dit in een genormaliseerd groepsresultaat dat fractioneel onder het niveau van het voorgaande jaar bleef.

In het verslagjaar is veel aandacht besteed aan het voorgenomen openbaar bod in contanten door Hestya Energy B.V. ('Hestya'), gecontroleerd door Riverstone Europe LLP ('Riverstone'), op alle geplaatste en uitstaande aandelen van H.E.S. Beheer N.V. (het 'Openbaar Bod') en de beoogde vergroting van het belang in ATIC Services. Op 26 november 2013 werd bekendgemaakt dat HES Beheer en Hestya tot 31 januari 2014 exclusieve besprekingen voerden over een mogelijk openbaar bod en dat 58% van de aandeelhouders zogenaamde irrevocables (onherroepelijke overeenkomsten) hadden getekend met Hestya om onder bepaalde voorwaarden hun aandelen aan te bieden indien er daadwerkelijk een openbaar bod zou worden uitgebracht. Nu de meerderheid van de aandeelhouders kennelijk zijn aandelenpakket wilde verkopen, hebben wij na ampele overweging besloten tot 31 januari 2014 exclusiviteit te verlenen aan Hestya om hen de gelegenheid te bieden een onderzoek naar HES Beheer in te stellen en met hen in gesprek te gaan en te verkennen onder welke voorwaarden een openbaar bod zal worden gedaan respectievelijk of deze voorwaarden in lijn zijn met de door commissarissen en directie gestelde voorwaarden. Eind januari werd de periode verlengd tot en met 28 februari. Op 17 maart werd de exclusiviteit verlengd tot en met 15 mei 2014. In de verdere besprekingen over een fusieovereenkomst zal moeten blijken of Hestya tegemoet komt aan een aantal door commissarissen en directie gehanteerde criteria, waaronder continuïteit en duurzame financiële slagkracht en veiligstellen van werkgelegenheid. Uitgangspunt hierbij is het bereiken van een evenwichtig resultaat voor de HES groep en de met haar verbonden belanghebbenden.

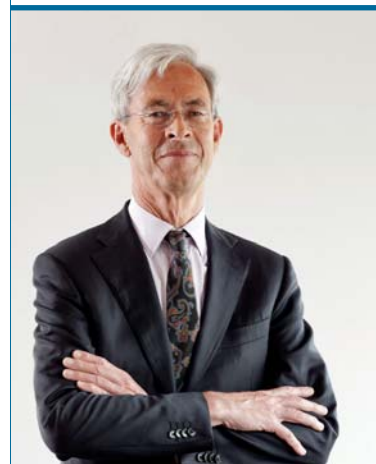
Aan Kempen & Co. Corporate Finance B.V. is opdracht gegeven voor een waarderingsonderzoek en een zogenaamde 'fairness opinion'.

Het feit dat de meerderheid van de aandeelhouders zijn aandelen wil verkopen, heeft de realisatie van de beoogde uitbreiding van ons belang in ATIC Services, waarop in het directieverslag uitgebreid wordt ingegaan, bemoeilijkt. De potentieel strategische meerwaarde van deze acquisitie wordt door ons onderschreven.

Het is de bedoeling om deze transactie volledig via bankleningen te financieren.

De voorgenomen transactie zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan aandeelhouders.

Een andere belangrijke strategische stap die eind april 2013 kon worden gerealiseerd, was de overname van de resterende 50% in Botlek Tank Terminal, waardoor HES Beheer volledig eigenaar werd van dit jonge, moderne bedrijf, dat gebouwd is volgens de laatste stand der techniek. Deze overname past uitstekend in het beleid om de de productrange te verbreden en de risico's te spreiden.

Mr. J.P. Peterson,
Voorzitter

Naast voornoemde onderwerpen, de reguliere agendapunten, de gang van zaken bij de verschillende deelnemingen, de maand-, kwartaal- en jaarrapportage, de begroting, de financiële positie en de strategie van HES Beheer hebben wij onder meer aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- > business development/uitbreiding management;
- > het SER-Energieakkoord;
- > verhoging rekening-courant krediet;
- > voortgang nieuwbouwprojecten bij de dochters en deelnemingen;
- > bouw agrihub EBS Europoort en de financiering daarvan;
- > samenstelling raad van commissarissen;
- > (kleine) wijziging profielschets raad van commissarissen;
- > corporate governance;
- > reserverings- en dividendbeleid;
- > optiebeleid;
- > hervorming van de accountantsmarkt;
- > relevante toekomstige wijzigingen in IFRS.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen maakt een integraal deel uit van de bedrijfsvoering. Gegeven de structuur van HES Beheer worden de specifiek relevante maatschappelijke aspecten van het ondernemen vooral binnen de raad van commissarissen van de dochters en deelnemingen besproken en vormen veelal een vast onderdeel van de agenda.

Het afgelopen boekjaar kwam de raad van commissarissen zevenmaal fysiek bijeen, terwijl zeer frequent telefonisch werd vergaderd. Alle vergaderingen werden gehouden in aanwezigheid van de directie, met uitzondering van de eerste en de laatste, die deels buiten aanwezigheid van de directie plaatsvonden. Bij de eerste vergadering vond het overleg met accountants over de jaarstukken deels zonder de directie plaats.

In het voorgenomen Openbaar Bod heeft de raad van commissarissen van HES een leidende rol op zich genomen om de belangen van HES en haar betrokken stakeholders zo goed mogelijk te waarborgen. Mede in het licht van het gebruikelijke aanbod van managementparticipatie bij openbare biedingen door financiële partijen heeft de heer Sliep een terughoudende rol ingenomen bij het openbaar bod.

De raad van commissarissen heeft in dat traject bovendien aandacht besteed aan het feit dat de voorzitter van de raad van commissarissen, de heer Peterson, een vermeend tegenstrijdig belang zou kunnen hebben bij het Openbaar Bod, gezien de betrokkenheid van het Peterson familiefonds (waar de heer Peterson overigens geen zeggenschap of controle over heeft) als aandeelhouder in HES.

De raad van commissarissen heeft reeds aan het begin van het proces rondom het Openbaar Bod besloten dat de heer C.S.M. Molenaar de leiding zal hebben vanuit de raad van commissarissen in het Openbaar Bod en in het bijzonder de communicatie zal voeren met Hestya en Riverstone, alsmede de grootaandeelhouders van HES. In de fase waarin werd onderhandeld over de voorwaarden voor het Openbaar Bod, heeft de heer Peterson niet langer deelgenomen aan beraadslagingen en besluitvorming over het Openbaar Bod.

In de laatste vergadering van het jaar 2013 heeft de raad van commissarissen gesproken over zijn functioneren. Daarbij is vastgesteld dat de hierboven weergegeven taakverdeling werkbaar is en wordt voortgezet. De raad van commissarissen is van mening dat zijn toezichthoudende taak bij de lopende gang van zaken en zijn sturende taak bij het Openbaar Bod naar behoren wordt vervuld, zij het dat de aanwezigheid van een extra commissaris – waarover meer in de paragraaf ‘Samenstelling raad van commissarissen’ – de taak van de raad van commissarissen zou hebben verlicht. De raad van commissarissen heeft zeer veel respect voor alle functionarissen van HES

Nieuwe zeekadeloods.

EUROPEAN BULK SERVICES B.V.

Rotterdam – Laurenshaven

die de zeer zware belasting van de diverse dossiers op bewonderenswaardige wijze gedragen hebben en deels nog dragen. Ten slotte heeft de raad van commissarissen in deze vergadering gesproken over het in overige zin functioneren van de directie van HES en het optiebeleid.

Bij alle fysieke vergaderingen was ons college compleet. Naast onze controlerende, toezichthoudende en deels sturende taken, hebben wij getracht de directie met raad en daad bij te staan, waarbij gebruik is gemaakt van de binnen de raad aanwezige kennis en ervaring.

Wij danken het management van HES Beheer en de directies en medewerkers van de dochters en deelnemingen voor hun bijdrage aan de in 2013 behaalde resultaten. Het overleg met de ondernemingsraden hebben wij wederom als positief ervaren. Wij danken de ondernemingsraden voor hun constructief-kritische inbreng.

Kernpunten van de strategie voor de komende jaren zijn het verbreden van de productrange, een verdere verbetering van de winstgevendheid, het nog meer ontwikkelen van de inherente mogelijkheden bij de deelnemingen en het optimaal benutten van de strategische positie van de bedrijfslocaties.

DIRECTIE HES BEHEER

Op 14 februari 2014 werd bekendgemaakt dat Drs. H. Sliep RC om persoonlijke redenen is teruggetreden als CEO en HES Beheer uiterlijk 30 september 2014 zal verlaten. De heer Sliep is ten tijde van zijn vertrek ruim 17 jaar werkzaam geweest bij HES, vanaf 5 april 2000 als statutair directeur. Onder zijn leiding heeft HES zich ontwikkeld tot een stabiel en winstgevend bedrijf met een gezonde balanspositie. De heer Sliep blijft tot zijn vertrek betrokken bij de dagelijkse gang van zaken bij het bedrijf en hij zal zorgdragen voor een goede overdracht van zijn taken. Ofschoon het nog geen tijd is om afscheid van hem te nemen, dankt de raad van commissarissen de heer Sliep alvast voor zijn bijdrage aan het succes van HES Beheer.

De heer Molenaar, die per 14 mei 2013 werd benoemd als commissaris, is in verband met het terugtreden van de heer Sliep per 14 februari 2014 tijdelijk teruggetreden als commissaris en heeft per dezelfde datum een algemene volmacht gekregen totdat zijn benoeming als tijdelijk bestuurder is bekrachtigd door de algemene vergadering van aandeelhouders.

De heer Molenaar zal zich vooral richten op de onderhandelingen in verband met het mogelijk Openbaar Bod en de beoogde ATIC transactie.

Begin maart 2014 is het proces gestart om te voorzien in de vacature van algemeen directeur.

CORPORATE GOVERNANCE

De hoofdlijnen van het corporate-governancebeleid worden in een apart hoofdstuk van het jaarverslag uiteengezet. De hoofdlijnen van de corporate-governancestructuur en de naleving van de Code zullen aan de algemene vergadering van 2014 worden voorgelegd als onderdeel van de bespreking van het jaarverslag.

Hoofdstuk III van de Code heeft betrekking op de raad van commissarissen. De meeste principes en best-practicebepalingen van dit hoofdstuk worden door ons onderschreven c.q. (zullen worden) toegepast.

Het bezoldigingsbeleid is in het verslagjaar ongewijzigd gebleven. Voor het vaststellen van de remuneratie van de statutair directeur hanteert de raad van commissarissen een stelsel met drie componenten, te weten een vaste component (salaris en overige primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden), een variabele component en een component bestaande uit een optieregeling. De gekozen prestatiecriteria worden in dit verslag niet nader beschreven, omdat deze gevoelige informatie bevatten. Sinds de aanstelling van de voormalige statutair directeur worden jaarlijks bepaalde doelstellingen vastgesteld die de hoogte van de variabele beloning bepalen. Deze worden na afloop van het jaar geëvalueerd. Daarnaast wordt de totale prestatie van de statutair directeur meegewogen. De hoofdlijnen van de jaarlijkse toepassing van het remuneratiebeleid worden in een vergadering van de raad buiten aanwezigheid van de directie besproken, waarna twee commissarissen alle componenten definitief ter bespreking met de statutair directeur vaststellen. In de jaarrekening 2013 is onder het kopje 'Bezoldiging bestuurder' een uitsplitsing gegeven van de bedragen die in verband met de bezoldiging van de bestuurder ten laste van het resultaat zijn gekomen.

Op 8 augustus 2008 is het Besluit van 26 juli 2008 tot uitvoering van artikel 41 van de Richtlijn betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen in werking getreden. Dit artikel bepaalt dat organisaties van openbaar belang in beginsel een Auditcommissie moeten hebben en geeft regels voor de samenstelling van deze commissie.

In het geval de raad van commissarissen uit maximaal vier personen bestaat, is het toegestaan om een ander orgaan van de vennootschap aan te wijzen dat soortgelijke taken kan uitoefenen als een Auditcommissie. De vennootschap heeft de volledige raad van commissarissen daartoe aangewezen, temeer omdat het, gegeven de beperkte omvang van de vennootschap, niet zinvol wordt geacht om een aparte Auditcommissie in te stellen.

Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van de Code.

Ten minste één lid heeft relevante kennis en ervaring opgedaan op financieel-administratief gebied bij beursvennootschappen of bij andere grote rechtspersonen.

Aan commissarissen zijn geen opties op aandelen HES Beheer toegekend. Evenmin zijn leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan commissarissen. Alle commissarissen genieten een vaste jaarlijkse honorering die niet afhankelijk is van de resultaten van HES Beheer in enig jaar.

De bezoldiging van commissarissen is opgenomen in de jaarrekening, onder het hoofdstuk 'Bezoldiging commissarissen'. Deze bezoldiging werd d.d. 12 mei 2011 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

Bij sluiting van de algemene vergadering van 14 mei 2013 is de heer F. Tielrooij definitief afgetreden en is de heer Mr. S.W.A. Lak tussentijds afgetreden om conflicterende belangen met zijn nieuwe hoofdfunctie te voorkomen. Later in het jaar is op gepaste wijze afscheid genomen van beide ervaren commissarissen, die dertien respectievelijk zes jaar op professionele en consciëntieuze wijze toezicht op de directie hebben gehouden.

De voorzitter, de heer Peterson, was eveneens aftredend. Mede gegeven het aftreden van de heren Lak en Tielrooij is het voorstel om de heer Peterson te herbenoemen met instemming begroet door aandeelhouders.

Conform onze voordracht heeft de algemene vergadering van aandeelhouders van 14 mei 2013 de heer Molenaar voor vier jaar benoemd tot commissaris. De heer Molenaar bekleedt commissariaten en adviesfuncties bij verschillende beleggingsfondsen en beleggingsadviescommissies en een bestuursfunctie bij een administratiekantoor.

Zoals hierboven, in de paragraaf 'Directie HES Beheer' is vermeld, is de heer Molenaar per 14 februari 2014 tijdelijk teruggetreden als commissaris.

De raad bestaat thans tijdelijk uit twee leden. De raad is op zoek naar uitbreiding van het aantal commissarissen dan wel tijdelijke versterking totdat een kandidaat door de algemene vergadering kan worden benoemd. De raad heeft op 11 maart 2014 de heer H.J. Hazewinkel benoemd tot zijn adviseur. De heer Hazewinkel zal de raad in ieder geval versterken met betrekking tot het mogelijk openbaar bod en de beoogde ATIC-transactie. De heer Hazewinkel is voormalig voorzitter van de raad van bestuur van VolkerWessels. Hij vervult momenteel meerdere commissariaten, onder andere bij TKH Group (voorzitter), Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en Schiphol Group N.V. Ook zijn betrokken ondernemingsraden uitgenodigd om mee te denken over een geschikte kandidaat-commissaris. Verwacht wordt dat binnenkort een door OR-en aanbevolen kandidaat kan worden voorgedragen.

Daarnaast heeft de raad met het oog op een adequate vervulling van zijn taken enige tijd geleden externe adviseurs ingeschakeld. Naast Houthoff Buruma, die de Vennootschap al vanaf de beginfase van het mogelijk openbaar bod ondersteunt, is De Brauw Blackstone Westbroek ingeschakeld als eigen onafhankelijke adviseur van de raad.

De raad bestaat op dit moment uitsluitend uit mannen. Bij nieuwe voordrachten streven wij naar een gemengde samenstelling. Bij de voordracht van een kandidaat zullen relevante ervaring en expertise echter te allen tijde zwaarder wegen dan geslacht.

JAARREKENING

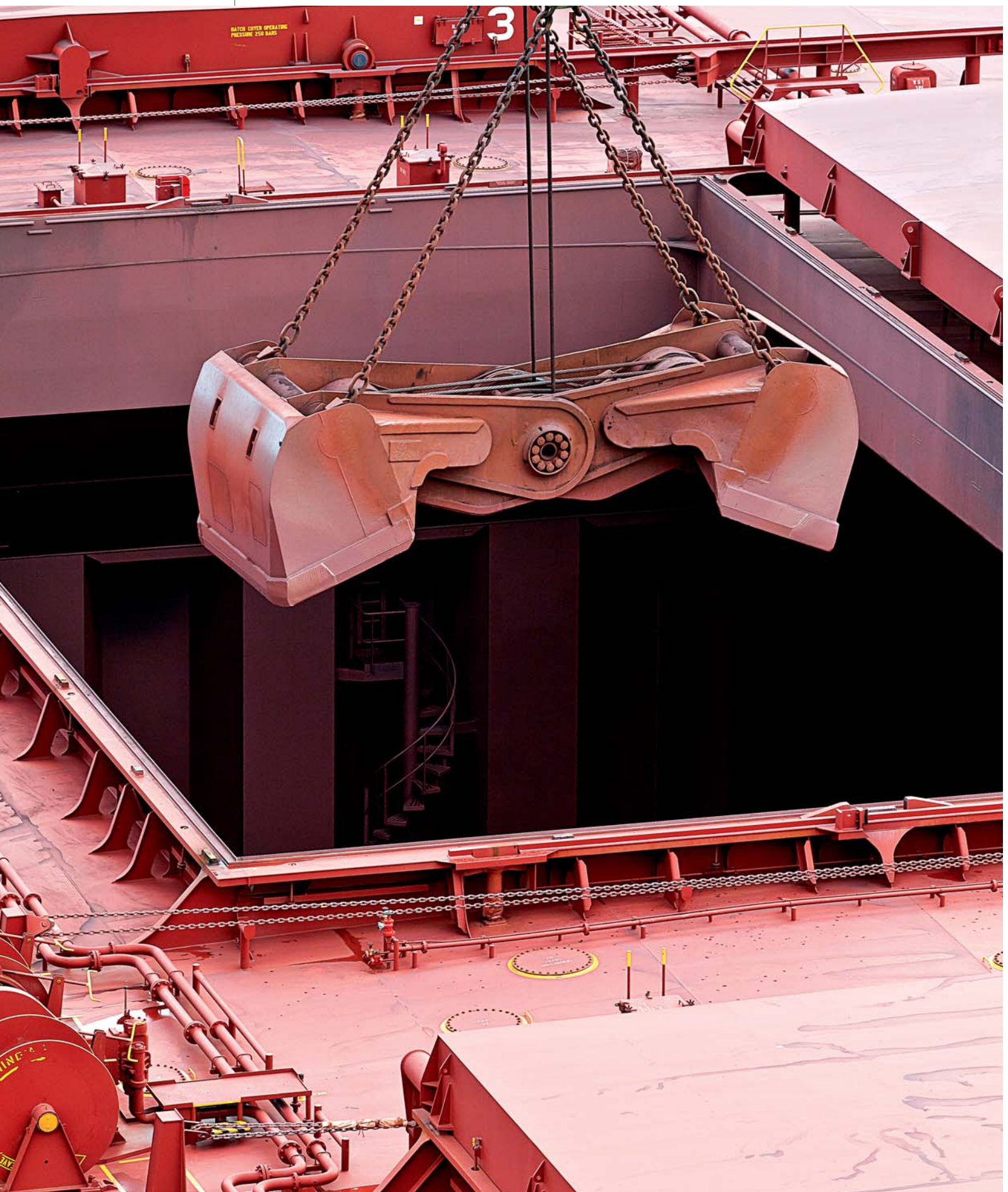
De raad van commissarissen biedt u hierbij de door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2013 aan. Deze jaarrekening is door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. gecontroleerd en door de raad van commissarissen met de externe accountant besproken. Commissarissen hebben deze jaarrekening ondertekend om te voldoen aan hun wettelijke verplichting op grond van artikel 2:101 lid 2 BW.

De controleverklaring is weergegeven op pagina 116. Wij adviseren u de jaarrekening vast te stellen en voorts decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht op dit beleid gedurende het boekjaar 2013. De paragraaf 'bestemming van het resultaat' is opgenomen op pagina 115.

Europoort / Rotterdam, 17 maart 2014

Namens de raad van commissarissen:

Mr. J.P. Peterson – Voorzitter

ALGEMENE BESCHOUWING

HES op overnamepad en overnamekandidaat tegelijk

We kijken terug op een turbulent jaar.

Op 19 april 2013 konden wij bekendmaken dat HES Beheer en Noble Group Limited, de medeaandeelhouder in BTT, overeenstemming hadden bereikt omtrent de overname door HES Beheer van het door Noble Netherlands gehouden 50% belang in BTT. Hiermee is BTT vanaf voornoemde datum volledig in handen van HES Beheer (effectief vanaf 1 januari 2013). Met de verdubbeling van haar belang in BTT heeft HES Beheer een belangrijke stap gezet in haar streven om een belangrijker speler te worden in de natte bulkmarkt. Daarnaast past deze overname in de strategie om het productenpakket te verbreden.

Op 13 september 2013 heeft HES Beheer via een persbericht bevestigd in gesprek te zijn met een partij die heeft aangegeven mogelijk interesse te hebben in het verwerven van alle uitstaande aandelen van de vennootschap.

Door middel van een gezamenlijk persbericht hebben Hestya Energy B.V., gecontroleerd door Riverstone Europe LLP, en HES Beheer op 26 november bekendgemaakt besprekingen te voeren over een mogelijk openbaar bod in contanten door Hestya op alle uitstaande aandelen en dat Hestya exclusiviteit was verleend tot 31 januari 2014. 58% van de aandeelhouders had op dat moment een zogenaamde irrevocable (onherroepelijke toezegging) getekend voor € 45 per aandeel. Eind januari werd de exclusiviteit verlengd tot en met 28 februari. Op 17 maart werd de exclusiviteit verlengd tot en met 15 mei 2014.

Aangezien de directie bij de besluitvorming over diverse aspecten van het overnameproces mogelijk een tegenstrijdig belang had, is besloten dat de leiding van dit proces in handen is van de raad van commissarissen (zie ook het verslag van de raad van commissarissen).

Op 23 oktober 2013 werd naar buiten gebracht dat HES Beheer en ArcelorMittal in gesprek zijn over de overname door HES Beheer van het door ArcelorMittal gehouden 78% belang in logistiek dienstverlener ATIC Services, in welk bedrijf HES thans een 22% belang heeft.

De acquisitie van 50% van BTT, de beoogde vergroting van ons belang in ATIC en de mogelijke overname van HES Beheer zijn tijdrovende processen. Zou de beoogde overname van de ATIC-aandelen slagen, dan betekent dit de grootste overname in de lange historie van HES. De gelijktijdigheid van dergelijk majeure projecten is een ware uitdaging geweest in het verslagjaar, temeer daar versterking van het eigen vermogen geen haalbare optie was.

Mogelijke vergroting belang in Atic Services S.A. ter goedkeuring aandeelhouders

Eind 2011 werd een 19%-belang verworven in ATIC Services in Parijs, een logistiek dienstverlener met vestigingen in verschillende, voornamelijk Europese landen, met op- en overslag van droge bulk en binnenvaart als belangrijkste kenmerken. Dit belang werd begin 2012 vergroot naar 22%. ATIC heeft indirect belangen in een drietal goed presterende Nederlandse bedrijven waarin ook HES Beheer participeert, namelijk OVET Holding, OBA en EMO/EKOM, waardoor ons economisch belang in deze bedrijven werd vergroot. Deze overname paste goed in ons beleid om de activiteiten ook in de droge bulk verder uit te breiden.

Daarnaast werden onze activiteiten door deze transactie verbreed door meer internationale spreiding, waarbij vooral het Poolse dochterbedrijf interessant werd bevonden.

Deze overwegingen gelden nog steeds. De binnenvaartactiviteiten van ATIC waren en zijn verlieslatend. De problemen bij dit onderdeel zijn nog niet opgelost, maar er zijn intussen wel belangrijke stappen gezet om deze verliezen terug te dringen.

In het verslagjaar en in het eerste kwartaal van 2014 zijn onderhandelingen gevoerd met ArcelorMittal over de overname door HES Beheer van het door ArcelorMittal gehouden 78% belang in ATIC, waarbij niet alle activa van de ATIC-groep zullen worden overgenomen. Op het moment van afsluiting van dit jaarverslag geven de besprekingen geen aanleiding tot nadere mededelingen.

De voorgenomen overname van het 78%-belang in ATIC Services en de daarbij behorende financieringsstructuur zullen te gelegener tijd ter goedkeuring worden voorgelegd aan aandeelhouders.

Meer overslag, minder opslag

De proportionele overslag van bulkgoederen is verder gegroeid van 33,3 miljoen naar 38,6 miljoen ton.

De sterkste stijging deed zich voor in de kolenaanvoer, maar ook de aanvoer van industriële mineralen – vooral ijzererts- en olieproducten – nam toe. De aanvoer van agribulk nam fractioneel af. De vraag naar opslag bij de Nederlandse bedrijven bleef duidelijk achter bij vorig jaar, terwijl deze vraag juist toenam bij het Engelse dochterbedrijf.

Meer omzet, fractioneel lager genormaliseerde resultaat

De geconsolideerde omzet groeide met 11,0% tot € 97,1 miljoen, voornamelijk door de verdubbeling van ons belang in BTT. Ook de omzet van OBA, welk bedrijf voor 50% wordt geconsolideerd, droeg bij aan de omzetstijging.

Het genormaliseerde nettoresultaat ad € 25,3 miljoen bleef fractioneel onder het niveau van het voorgaande jaar (€ 25,6 miljoen). De daling komt vooral door lagere bijdragen van EBS en OVET. Het nettoresultaat werd gedrukt door € 1 miljoen bijzondere kosten in verband met due diligence voor de mogelijke ATIC transactie en kwam uit op € 24,3 miljoen (2012: € 25,6 miljoen).

STRATEGIE EN DOELSTELLINGEN

Het beleid van HES Beheer is gericht op behoud en uitbreiding van een belangrijke positie als stuwadoor van bulkproducten. De dienstverlening bestaat uit de overslag, opslag en bewerking van droge en natte bulkproducten in de belangrijkste Nederlandse zeehavens. Daarnaast heeft HES een op- en overslagbedrijf voor droge bulk in het Verenigd Koninkrijk en momenteel nog een minderheidsbelang in een logistieke dienstverlener in Frankrijk, met vestigingen in diverse landen. De huidige werkzaamheden zijn sterk gefocust op het Noordwest-Europese achterland. Zowel in de droge als in de natte bulk willen wij een zo breed mogelijk pakket behandelen, om de risico's te spreiden.

In de droge bulk gaat het om kolen, industriële mineralen, agribulk en biomassa, in de natte bulk om producten als minerale oliën, biobrandstoffen en eetbare oliën.

Met behulp van investeringen in overslag- en opslagapparatuur kunnen de stuwadoorsbedrijven hun operationele prestaties continu verbeteren en hun activiteiten verder uitbreiden. Er liggen nog voldoende kansen en uitdagingen om de omzet per medewerker verder te verhogen. HES wil haar sterke positie in de droge bulkmarkt, die kansrijk is en interessant blijft, waar mogelijk verder verstevigen door acquisities. Dit kan zelfstandig en/of met partners worden gerealiseerd. Waar mogelijk worden de deelnemingspercentages in de huidige deelnemingen verder vergroot. Er zal worden ingespeeld op nieuwe goederenstromen. Mochten zich mogelijkheden voordoen, dan is HES geïnteresseerd in het ontwikkelen van nieuwe terreinen.

Door een toenemend verbruik van minerale en eetbare oliën biedt de natte bulkmarkt eveneens interessante perspectieven. HES heeft aspiraties om een belangrijke speler te worden in deze markt, die in de toekomst een belangrijker deel van de groei en winstgevendheid zal moeten genereren. Naast de uitbreiding van de BTT-terminal moeten onze ambities verder worden verwezenlijkt door het ontwikkelen van nieuwe terminals en de acquisitie van nieuwe terreinen en bedrijven in met name Nederland, zelfstandig dan wel samen met partners.

Door de overname van de resterende 50% in BTT is ons belang in dit bedrijf in één klap verdubbeld. Dit biedt de mogelijkheid om vanuit deze vennootschap onze activiteiten in de natte bulk verder uit te breiden.

Andere belangrijke beleidspunten zijn:

- > de selectie van goed gekwalificeerd management;
- > het bevorderen van de synergie tussen de deelnemingen;
- > optimalisering van het gebruik van bestaande terreinen;
- > investeren in mensen en middelen om de kwaliteit verder te verbeteren;
- > stimuleren van onafhankelijke en zelfstandige deelnemingen;
- > het plegen van de juiste investeringen.

Voor alle potentieel interessante investeringen geldt dat deze aan bepaalde eisen moeten voldoen. Strategische overwegingen, risico's, rentabiliteit en synergie zijn hierbij maatgevend.

Via aandeelhouderschap en commissariaten wordt invloed uitgeoefend op het beleid van de onderliggende vennootschappen, met als doel toegevoegde waarde te creëren voor het desbetreffende bedrijf.

In het verslagjaar werd vooral gefocust op investeringen die de operationele prestaties en de commerciële slagkracht verder verbeteren en tegelijkertijd de efficiency vergroten. De financiële doelstellingen zijn een rendement op het eigen vermogen van minimaal 15%, een solvabiliteit van ten minste 35%, een ROFA van minimaal 10% en jaarlijkse groei van het totaalresultaat en het resultaat per aandeel. De vennootschap keert in principe een dividend uit van 50% van het genormaliseerde nettoresultaat. Bij de bepaling van de hoogte van het dividend en de dividendvorm wordt rekening gehouden met de belangen van de aandeelhouders, de gewenste balansverhoudingen, de financieringsstructuur en mogelijke acquisities. Het streven is om een financieel gezond en stabiel groeiend bedrijf te behouden dat lange termijn aandeelhouderswaarde creëert.

MARKTONTWIKKELINGEN

Algemeen

De bedrijven waarin HES participeert, zijn actief in de volgende marktsegmenten:

- > kolen;
- > industriële mineralen en ijzererts;
- > agribulk en droge biomassa;
- > natte bulk.

In 2013 is de aanvoer van kolen, industriële mineralen en natte bulk naar de desbetreffende Nederlandse en Engelse havens toegenomen (de aanvoer naar Franse en Poolse havens waar ATIC vestigingen heeft, is buiten beschouwing gelaten). Alleen de aanvoer van agribulk nam fractioneel af. Ten opzichte van 2012 is de proportionele aanvoer met 15,8% gestegen tot 38,6 miljoen ton (2012: 33,3 miljoen ton).

De totale aanvoer (= alle deelnemingen op basis van 100%) nam met 13,6% toe tot 67,2 miljoen ton (2012: 59,0 miljoen ton).

Kolen

De proportionele aanvoer van kolen steeg van 20,2 naar 22,7 miljoen ton. De overslag profiteerde van de grotere vraag, vooral uit Duitsland. Ondanks forse investeringen in zonne- en windenergie is het kolenverbruik in Duitsland in 2013 toegenomen, onder invloed van lage kolen- en CO₂-prijzen en gefaseerde verdere sluiting van kerncentrales en kolenmijnen.

Naar evenredigheid van onze participatie in de verschillende deelnemingen was HES Beheer qua aangevoerde tonnen in 2013 voor circa 59% afhankelijk van deze markt (2012: 60%).

De kolenmarkt kan ruwweg worden opgesplitst in twee hoofdstromen, te weten energiekolen voor elektriciteitscentrales en metallurgische kolen (inclusief cokes) voor de staalindustrie. Circa 75% van de door de HES-bedrijven behandelde kolen is bestemd voor elektriciteitscentrales.

In het Nederlandse Energieakkoord, op hoofdlijnen afgesloten door werkgevers-, werknemers- en milieuorganisaties, is een gefaseerde sluiting afgesproken van vijf oudere kolencentrales om de energiemix te vergroenen. Het gaat om kolencentrales die vóór 1990 zijn gebouwd. Voor de Nederlandse stuwadoorsbedrijven zou dit een verlies van circa 5 miljoen ton op jaarbasis betekenen. De Autoriteit Consument en Markt heeft echter geoordeeld dat de voorgenomen sluiting in strijd is met de mededingingsregels.

Wij verwachten dat de maatregel op een andere manier zal worden vormgegeven. In een eerder stadium hadden wij wel rekening gehouden met sluiting van oudere centrales, maar niet met sluiting van centrales die nog maar in de jaren tachtig van de vorige eeuw zijn gebouwd, waaronder een centrale op de Maasvlakte, waarvan sluiting is voorzien in 2017. Mocht deze sluiting doorgaan, dan kan hier in elk geval tijdig op worden ingespeeld.

De sluiting van de andere oudere centrales is op dit moment gepland voor 2016.

In het akkoord wordt ook gesproken over een regeling voor het bevorderen of verplichten van bijsmaak van biomassa in kolencentrales. Bijsmaak van biomassa zou positief kunnen uitpakken voor de HES-bedrijven. Het is echter nog niet duidelijk hoe een dergelijke regeling eruit gaat zien, maar het bijsmaken wordt vooralsnog beperkt. Het gebruik van biomassa is afhankelijk van subsidies en de beschikbaarheid van product. Kolencentrales stoken al biomassa mee om te voldoen aan hun leveranciersverplichting rond het leveren van groene stroom.

Behalve de aangekondigde verdere sluiting van kolenmijnen en kerncentrales in Duitsland en het Energieakkoord in Nederland zijn voor de toekomstige import van kolen via de Nederlandse havens mede van belang de algehele economische ontwikkelingen, (politieke) discussies over de toekomstige kolenproductie en consumptie in de Europese Unie en het plan van de EU om de uitstoot van broeikasgassen (vooral CO₂ dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen) door de Europese industrie aan banden te leggen. Daarnaast speelt concurrentie van andere energiedragers, zoals aardgas, kernenergie en alternatieve energiebronnen een rol. Verwacht wordt dat het gebruik van biomassa door bijmenging in kolengestookte elektriciteitscentrales zal groeien. De wereldvoorraad kolen is nog voor ten minste tweehonderd jaar verbruik toereikend, en wellicht zelfs veel langer. Kolen zijn een belangrijk wapen in het streven naar brandstofdiversificatie, om de afhankelijkheid van olieproducerende landen en gasleveringen vanuit een klein aantal exporterende landen te verkleinen. (Zogenaamde) duurzame alternatieve opwekkingsmethoden kunnen de komende decennia nog niet tegemoet komen aan de vraag naar energie. Wereldwijd stijgt de energiebehoefte door de groeiende wereldbevolking, de toenemende welvaart en technologische ontwikkelingen. Om aan de stijgende vraag te voldoen, is de inzet van fossiele brandstoffen nog onontbeerlijk.

Kolencentrales blijven nodig om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen. De kolengestookte elektriciteitsproductiebedrijven nemen hun kapitaalintensieve investeringsbesluiten op basis van rationele inschattingen van toekomstige marktontwikkelingen. Belangrijk daarbij zijn de inschatting van verkrijgbaarheid van brandstof op lange termijn en het prijsniveau. De investeringsbeslissingen hangen daarnaast af van de mogelijkheden om het rendement van de omzetting van brandstof in elektriciteit zo hoog mogelijk op te voeren.

Met de nieuwe treinbeladingsinstallatie van OVET Vlissingen kan een trein van 44 wagons in de volle lengte beladen worden.

OVET B.V.
Vlissingen

Kolen kunnen vanuit vele vindplaatsen op de wereld eenvoudig worden aangevoerd. Het feit dat kolen vanuit verschillende continenten wordt aangevoerd, verkleint de afhankelijkheid en de risico's van een hapering in de toevoer. Met zijn ligging aan zee en uitstekende doorvoerroutes naar het Duitse achterland heeft Nederland een bevoorrechte positie voor de afhandeling van deze aanvoer. Er zijn zelfs mogelijkheden om op termijn stroom te exporteren, terwijl Nederland nu een netto-importeur is.

Er zijn in Europa meerdere nieuwe kolencentrales in aanbouw die deels oudere centrales vervangen. Deze nieuwe centrales zullen veel schoner en efficiënter zijn dan de oudere centrales. Elektriciteitsproductiebedrijven zijn zich sterk bewust van de noodzaak om de uitstoot van broeikasgas te beperken en nemen dan ook stringente maatregelen om tot een schoner productie-proces, CO₂-reductie en CO₂-afvang te komen. Op vele plaatsen wordt dan ook technologie ontwikkeld om de CO₂ af te vangen en ondergronds op te slaan, de zogenaamde Carbon Capture and Storage (CCS). De twee energiecentrales die binnenkort op de Rotterdamse Maasvlakte in gebruik worden genomen, zijn 'capture ready'. CCS brengt echter hoge kosten met zich mee en is niet uitsluitend een technische exercitie. Omdat CCS een breed scala aan wetten raakt, moet hiervoor ook nog een wettelijk kader worden geschapen. Het is wel de vraag wanneer deze CCS daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. De huidige technologie heeft een nadeel, omdat hiermee belangrijk meer kolen benodigd zijn om dezelfde netto-energieopbrengst te bewerkstelligen. Op de Rotterdamse Maasvlakte wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke realisatie van een CCS-demonstratieproject op industriële schaal. Dit ROAD-project (Rotterdam Opslag en Afvang Demonstratie) wordt gezamenlijk ontwikkeld door de twee grote energiebedrijven die momenteel nieuwe kolencentrales bouwen op de Maasvlakte. Het gaat om het afvangen van circa één miljoen ton CO₂ per jaar uit rookgassen en het transporteren daarvan naar een offshore gelegen platform en het op circa 3.500 meter diepte permanent opslaan in een uitgeproduceerd gasveld onder de Noordzee. De energiebedrijven hebben recent echter bedenkingen geuit bij dit proefproject, omdat zij verkwisting van subsidies vrezen vanwege onzekere resultaten.

De twee (deels) kolengestookte elektriciteitscentrales op de Maasvlakte verkeerden begin 2014 in de testfase.

Beide centrales zullen door EMO worden belevend. Na hun ingebruikname zal dit een impuls geven aan de kolenaanvoer via EMO.

De nieuwe 1600 MWe kolencentrale in de Groningse Eemshaven komt in 2014 in productie. Deze centrale zal in haar eigen op- en overslag van grondstoffen voorzien.

Een recent in opdracht van HES uitgevoerde marktstudie wijst uit dat de vraag naar energiekolen voor de korte/middellange termijn robuust blijft vanwege toenemende vraag van elektriciteitscentrales in Duitsland en Nederland. Voor de langere termijn wordt uitgegaan van een stabiele vraag, waarbij de afnemende vraag in Nederland wordt gecompenseerd door meer vraag uit Duitsland. De situatie in Duitsland is anders dan in Nederland. De vooruitzichten voor de Duitse markt laten een langduriger groei zien, vanwege de verdere sluiting van kolenmijnen en kerncentrales. Oudere Duitse kolencentrales zullen pas na 2020 worden gesloten. Nieuwe centrales zijn zeer efficiënt en zullen nog vele jaren meegaan.

De behoefte aan metallurgische kolen zal de komende jaren naar verwachting bescheiden groeien vanwege herstel in de staalindustrie, om daarna te stabiliseren.

HES Beheer is actief in deze markt via EMO, OBA, EBS, OVET, RBT en ATIC.

Industriële mineralen en ijzererts

De proportionele aanvoer van industriële mineralen en ijzererts steeg van 7,8 miljoen ton naar 9,2 miljoen ton, voornamelijk door meer ijzerertsaanvoer. Volumematisch is HES Beheer pro rata voor circa 24% afhankelijk van deze markt (2012: circa 24%), die wordt gedomineerd door de ferro- en non-ferro-industrie. Daarnaast gaat het om grondstoffen bestemd voor een groot aantal andere basisindustrieën, zoals de bouw en de papier- en coatingindustrie.

De aanvoer van ijzererts wordt bepaald door de ontwikkelingen in de West-Europese – vooral Duitse – staalindustrie en concurrentie vanuit vooral Azië en Oost-Europa. De aanvoer van ijzererts nam extra toe door concentratie van de aanvoer in zeer grote schepen (Very Large Ore Carriers) naar Rotterdam. Via de Maasstad wordt de lading doorgevoerd naar Duitse, Franse en Belgische fabrieken.

Grote staalconcerns verwachten dat de vraag naar staal in Europa in 2014 zal toenemen, zij het bescheiden.

Ontwikkelingen in de komende jaren zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen en de positionering van de betrokken industrieën. Vooral dit laatste heeft de afgelopen jaren geleid tot een daling van de aanvoer via Nederlandse havens; massaproductie werd geconcentreerd en steeds vaker in landen buiten West-Europa. Tegelijkertijd neemt de hoogwaardigheid van diverse via de havens aangevoerde bulkproducten voor industriële eindverbruikers toe, doordat deze in het land van herkomst al een eerste bewerking hebben ondergaan. Dit leidt tot kleinere volumes en hogere eisen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

De aanvoer van ijzererts en ook van overige mineralen zal in 2014 naar verwachting een lichte stijging vertonen.

HES Beheer is via EBS, EMO, OVET, NHBS, RBT, OBA en ATIC actief in het marktsegment ijzererts en industriële mineralen.

Agribulk en droge biomassa

De proportionele aanvoer van agribulk en droge biomassa nam fractioneel af tot 4,1 miljoen ton (2012: 4,2 miljoen ton).

Pro rata is HES Beheer – in aangevoerde tonnen uitgedrukt – voor circa 10% afhankelijk van deze markt (2012: circa 13%).

De agribulkmarkt kan worden opgesplitst in producten voor de oliezadenverwerkende industrie – de zogenaamde crushmarkt –, de veevoederindustrie en de export.

De aanvoer van agribulkproducten is afhankelijk van vele factoren, zoals oogsten, de ontwikkeling van de veestapel, het gebruik van biobrandstoffen, de prijzen op de wereldmarkt en het EU-landbouwbeleid.

Twee derde van de duurzame energie in Europa komt uit biomassa. Het duurzaam verwerken van bij voorbeeld hout tot pellets en vervolgens tot energie is op dit moment nog fors duurder dan het produceren van fossiele brandstoffen, maar wel een stuk goedkoper dan een windpark op zee of zonne-energie. In de routekaart van de Europese Commissie is een doelstelling opgenomen waarbij het aandeel van hernieuwbare energiebronnen tegen 2020 moet zijn opgelopen tot 20% van de totale in de EU verbruikte energie. Voor Nederland geldt een doelstelling van 14% hernieuwbare energie (in 2012 was dit aandeel 4,7%).

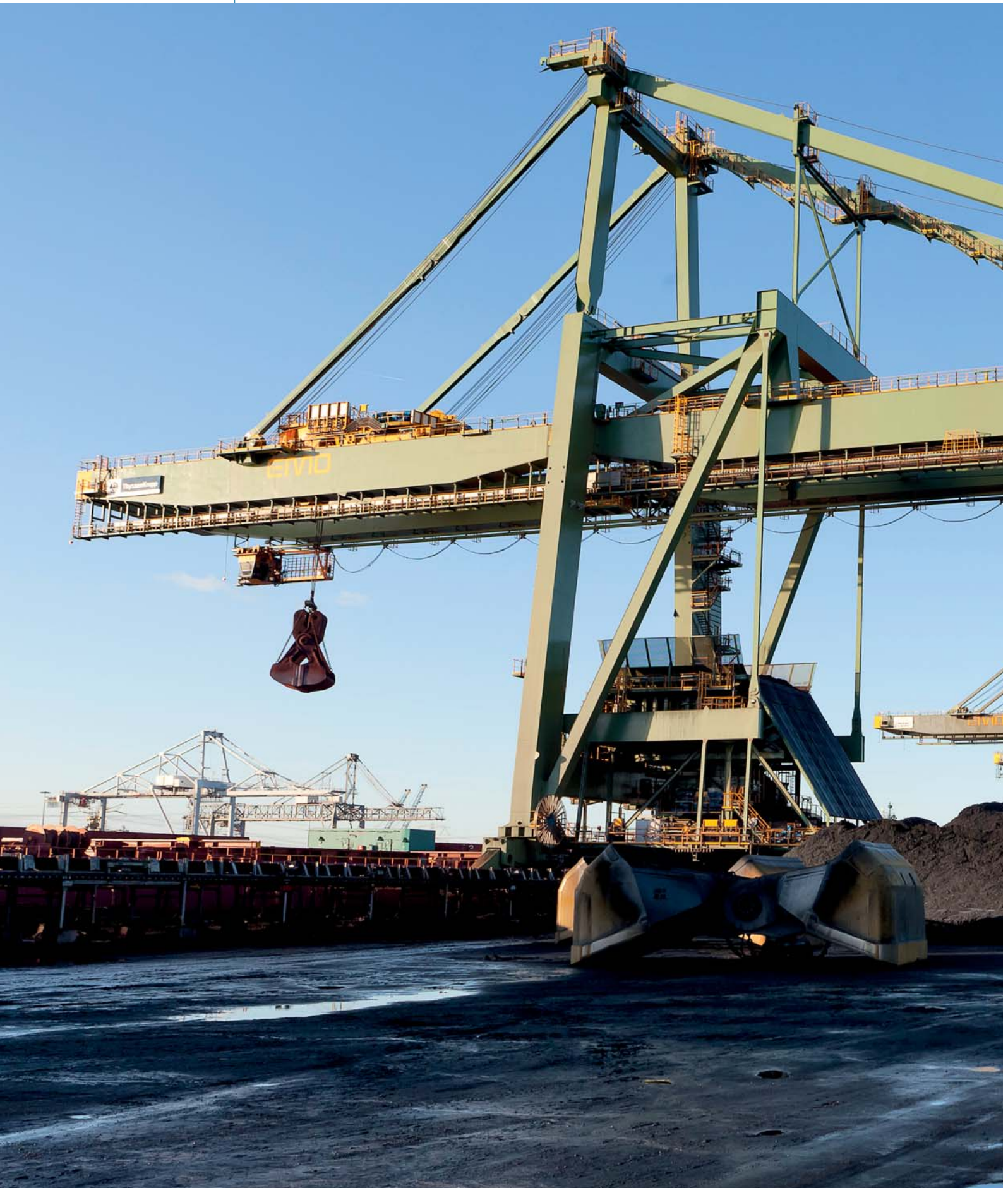
Voor de havens in de ARA-range (havens in de range Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen) en ook in het Verenigd Koninkrijk zien wij goede mogelijkheden om een sterke positie te verwerven in de grootschalige verwerking van biomassa.

De plannen van elektriciteitsproductiebedrijven om kolencentrales te bouwen die fors biomassa bijmengen dan wel (vooral in het Verenigd Koninkrijk) volledig gaan overschakelen op biomassa, kunnen hierbij een belangrijke voortrekkersrol vervullen. Voor de Nederlandse centrales zal het aandeel biomassa echter beperkt blijven als het Energieakkoord op dit punt onverkort wordt uitgevoerd, omdat hierin als uitgangspunt geldt dat maximaal slechts 25 PJ hernieuwbare energie wordt gerealiseerd via het meestoken van biomassa in kolencentrales.

De HES-bedrijven zijn goed uitgerust voor de behandeling van biomassa. Zij hebben veelal reeds jarenlange ervaring met de overslag en opslag van deze producten. De behandeling van biomassa is specialistisch werk en dient met grote nauwkeurigheid te geschieden.

Wij verwachten dat de aanvoer van agribulk in 2014 zal groeien door een verbeterde marktpositie, vooral dankzij de ingebruikname van een nieuwe vlakloods bij EBS in april 2014. Vanwege de ambitieuze doelstellingen van de EU lijkt de markt voor droge biomassa op termijn goede mogelijkheden te bieden. De afhankelijkheid van subsidies en de beschikbaarheid van het product vormen echter onzekere factoren. Op grond van de bovengeschetste ontwikkelingen verwachten wij dat deze markt de komende jaren zal groeien, zij het bescheiden.

Via EBS, NHBS, OBA, OVET, RBT en ATIC is HES Beheer actief in deze markt.

Natte bulk

Op dit moment is HES Beheer via haar deelneming in BTT actief in deze markt. In 2013 was de natte bulk goed voor 7% van de proportionele aanvoer (in 2012 voor 3%).

Rotterdam is een van de belangrijkste oliecentra in de wereld, waar vele raffinaderijen van internationaal formaat zijn gevestigd. Met zijn diepzeehaven, uitgebreide pijpleidingennetwerk en uitstekende achterlandverbindingen is Rotterdam een van de belangrijkste draaipunten voor de wereldhandel in en prijsvorming van olieproducten. Het marktsegment natte bulk – inclusief ruwe olie – is goed voor ongeveer de helft van de goederenoverslag in Rotterdam.

Het grootste deel van het jaar was er een levendige handel – vooral import – in minerale olieproducten. Ten opzichte van het voorgaande jaar werd er in de Rotterdamse haven fractioneel meer diesel, kerosine en stookolie e.d. behandeld. Door hogere importheffingen werden minder biobrandstoffen ingevoerd. Lage palmolieprijzen stimuleerden de voorraadvorming. Vanwege de structurele onbalans in bepaalde producten tussen verschillende continenten blijft de vraag naar opslag in zeehavens sterk. In Europa is er een tekort aan kerosine en diesel, waardoor er een importstroom van deze producten is. Benzine wordt daarentegen geëxporteerd naar landen als de Verenigde Staten. Door sluiting van raffinaderijen in Europa verwachten wij dat de benzine-export zal verminderen. Wij verwachten dat er meer sluitingen zullen volgen. Dit betekent dat er minder ruwe olie en meer geraffineerde producten zullen worden geïmporteerd.

Wij verwachten een stapsgewijze groei in de aanvoer van eetbare en minerale oliën en biobrandstoffen, met een toenemende vraag naar toegevoegde waarde activiteiten zoals blending. De marktomstandigheden in 2013 waren niet ideaal voor tankopslagbedrijven gezien de prijsstructuur in de markt die opslag niet aantrekkelijk maakte (zogenaamde backwardation). Ondanks deze uitdagende marktomstandigheden heeft BTT een goede bezettingsgraad weten te realiseren.

Het laat zich aanzien dat de backwardation ook gedurende het grootste deel van 2014 zal aanhouden. De verwachting voor de middellangere termijn is dat er nog een aantal raffinaderijen in Europa zal gaan sluiten en dat de import van geraffineerde producten zal toenemen. Dit is een positieve ontwikkeling voor BTT.

INVESTERINGEN (EXCL. ATIC)

EBS	10,4
BTT	2,3
NHBS	0,6
OBA	4,5
RBT	0,3
EMO	11,0
OVET	4,5
Totaal investeringen door deelnemingen	33,6
HES	21,7

Investerings in materiële vaste activa 2013

(op basis van 100%)

(x € 1 miljoen)

Investering in deelneming 2013

(x € 1 miljoen)

In het verslagjaar werd voor € 55,3 miljoen geïnvesteerd, vooral in apparatuur die de operationele en commerciële slagkracht van de bedrijven actief in de droge bulk verbetert, zodat deze sterk concurrerend kunnen blijven opereren. Daarnaast werd verder geïnvesteerd in de natte bulk. De belangrijkste investeringen hadden betrekking op uitbreiding van opslagfaciliteiten, renovatie hoofdproductiemiddelen en nieuwe treinbelading/-lossing.

De investering in een deelneming houdt verband met de overname van het door de medeaandeelhouder gehouden 50% belang in BTT, waardoor dit bedrijf in volledige eigendom van HES kwam. De € 21,7 miljoen is exclusief € 3,5 miljoen aflossing van bankkredieten van BTT.

De belangrijkste investeringen per vennootschap:

- > EBS: nieuwe vlakloodsen, renovatie weegtoren, hulpapparatuur en bestrating/riolering;
- > NHBS: nieuwe hulpapparatuur;
- > OBA: nieuw bandsysteem, opwaarderen losroute van een stacker, reservedelen nieuwe brugkraan en het vervangen van de klaphijsinstallatie en lift van een andere brugkraan;
- > BTT: treinlaad- en losstation;
- > RBT: verbeteringen kranen en grijpers;
- > EMO: volledige renovatie van een 85-tons brugkraan, terreinverharding;
- > OVET: treinbeladingsinstallatie, nieuwe walkraan en renovatie terrein;
- > HES: overname resterende 50% belang in BTT.

Ook voor de toekomst staan er bij de deelnemingen weer klantgerichte en efficiencyverhogende investeringen op stapel.

RISICO'S

Belangrijkste risicofactoren

I Politieke besluitvorming

Politieke besluitvorming vormt voor HES Beheer het belangrijkste risico. Consistentie in besluitvorming, vooral ten aanzien van subsidies en milieuvraagstukken zoals kern-, zonne- en windenergie, zowel op nationaal als Europees niveau, is voor ons van het grootste belang (zie ook de paragraaf 'Markt' hieronder).

Ook de discussies omtrent de uitstoot van broeikasgassen, emissiehandelssystemen en (dure) ondergrondse opslag van CO₂ hebben een hoog politiek karakter. Andere voorbeelden zijn de landbouwpolitiek (subsidies en protectionisme), subsidies op bepaalde energievormen, ideeën omtrent voorrang van groene stroom op het energienet en het heffen van belastingen op energieverbruik, bijmenging van biobrandstof aan de pomp en CO₂-uitstoot.

Tussen nationale overheden en het bedrijfsleven zijn afspraken gemaakt om klimaatdoelen te halen die in Europees verband zijn vastgelegd. Volgens recente Brusselse plannen moet de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 40% zijn teruggedrongen. Om deze doelstelling te halen, zijn vele miljarden euro's nodig voor extra investeringen in efficiëntere energie-infrastructuur. Nationale doelstellingen voor duurzame energie, die leiden tot een versnipperd beleid en marktverstoringen, zouden na 2020 komen te vervallen en worden vervangen door Europese doelstellingen. Ambitieuze klimaatdoelstellingen stroken niet altijd met de doelstellingen van de Europese industrie, die vreest dat het klimaatbeleid de Europese concurrentiepositie schaadt.

Begin september 2013 sloten ruim veertig Nederlandse partijen, waaronder de overheid, samen een Energieakkoord voor duurzame groei. Het is de bedoeling om de komende jaren fors te investeren in energiebesparing en hernieuwbare energieopwekking. Als onderdeel van de 'vergroening' van de Nederlandse energievoorziening moeten vijf oudere kolencentrales, gebouwd vóór 1990, worden gesloten.

Het bijstoken van biomassa wordt beperkt. Echter, de Autoriteit Consument & Markt heeft de uitvoering van het Energieakkoord vooralsnog geblokkeerd. Welke maatregelen uiteindelijk zullen worden getroffen, is nog niet bekend.

Sluiting van oude kolencentrales in Duitsland, mede in relatie tot de bouw van nieuwe centrales, is eveneens van belang. De sluiting van voorlopig alle zeven oudere kerncentrales, waartoe in maart 2011 onverwacht door de Duitse regering werd besloten na de nucleaire problemen in Japan, moet als een politieke daad worden beschouwd. Het besluit om de resterende tien kerncentrales gefaseerd te sluiten kan – indien aan dit besluit wordt vastgehouden – effect hebben op de overslag in de Nederlandse zeehavens.

Binnen de EU is de aandacht voor het belang van de eigen basisindustrieën, zoals de staal- en aluminiumindustrie, naar onze mening gering. Tegelijkertijd nemen de eisen die aan deze industrieën worden gesteld, vooral die van milieutechnische aard, toe. Industrieën worden hierdoor mogelijk gedwongen hun basis te verplaatsen naar landen buiten de EU, met een verdere afname van de toevoer van basisgrondstoffen tot gevolg.

Ook diverse andere macro-economische ontwikkelingen, vooral nationale en EU wet- en regelgeving en andere overheidsmaatregelen, kunnen een belangrijke invloed hebben op het te behandelen volume en de resultaten.

Een ander belangrijk aspect is hoe overheden omgaan met hun industrie. Wij doelen dan op zaken als langdurige vergunningprocedures en het terugdringen van CO₂-uitstoot. Energiebedrijven en industrie zoeken continu naar een verantwoorde balans tussen het terugdringen van CO₂ en kostprijs. Door een mogelijk verplichte snelle transitie naar alternatieve energie kunnen de kosten voor energie fors oplopen. Dit brengt het gevaar met zich mee dat energie-intensieve bedrijven zich gaan verplaatsen naar landen waar minder strenge eisen worden gesteld.

Al met al kan politieke besluitvorming een fors effect hebben op de goederenstromen naar West-Europa op de korte en langere termijn. Dit geldt voor zowel de droge als de natte bulk. De effecten kunnen positief of negatief van aard zijn en betrekking hebben op het aanvoervolume en/of de mix van producten.

II Economische ontwikkeling Duitsland en Nederland

Duitsland en Nederland vormen het belangrijkste achterland voor de HES-bedrijven. Ofschoon de geografische spreiding relatief klein is, behoren Duitsland en Nederland tot de belangrijkste industrielanden in de EU. Duitsland is de grootste economie van de EU en doet het relatief goed binnen de eurozone. Eind 2013 rekende de Bundesbank op een economische groei van 0,5 procent in 2013 en 1,7% in 2014. De Duitse economie staat er goed voor. De werkloosheid is laag, terwijl de lonen beginnen te stijgen. Daarbij is de rente laag. Die factoren ondersteunen de consumptie en stimuleren de bouw.

Nederland kwam in het derde kwartaal uit de recessie. In december nam het vertrouwen van producenten in de maakindustrie licht toe. Deze sector profiteert van hogere economische groei in belangrijke exportmarkten. Voor 2014 wordt een beperkte economische groei verwacht, waarbij de hogere exportgroei doorzet, maar een verdere daling van de particuliere consumptie het groeitempo beperkt.

Herstel van de wereldhandel is eveneens een belangrijke factor, omdat Duitsland en Nederland internationaal georiënteerd zijn en sterk exportgedreven industrieën hebben. Duitsland is met afstand de belangrijkste exportbestemming voor Nederland. De belangrijkste groeiregio's voor in Duitsland geproduceerde goederen zijn Azië, Brazilië, Rusland en het Midden-Oosten.

III Markt

De droge bulkmarkt is sterk afhankelijk van voornamelijk de ontwikkelingen in de energiesector, de staalindustrie en – tegenwoordig in veel mindere mate – de landbouw. De voor HES relevante natte bulkmarkt is afhankelijk van de vraag naar (bio)brandstoffen en plantaardige oliën.

Een aantal basisindustrieën, vooral de staalindustrie, is conjunctuurgevoelig. Dit bleek maar al te sterk in 2009, in welk jaar de aanvoer van ijzererts, metallurgische kolen, cokes en diverse industriële mineralen een ongekende terugval ondervond door de economische crisis. Ditzelfde effect deed zich voor in 2012, zij het in mindere mate.

Voor de groep is het besluit van de Duitse regeringspartijen over de afbouw van subsidies op het winnen van eigen steenkool en uiteindelijke sluiting van alle nog resterende Duitse kolenmijnen van groot belang. Dit besluit betekent een belangrijke impuls voor de doorvoer van kolen via Nederlandse zeehavens.

Zoals al eerder in dit verslag is vermeld, neemt de hoeveelheid hernieuwbare energie als percentage van het totale energieverbruik toe. Dit heeft enerzijds een nadelige invloed op kolen en olie, maar biedt anderzijds interessante mogelijkheden voor biomassa, biodiesel, ethanol e.d.

Grootschalige toepassing van kernenergie zou de toekomstige groei van het kolenverbruik beperken. In verband met de tijd die benodigd is voor de goedkeuringsprocedures en de bouw van dergelijke centrales zou het effect hiervan zich pas na tien jaar doen gevoelen. Nadat kernenergie jarenlang in de lift zat, staat deze energievorm na de ramp in Japan echter sterk onder druk.

De afhankelijkheid van HES spitst zich toe op een beperkt aantal types industriële eindgebruikers. Teneinde de risico's meer te spreiden, is gewerkt aan verbreding van de productrange door uitbreiding in de natte bulk en agribulk (vanaf medio 2014).

De opslagbehoefte van klanten kan variëren als gevolg van marktfactoren, sentiment, prijzen e.d.

IV Overige risico's

A. Concurrentie

Stuwadoorsbedrijven worden gekarakteriseerd door hoge investeringen en hoge vaste kosten. De bezettingsgraad van de bedrijfsmiddelen voor overslag en opslag van bulkproducten vormt een belangrijk element voor het succes van deze ondernemingen.

Mogelijk nieuwe toetreders brengen het risico van overcapaciteit met zich mee. Dit risico wordt verkleind door een constante verbetering van de efficiency en dienstverlening.

HES-bedrijven onderscheiden zich door efficiency en een kwalitatief goede dienstverlening, waarbij wordt gestreefd naar een juiste prijs-kwaliteit-verhouding.

B. Structuur van de vennootschap

De huidige structuur van de vennootschap, een houdstermaatschappij met zelfstandige dochters en deelnemingen met veelal een eigen, onafhankelijke raad van commissarissen, brengt voor- en nadelen met zich mee. Voordelen van decentrale aansturing – via commissariaten, aandeelhouderschap en bilaterale contacten – zijn flexibele, zelfstandige ondernemingen met een eigen bedrijfscultuur, waarbij de primaire verantwoordelijkheid voor het resultaat van de dochters en deelnemingen bij de desbetreffende directie ligt. Het ondernemerschap ligt hierdoor op het niveau waar het hoort. Nadelen zijn onder meer dat er geen standaardinformatievoorziening is en dat de houdstermaatschappij niet in detail bemoeienis heeft met de directievoering van haar dochters en deelnemingen. Deze structuur heeft de afgelopen dertien jaar uitstekend gewerkt, maar brengt uiteraard ook risico's met zich mee. Cruciaal voor een goede werking van een dergelijke opzet is het aantrekken van geschikte directies en leden van het management.

C. Milieubeleid

Het milieubeleid binnen Europa krijgt een steeds grotere invloed op de overslag van bulkgoederen en heeft hogere investeringen ten behoeve van het milieu tot gevolg. Regelgeving kan de keuzen die klanten met betrekking tot hun activiteiten maken, beïnvloeden, vooral indien de milieu-wetgeving of de handhaving daarvan in de omliggende concurrerende havens soepeler is.

D. Financiële risicofactoren

Door hun activiteiten zijn de deelnemingen onderhevig aan verschillende financiële risico's: marktrisico (waaronder valutarisico, renterisico en prijsrisico), kredietrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrisico en risico ten aanzien van belastingen, waaronder kolenbelasting en btw. BTT loopt risico's ten aanzien van de douane voor haar vergunningen en eventuele aanzuivering. Ofschoon het bedrijf de nodige beheersmaatregelen heeft getroffen, blijven er risico's op het gebied van invoerrechten en accijnzen.

HES Beheer is vooral werkzaam in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De groep loopt valutarisico op de netto-investering in het Verenigd Koninkrijk. Dit risico is relatief gering en wordt dan ook niet afgedekt.

Voor zover noodzakelijk worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. De groep loopt renterisico over de rentedragende kort- en langlopende schulden, die relatief beperkt zijn. Het grootste deel van de schulden is afgedekt via 'swaps', waarvan de looptijd grotendeels parallel loopt met het aflossingsschema van de desbetreffende kredietfaciliteiten. Dit betekent dat de rente voor deze schulden voor langere tijd vastligt. Het werken met 'swaps' kan wel leiden tot tijdelijke fluctuaties in het eigen vermogen, omdat onder IFRS de swap als zelfstandig actief moet worden gewaardeerd, zonder rekening te houden met het afgedekte actief.

Het aangaan van nieuwe leningen ten behoeve van substantiële uitbreidingen of grootschalige projecten is lastiger dan voorheen, zeker voor een houdstermaatschappij, omdat de voorwaarden van financiers veel stringenter zijn geworden. Dit kan leiden tot het benaderen van een groter aantal financiers en/of het spreiden of niet doorgaan van bepaalde investeringen. Het sterk toegenomen risicomijdend gedrag van banken kan tot gevolg hebben dat grotere acquisities met behulp van bankfinanciering slechts beperkt of niet mogelijk zijn. Voor het verlengen van bestaande financieringsarrangementen worden geen problemen verwacht.

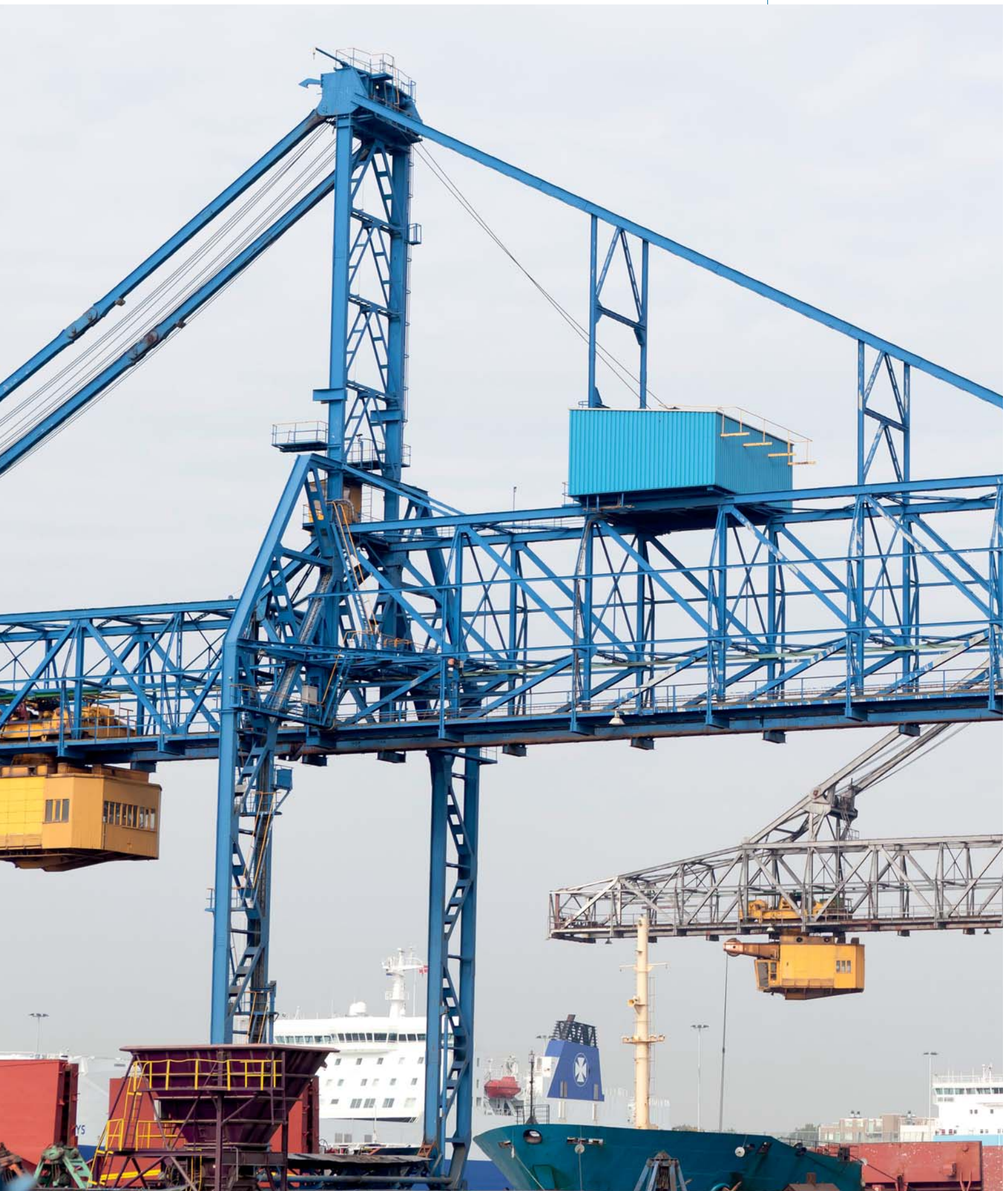
Het grootste gedeelte van de afgesloten pensioenen ten behoeve van het personeel valt onder zogenaamde toegezegde-bijdrageregelingen (beschikbare-premiestelsel). Daarentegen zijn er tevens pensioenen afgesloten ten behoeve van een kleine groep medewerkers die, al dan niet gedeeltelijk, een eindloonkarakter hebben, de zogenaamde toegezegd-pensioenregelingen. Wat betreft de eerste categorie loopt de groep in beginsel geen financieel risico, aangezien deze pensioenen een vaste afdracht kennen, gebaseerd op een percentage van de loonsom. Ten aanzien van de laatste categorie loopt de groep wel een financieel risico met betrekking tot de in dienst zijnde werknemers, vanwege de afhankelijkheid van onder andere loonontwikkelingen, inflatie en rendement op beleggingen. Conform de richtlijnen is er een voorziening voor personeelsbeloningen in de balans opgenomen.

Voor het overige wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Risicomanagement

HES Beheer streeft ernaar een goede balans te vinden tussen de beheersing van risico's die voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening en professioneel en slagvaardig ondernemerschap. Mede vanwege de bijzondere structuur van HES Beheer, met drie dochterondernemingen, twee 50/50 joint ventures en verder een aantal belangrijke geassocieerde deelnemingen waarover HES Beheer weliswaar invloed van betekenis maar geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen, is het risicobeheersings- en controlesysteem van HES Beheer toegesneden op de praktische werkomgeving waarin de vennootschap opereert, met korte lijnen. Hierbij is een evenwicht gevonden tussen risicobeheersing, controle en kosten. Dit systeem bestaat uit een kritische analyse van de maandrapportages van de deelnemingen en directe contacten door de directie van de vennootschap met de directieleden en de controllers van de onderliggende bedrijven. HES Beheer heeft een zetel in de directie van twee van haar deelnemingen. Via commissariaten is HES Beheer over het algemeen juridisch naar rato vertegenwoordigd in de raad van commissarissen van haar deelnemingen die een raad van commissarissen hebben ingesteld, waardoor er direct toezicht op deze deelnemingen wordt gehouden. Daarnaast is HES Beheer direct betrokken bij de financiële commissie van de belangrijkste geassocieerde deelneming, EMO/EKOM. Daarenboven worden er bij alle grotere deelnemingen aparte accountantscontroles uitgevoerd. In het verslagjaar zijn geen significante wijzigingen aangebracht in het risico-managementsysteem. Onze doelstelling is om het huidige beleid te continueren.

In paragraaf IV hierboven en in paragraaf 4 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening wordt onder meer ingegaan op de verschillende financiële risico's waaraan de groep onderhevig is.

FINANCIËLE GANG VAN ZAKEN

Grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Volledig geconsolideerd worden HES Beheer, EBS, BTT en NHBS. OBA en RBT worden proportioneel, elk voor 50%, geconsolideerd. De winst of het verlies van de niet-geconsolideerde deelnemingen, waarvan EMO en OVET Holding (inclusief 16,7% OBA) de belangrijkste zijn, wordt in overeenstemming met het deelnemingspercentage in de winst- en verliesrekening vermeld onder 'aandeel in resultaat deelnemingen'.

Voor een uitgebreide toelichting op de grondslagen voor de financiële verslaggeving wordt verwezen naar pagina 69 e.v. van de jaarrekening.

Resultaten

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

[x € 1 miljoen]

	2013	2012
Netto-omzet	97,1	87,5
Afschrijvingen	10,0	8,1
Overige bedrijfslasten	72,6	63,8
Bedrijfsresultaat	14,5	15,6
Aandeel resultaat deelnemingen	15,9	14,6
Bedrijfsresultaat plus resultaat deelnemingen	30,4	30,2
Rentebaten	0,1	0,2
Financieringskosten	- 3,9	- 2,5
Resultaat voor belastingen	26,6	27,9
Belastingen	- 2,3	- 2,3
Nettoresultaat	24,3	25,6
Bijzondere advieskosten	1,0	-
Genormaliseerd nettoresultaat	25,3	25,6

Om een beter inzicht te geven in de omzet- en resultaatontwikkeling zijn hieronder en in de paragraaf gesegmenteerde informatie in de jaarrekening een pro forma verkorte resultatenrekening opgenomen, waarin alle deelnemingen proportioneel zijn geconsolideerd. De deelneming in BTT bedraagt in 2013 100% (2012: 50%).

Het economisch belang in OBA bedraagt 73,8%, in OVET Holding 47,7% en in EMO/EKOM 36,6%.

2013

	EBS	BTT	NHBS	OBA	OVET Holding	EMO/ EKOM	MTMG	Overig
Netto-omzet	44,6	13,6	5,9	46,0	14,1	54,5	3,5	2,0
Afschrijvingen	3,7	2,5	0,6	4,5	1,3	5,2	0,3	0,1
Overige bedrijfslasten	36,5	6,8	3,9	30,0	10,9	34,0	3,2	4,4
Bedrijfsresultaat	4,4	4,3	1,4	11,5	1,9	15,3	0,1	- 2,5
Financiële baten en lasten	-	-2,4	- 0,1	- 0,1	-	- 0,1	0,5	- 1,2
Aandeel in resultaat deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor belastingen	4,4	1,9	1,3	11,4	1,9	15,2	0,6	- 3,7
Belastingen	-	-	- 0,3	- 2,8	- 0,5	- 3,8	- 0,1	-
Genormaliseerd resultaat	4,4	1,9	1,0	8,6	1,4	11,4	0,4	- 3,7
Bijzondere resultaten na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	- 1,0
Minderheidsbelang	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	4,4	1,9	1,0	8,6	1,4	11,4	0,4	- 4,7

Gesegmenteerde informatie 2013

[x € 1 miljoen]

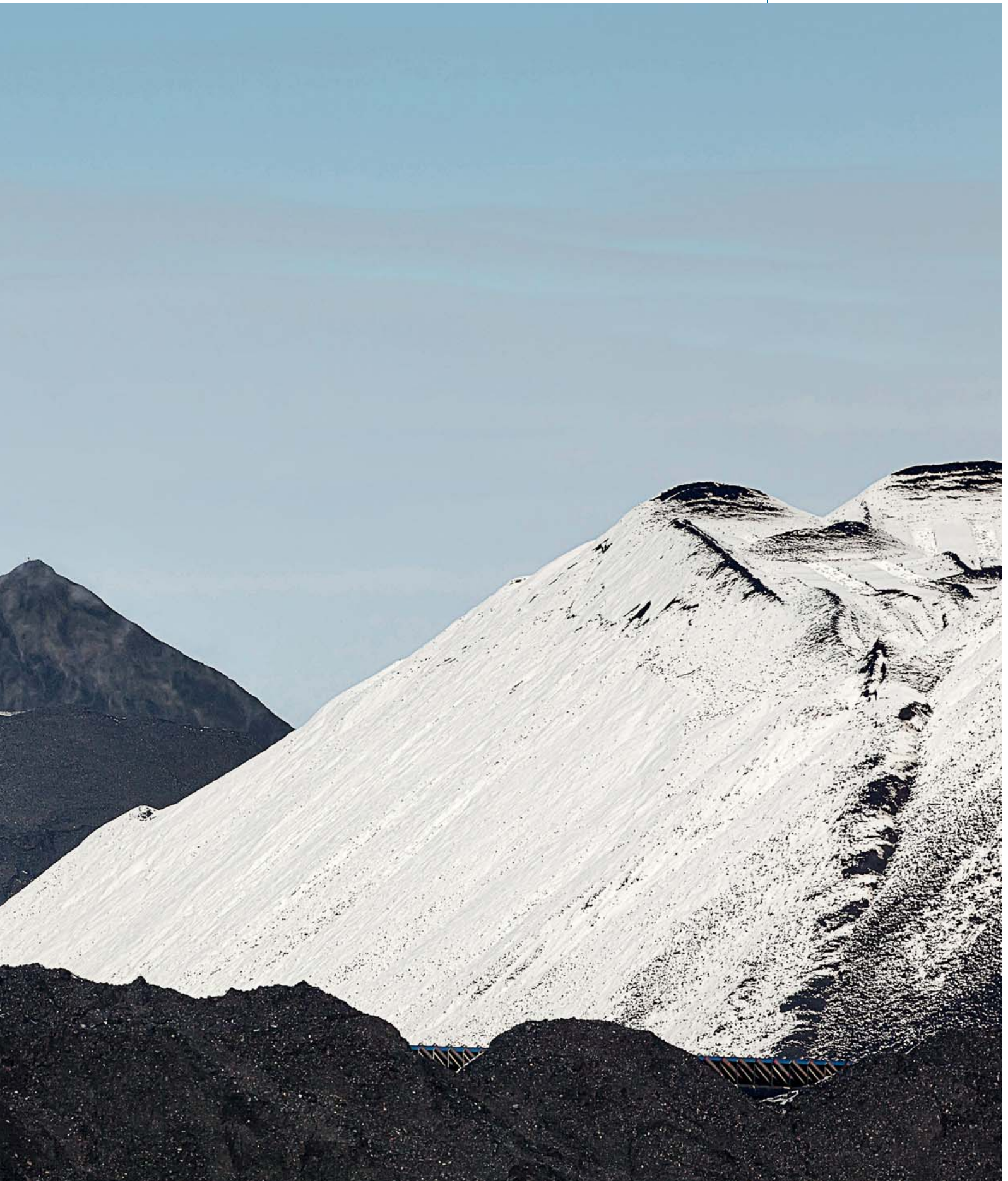
2012

	EBS	BTT	NHBS	OBA	OVET Holding	EMO/ EKOM	MTMG	Overig
Netto-omzet	44,4	4,6	5,9	44,7	16,3	49,4	3,0	2,3
Afschrijvingen	3,3	0,9	0,5	4,9	1,1	4,4	0,3	0,1
Overige bedrijfslasten	34,1	2,5	3,5	29,1	11,3	33,1	2,4	3,8
Bedrijfsresultaat	7,0	1,2	1,9	10,7	3,9	11,9	0,3	- 1,6
Financiële baten en lasten	-	- 0,9	- 0,1	- 0,1	-	- 0,2	0,1	- 1,3
Aandeel in resultaat deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor belastingen	7,0	0,3	1,8	10,6	3,9	11,7	0,4	- 2,9
Belastingen	-	-	- 0,5	- 2,6	- 1,0	- 2,9	- 0,1	-
Genormaliseerd resultaat	7,0	0,3	1,3	8,0	2,9	8,8	0,3	- 2,9
Bijzondere resultaten na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Minderheidsbelang	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	7,0	0,3	1,3	8,0	2,9	8,8	0,3	- 2,9

Gesegmenteerde informatie 2012

[x € 1 miljoen]

**Aanvoer
(proportioneel)**

[x miljoen ton]

Omzet

De geconsolideerde omzet nam met 11,0% toe tot € 97,1 miljoen. De omzetstijging was voor het leeuwendeel te danken aan de verdubbeling van ons belang in BTT (van 50% naar 100%). Daarnaast groeide de partieel (50%) geconsolideerde omzet van OBA. De omzet van dochters EBS en NHBS bleven op het niveau van het voorgaande jaar.

	2013	2012
EBS	10,4	9,1
NHBS	0,8	0,9
OBA (73,8%)	9,0	8,5
OVET (47,7%)	2,7	2,8
EMO (36,6%)	12,7	10,5
Overig	0,4	0,4
Totaal droge bulkbedrijven	36,0	32,2
Natte bulk – BTT (2013: 100%, 2012: 50%)	2,6	1,1

Bedrijfslasten

De geconsolideerde bedrijfslasten (exclusief afschrijvingen) namen met € 8,8 miljoen toe tot € 72,6 miljoen (+ 13,8%). Deze stijging is voornamelijk gerelateerd aan de volledige overname van BTT, de toegenomen overslagactiviteiten, waardoor vooral de energiekosten hoger waren, en gestegen personeels- en advieskosten.

Belastingen**Verantwoorde
belastinglast**

[x € 1 miljoen]

	2013	2012
Geconsolideerde bedrijven	2,3	2,3
Niet-geconsolideerde deel van de deelnemingen*	5,3	4,8
Totaal	7,6	7,1

* Wordt direct verwerkt in deelnemingsresultaat.

In 2013 was de directe belastingdruk € 2,3 miljoen (2012: € 2,3 miljoen). Bij de niet-geconsolideerde deelnemingen (proportioneel) werd € 5,3 miljoen vennootschapsbelasting als last verantwoord (2012: € 4,8 miljoen), waardoor de totale last € 7,6 miljoen bedroeg (2012: € 7,1 miljoen). De stijging bij de niet-geconsolideerde deelnemingen komt door de winststijging bij EMO.

Nettoresultaat

	2013	2012
Nettoresultaat	24,3	25,6
Bijzondere advieskosten	1,0	–
Genormaliseerd nettoresultaat	25,3	25,6

Opbouw nettoresultaat

[x € 1 miljoen]

	2013	2012
EBS	4,4	7,0
BTT (2013: 100%, 2012: 50%)	1,9	0,2
NHBS	1,0	1,3
OBA (73,8%)	8,6	8,0
OVET*(47,7%)	1,3	2,9
EMO (36,6%)	11,4	8,8
ATIC**	0,4	0,3
Overig	– 4,7	– 2,9
Totaal	24,3	25,6

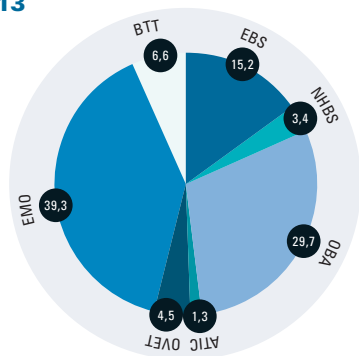
Bijdrage per deelneming aan het nettoresultaat

[x € 1 miljoen]

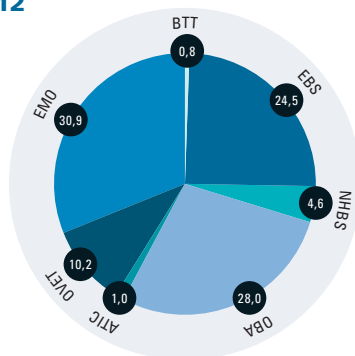
* Excl. 50% belang in OBA.

** Exclusief het aandeel van ATIC in de resultaten van OBA, OVET en EMO, omdat deze al zijn meegenomen in de bijdragen van deze deelnemingen, die zijn gebaseerd op het economisch belang van HES in voornoemde bedrijven. De € 0,4 miljoen bijdrage heeft betrekking op MTMG, daar het resterende deel van ATIC op nul wordt gehouden (voor een nadere toelichting zie pagina 85 van de jaarrekening).

2013

2012

Bijdrage per deelneming aan het nettoresultaat

[x %]

Het nettoresultaat ad € 24,3 miljoen was 5,1% lager dan het voorgaande jaar (2012: € 25,6 miljoen). De daling is vooral te wijten aan bijzondere advieskosten en lagere bijdragen van EBS, OVET, NHBS en BTT. De bijdragen van EMO, BTT en OBA waren daarentegen hoger. Het genormaliseerde resultaat – exclusief bijzondere advieskosten – ad € 25,3 miljoen bleef fractioneel achter bij het voorgaande jaar (2012: € 25,6 miljoen).

De ROFA van HES Beheer daalde van 9,8% naar 9,0%.

De genormaliseerde nettowinst per aandeel daalde van € 2,93 naar € 2,83.

De nettowinst per aandeel kwam uit op € 2,72 (2012: € 2,93). De afname houdt verband met de daling van het nettoresultaat en de stijging van het aantal geplaatste aandelen vanwege stockdividend (ultimo 2013: 9.049.827, ultimo 2012: 8.752.136).

Winst per aandeel

[x € 1,-]

	2013	2012
Genormaliseerd	2,83	2,93
Netto	2,72	2,93

Balans, solvabiliteit en liquiditeit

De immateriële vaste activa zijn toegenomen doordat € 14 miljoen goodwill is betaald bij de overname van de resterende 50% BTT. Ook de toename van de materiële vaste activa kwam vooral door deze transactie.

De langlopende leningen zijn met € 11,1 miljoen toegenomen tot € 71,3 miljoen, terwijl de kortlopende schulden met € 11,9 miljoen toenamen tot € 16,0 miljoen. De stijging komt door de overnamekosten van BTT, de volledige consolidatie van BTT en door EBS afgesloten leenovereenkomsten, inclusief een financiële leaseverplichting.

Het groepsvermogen groeide van € 118,1 miljoen naar € 143,4 miljoen. Het balanstotaal nam met € 57,0 miljoen toe tot € 270,1 miljoen, met name door de overname van 50% BTT en de volledige consolidatie van dit bedrijf.

Het eigen vermogen in procenten van het balanstotaal daalde van 55,4% naar 53,1%. De balans bleef stevig. Ook nagenoeg alle deelnemingen in de droge bulk hebben een gezonde balans, die een goede uitgangspositie biedt om in een concurrerende omgeving investeringen te doen.

Cash flow

Het resultaat voor belastingen daalde van € 27,9 miljoen naar € 26,6 miljoen.

Het ontvangen dividend uit deelnemingen groeide van € 8,9 miljoen naar € 11,0 miljoen.

De kasuitgaven voor investeringsactiviteiten bedroegen € 27,3 miljoen, waarvan € 21,7 miljoen voor de overname van 50% BTT. Deze transactie kon grotendeels uit eigen middelen worden gefinancierd, deels omdat 50% van de winst over 2012 in aandelen (in plaats van in cash) is uitgekeerd.

Samen met de jaarlijks inkomende cash flow en kredietruimte, was de beschikbare cash voldoende om de koopprijs te betalen.

GANG VAN ZAKEN BIJ GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

EBS, BTT en NHBS zijn groepsmaatschappijen die volledig worden geconsolideerd.

OBA Group en Rotterdam Bulk Terminal worden elk voor 50% geconsolideerd.

Het resultaat van de niet-geconsolideerde deelnemingen EMO, OVET Holding, ATIC Services en Vulcaanhaven Storage wordt voor 31%, 33,3%, 22,2% respectievelijk 15% meegenomen en vermeld onder 'aandeel in resultaat deelnemingen'.

De getallen genoemd in de verslaggeving over onderstaande joint ventures en deelnemingen zijn gebaseerd op 100%, niet op het proportionele aandeel van HES Beheer in deze bedrijven, tenzij anders vermeld.

European Bulk Services (E.B.S.) B.V.

(100%)

EBS behandelt met haar twee terminals in de Laurens haven en Europoort te Rotterdam kolen, industriële mineralen, agribulk en biomassa en beschikt over 265.000 m² open opslagruimte en 445.000 m³ gesloten opslagfaciliteiten.

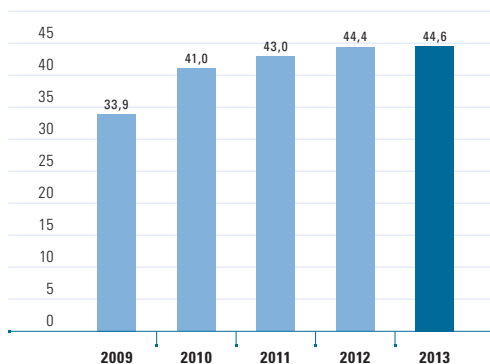

Omzet steeg fractioneel van € 44,4 miljoen naar € 44,6 miljoen; Nettowinst daalde van € 7,0 miljoen naar € 4,4 miljoen.

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	10,4	9,1
Omzet (x miljoen euro)	44,6	44,4
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	4,4	7,0
Nettoresultaat (x miljoen euro)	4,4	7,0
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)	4,4	7,0
Investerings (x miljoen euro)	10,4	9,4
Resultaat voor belasting/omzet	9,7%	15,8%
ROFA	5,4%	7,1%

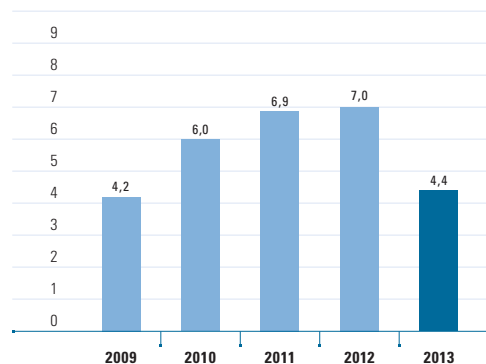
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

De aanvoer is in 2013 met 13,2% toegenomen. Deze stijging manifesteerde zich in alle door EBS bediende marktsegmenten: agribulk, kolen en industriële mineralen. De faciliteiten voor open opslag waren daarentegen minder goed bezet dan vorig jaar. De aanvoer van agribulk was de tweede helft van het jaar fors hoger dan in het eerste semester. Dit kwam vooral door de sluiting in de eerste vier maanden van een fabriek die door EBS van grondstoffen wordt voorzien, vanwege herstelwerkzaamheden.

Bij een gelijkblijvende omzet daalde het nettoresultaat van € 7,0 naar € 4,4 miljoen, door een 7,4% kostenstijging.

Vooraf de kosten uitbesteed werk, personeelskosten en energiekosten waren hoger.

Ook de afschrijvingslasten zijn toegenomen als gevolg van investeringen.

Medio maart 2013 werd bekendgemaakt dat EBS op de Europoort Terminal een vlakloods van 65.000 m³ gaat bouwen. Deze loods maakt onderdeel uit van het plan om op deze locatie een agrihub te ontwikkelen voor een vooraanstaande klant. Hiertoe is een langjarig contract gesloten. Tevens wordt, in het verlengde van de bestaande zeesteiger, door het Havenbedrijf Rotterdam een extra zeesteiger gebouwd met een diepgang van 16 meter. Deze wordt voorzien van een nieuwe hopper en een nieuw transportbandensysteem, dat aansluit op de bestaande transportbanden, en een weeginstallatie. Voorts wordt het huidige trein-/trucklaadstation herbouwd en uitgebreid. De bouw van de nieuwe vlakloods loopt volgens planning. Deze extra opslagfaciliteit en de bijbehorende transportbanden zullen naar verwachting in april 2014 gereed zijn.

De nieuwe zeesteiger wordt in twee fases gebouwd. Volgens de huidige planning zal deze begin 2015 klaar zijn.

Als de nieuwe installaties volledig operationeel zijn, betekent dit circa 1 miljoen ton extra aanvoer van agribulk voor de Europoort Terminal op jaarbasis, een verdere verbetering van de winstgevendheid en een betere spreiding in het productenpakket. De thans marginaal draaiende Europoort Terminal zal na deze uitbreiding naar verwachting de komende jaren een structureel positieve bijdrage leveren.

Op de Laurens haven Terminal werd begin december 2013 een nieuwe zeekadeloods in gebruik genomen. Deze nieuwe betonnen loods, onder kraanbereik, met drie compartimenten en een netto capaciteit van 30.000 m³, vervangt vier oude stalen silo's van in totaal 12.000 m³. Op de loods zijn zes stalen verrijdbare dakluiken geplaatst, die op afstand bediend kunnen worden door de kraanmachinist. Met deze nieuwe loods is de multi-inzetbaarheid van de Laurens haven Terminal versterkt, terwijl de efficiency – zowel operationeel als onderhoudstechnisch – en de milieuhygiëne zijn verbeterd.

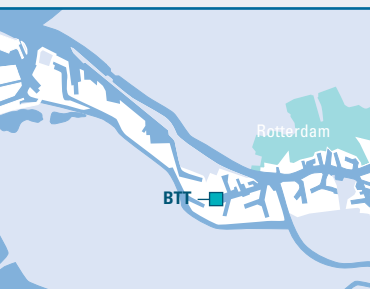
In totaal werd in het verslagjaar voor € 10,4 miljoen geïnvesteerd bij EBS.

De ROFA daalde van 7,1% naar 5,4% door een daling van de winstgevendheid.

Botlek Tank Terminal B.V.

(100%)

BTT heeft een state-of-the-art terminal in de Rotterdamse Botlek voor de overslag, opslag en bewerking van K1-K3 en ongeclassificeerde producten. Begin december 2011 werd het eerste schip gelost. BTT beschikt over 200.000 m³ opslagcapaciteit.

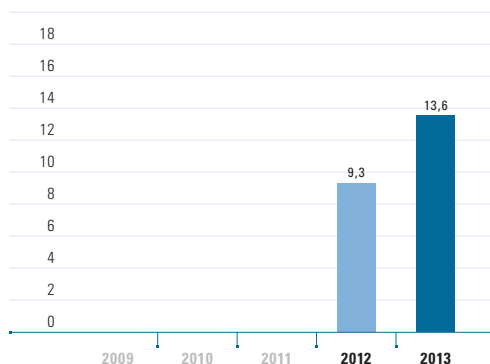

**Omzet steeg van € 9,3 miljoen naar € 13,6 miljoen;
Nettoresultaat groeide van € 0,5 miljoen naar € 1,9 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	2,6	2,1
Omzet (x miljoen euro)	13,6	9,3
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	1,9	0,5
Nettoresultaat (x miljoen euro)	1,9	0,5
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)	1,9	0,3
Investerings (x miljoen euro)	2,3	5,5
Resultaat voor belasting/omzet	14,2%	5,4%
ROFA	8,7%	5,6%

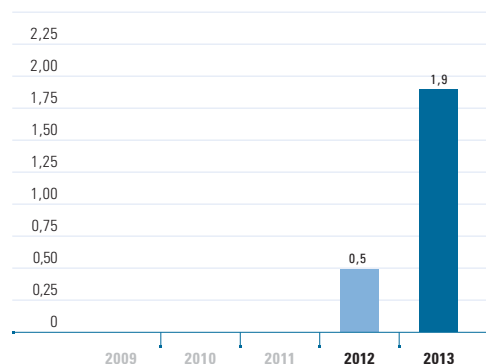
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

Sinds 19 april 2013 is BTT een 100% dochter van HES Beheer (was 50% deelneming). BTT is erin geslaagd een forse winststijging te bewerkstelligen ten opzichte van het opstartjaar 2012.

De bouw van het nieuwe treinlaad- en losstation werd op 1 april 2013 afgerond en meteen de volgende dag werd het nieuwe station ingewijd met de belading van circa 1.000 ton biodiesel. Het ging om de belading vanuit een van de opslagtanks in een bloktrein van 16 wagons. Het nieuwe treinlaad- en losstation, met twee sporen met een lengte van elk 340 meter, werd volgens planning in zes maanden gebouwd door een consortium van verschillende aannemers. Het laad- en losstation kan met een snelheid van 400 ton per uur zes wagons tegelijk beladen of lossen.

Dit treinlaad- en losstation past in de visie van BTT om alle vervoersmodaliteiten aan te bieden en speelt in op de groeiende vraag van klanten naar spoorvervoer. De nieuwe faciliteit wordt gebruikt voor het laden en lossen van bloktreinen met biodiesel naar/van Duitsland, Oostenrijk en Italië.

Ten behoeve van toekomstige uitbreidingen van BTT wordt een deel van de Botlekhaven, grenzend aan de huidige locatie, gedempt door het Havenbedrijf Rotterdam, waarmee het bestaande terrein in omvang wordt verdubbeld. Een deel van het nieuwe terrein is opgeleverd en de demping zal in april 2014 volledig gereed zijn. Gesprekken met potentiële klanten en banken zijn gaande. Het nieuwe terrein biedt BTT straks de mogelijkheid om de opslagcapaciteit fors uit te gaan breiden, hoogstwaarschijnlijk in drie fases, tot maximaal 750.000 m³.

Het plan bestaat om een van de tankputten, op dit moment bestaande uit twaalf tanks van elk 3.400 m³, uit te breiden met zes identieke tanks voor de opslag van biodiesel en eetbare oliën. Hiermee zou de huidige capaciteit met 20.400 m³ worden uitgebreid tot 220.400 m³, waarvan 85.400 m³ voor biodiesel en eetbare oliën en 135.000 m³ voor benzines, diesel, vliegtuig-brandstoffen etc.

In 2013 werd voor € 2,3 miljoen geïnvesteerd.

Dankzij de verbeterde winstgevendheid steeg de ROFA van 5,6% naar 8,7%.

New Holland Bulk Services Ltd.*

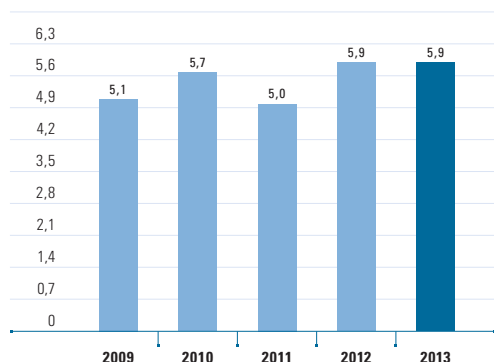
(100%)

**Omzet stabiliseerde op € 5,9 miljoen;
Nettowinst daalde van € 1,3 miljoen naar € 1,0 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	0,8	0,9
Omzet (x miljoen euro)	5,9	5,9
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	1,3	1,8
Nettoresultaat (x miljoen euro)	1,0	1,3
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)	1,0	1,3
Investerings (x miljoen euro)	0,6	3,6
Resultaat voor belasting/omzet	22,2%	29,7%
ROFA	7,7%	9,0%

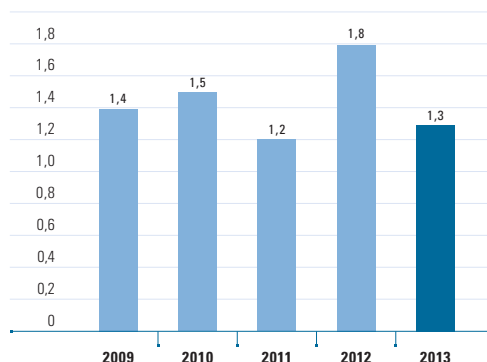
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

NHBS behandelt met haar terminal in North Lincolnshire en haar vestiging in Hull agribulk, biomassa en industriële mineralen. Het bedrijf beschikt over 8.000 m² open opslag en 377.000 m³ gesloten opslag-faciliteiten.

De aanvoer bleef 10,4% onder het niveau van vorig jaar, door een forse daling van de export van agribulkproducten. De import van agribulk nam daarentegen toe. Ondanks minder overslagactiviteiten, bleef de omzet gehandhaafd vanwege een sterke bezetting van de vlakloodsen. De sterke uitbreiding van de gesloten opslagfaciliteiten de afgelopen jaren werpt dan ook haar vruchten af.

De kosten waren 10,0% hoger, vooral de personeelskosten en de kosten voor de haventarieven van Hull (vorig jaar eenmalige korting).

Het nettoresultaat ad € 1,0 miljoen bleef achter bij het voorgaande jaar (€ 1,3 miljoen), maar was tevredenstellend.

In totaal werd voor € 0,6 miljoen geïnvesteerd.

De ROFA daalde van 9,0% naar 7,7% vanwege het lagere nettoresultaat.

* In deze verslaggeving wordt de commerciële naam gebruikt. De omzet en resultaten betreffen H.E.S. UK Ltd.

OBA Group B.V.*

(50% geconsolideerd, 73,8% economisch belang)

OBA behandelt met haar terminal in de Amsterdamse Westhaven kolen, industriële mineralen, agribulk en biomassa en beschikt over 570.000 m² open opslag en 125.000 m³ gesloten opslag.

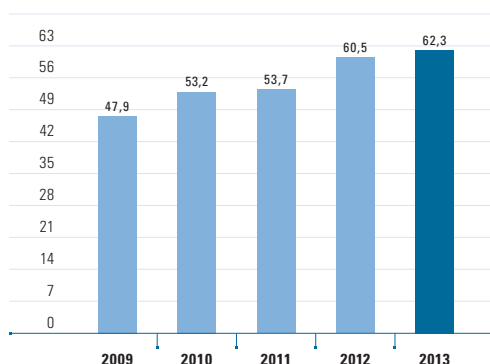

**Omzet groeide van € 60,5 miljoen naar € 62,3 miljoen;
Nettowinst nam toe van € 10,8 miljoen tot € 11,6 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	12,2	11,5
Omzet (x miljoen euro)	62,3	60,5
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	15,5	14,4
Nettoresultaat (x miljoen euro)	11,6	10,8
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)**	8,6	8,0
Investerings (x miljoen euro)	4,5	7,4
Resultaat voor belasting/omzet	24,9%	23,8%
ROFA	11,6%	11,5%

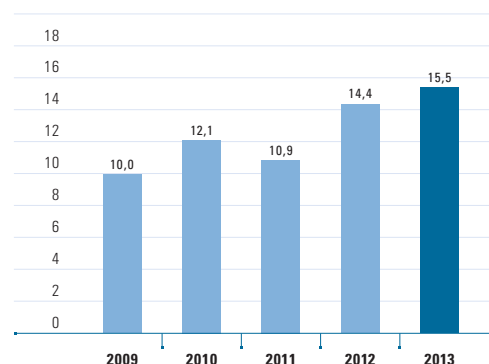
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

Met een nettowinst van € 11,6 miljoen slaagde OBA erin het record van vorig jaar te overtreffen. De omzet nam met 2,9% toe, bij 5,8% meer aanvoer en een lichte daling in de huuropbrengsten. De kolenaanvoer, goed voor ruim 90% van de aanvoer, nam toe, evenals de aanvoer van industriële mineralen. De aanvoer van agribulk/biomassa daalde. De kosten bleven gehandhaafd op het niveau van 2012.

De nieuwe, 60-tons brugkraan die begin 2012 in gebruik werd genomen, heeft goede prestaties laten zien en betekent een forse verbetering van de loscapaciteit en efficiency. In het najaar is de transportbandroute naar een van de stackers opgewaardeerd. De capaciteit van deze route is verhoogd van 2.400 ton naar 3.000 ton per uur. Hiertoe moesten modificaties – zoals zwaardere aandrijvingen – worden uitgevoerd aan verschillende banden.

In totaal werd in 2013 voor € 4,5 miljoen geïnvesteerd.

Dankzij de stijging van het nettoresultaat nam de ROFA toe van 11,5% naar 11,6%.

* In bovenstaande verslaggeving omtrent de bijdrage aan het nettoresultaat van HES is gerekend met het economische belang van HES in OBA (direct + indirect, via de deelneming van OVET Holding en een dochterbedrijf van ATIC Services in OVET Holding. OVET Holding houdt eveneens een 50%-belang in OBA Group).

** Economisch belang: 73,8%.

Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V.

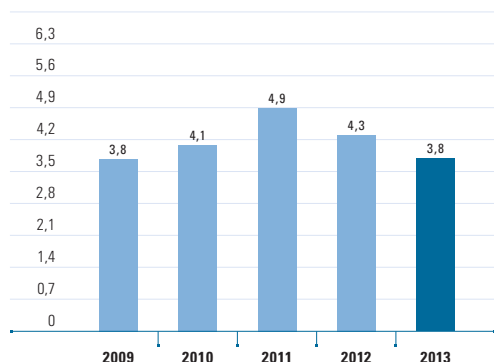
(50%)

**Omzet daalde van € 4,3 miljoen naar € 3,8 miljoen;
Nettoresultaat van € 0,0 miljoen naar -/- € 0,5 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	0,8	0,9
Omzet (x miljoen euro)	3,8	4,3
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	- 0,5	0,0
Nettoresultaat (x miljoen euro)	- 0,5	0,0
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)	- 0,2	0,0
Investerings (x miljoen euro)	0,3	0,3
Resultaat voor belasting/omzet	- 0,1%	0,5%

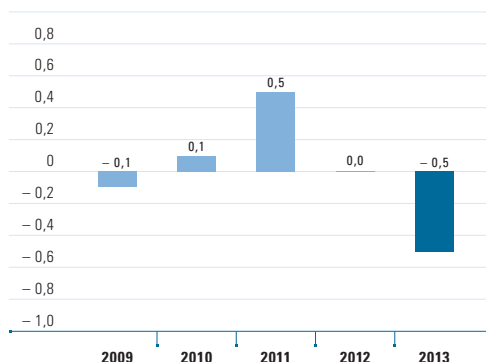
Omzet

[x € 1 miljoen]

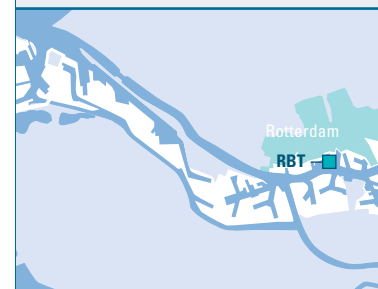

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

RBT behandelt met haar terminal in Vlaardingen kolen, industriële mineralen, agribulk en biomassa en beschikt over 33.500 m² open opslag en 157.450 m³ gesloten opslag.

De aanvoer bleef achter bij 2012. Hoewel het volume industriële mineralen en kolen een lichte respectievelijk belangrijke stijging vertoonde, liet de aanvoer van agribulk een forse daling zien. Mede hierdoor waren de huuropbrengsten eveneens fors lager. De kosten waren goed onder controle, maar hoger vanwege noodzakelijke reparaties en onderhoud. In de tweede helft van 2013 is een inkrimping van het personeelsbestand doorgevoerd van 4,5 fte (= minus 17%). In verband met afvloeiingskosten en juridische kosten had dit een eenmalig kostenverhogend effect.

In het verslagjaar werd voor € 0,3 miljoen geïnvesteerd in kranen en grijpers om te voldoen aan RBT's operationele en milieuverplichtingen.

Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V.*

(31% direct, economisch belang 36,6%)

Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.*

(31% direct, economisch belang 36,6%)

EMO behandelt met haar terminal aan de Mississippihaven/Amazonehaven op de Rotterdamse Maasvlakte kolen en ijzererts. Zij beschikt over een opslagterrein van 1.715.000 m².

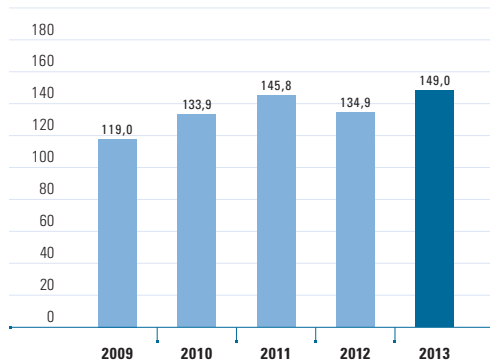

**Omzet steeg van € 134,9 miljoen naar € 149,0 miljoen;
Nettowinst groeide van € 24,1 miljoen naar € 31,1 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	34,7	28,6
Omzet (x miljoen euro)	149,0	134,9
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	41,5	32,1
Nettoresultaat (x miljoen euro)	31,1	24,1
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)	11,4	8,8
Investeringen (x miljoen euro)	11,0	22,5
Resultaat voor belasting/omzet	27,9%	23,8%
ROFA	13,9%	10,9%

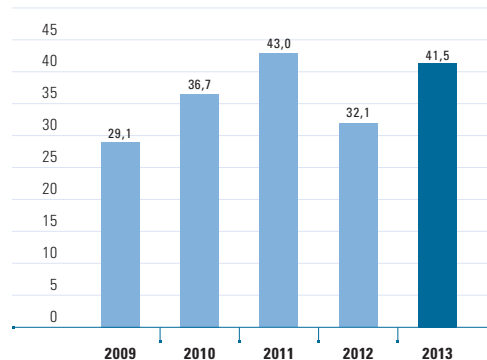
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

EMO bestond in 2013 veertig jaar. Met een nettowinst van € 31,1 miljoen (€ 2012: € 24,1 miljoen) heeft de jubilaris een sterk resultaat neergezet.

Hoewel de huuropbrengsten duidelijk achterbleven bij het voorgaande jaar, liet de aanvoer een stijging zien van 21,3%. Vooral de aanvoer van kolen nam sterk toe, met een piek in de laatste twee maanden, terwijl ook de aanvoer van ijzererts duidelijk in de lift zat. Dit laatste is vooral te danken aan de concentratie van de aanvoer in zeer grote schepen (Valemax) in Rotterdam. EMO is uitstekend geëquipeerd om deze 'very large ore carriers' snel te lossen.

Op 14 januari 2014 loste EMO haar miljardste ton uit een van de Valemax schepen. Het ging om de 'Vale China', met een tonnage van 375.000 ton ijzererts. Dit schip werd in vier dagen gelost met drie 85-tons brugkranen. De eerste ton ijzererts werd ruim 40 jaar daarvoor, op 28 november 1973, gelost.

* In bovenstaande rapportage wordt bij de bijdrage aan het nettoresultaat HES rekening gehouden met het economische belang van HES Beheer in EMO en EKOM, dat wil zeggen direct (31,0%) + indirect (5,6%), via een dochterbedrijf van ATIC Services.

In het verslagjaar werd een van de drie 85-tons brugkranen voor € 10 miljoen volledig gerenoveerd, waardoor de levensduur van deze kraan met nog eens vijftien tot twintig jaar is verlengd.

De nieuwe kolen-/biomassacentrale, met een capaciteit van 1.070 MWe, van buurbedrijf E.ON is in de testfase. Ditzelfde geldt voor de kolen-/biomassacentrale, met een capaciteit van 800 MWe, van GDF Suez Energie Nederland op het oostelijk deel van het EMO-terrein. Beide ultramoderne centrales zullen door EMO worden beleverd.

In het verslagjaar werd door EMO voor een totaalbedrag van € 11,0 miljoen geïnvesteerd.

De ROFA steeg van 10,9% naar 13,9%, in lijn met de winststijging.

OVET Holding B.V.*

(economisch belang 47,7%)

Ovet B.V. (100% dochter van OVET Holding) is met terminals en drijfkranen actief in de overslag van kolen, industriële mineralen en biomassa in de havens van Vlissingen en Terneuzen en ankerplaatsen in de Westerschelde. OVET beschikt over 480.000 m² open opslag en 45.000 m³ gesloten opslag.

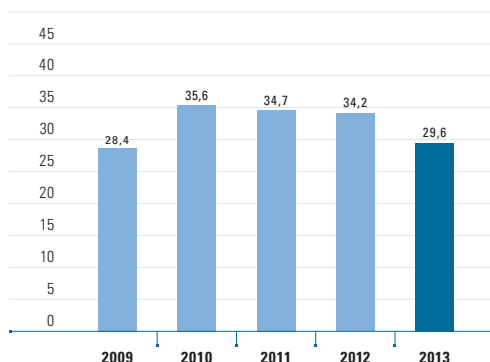

**Omzet daalde van € 34,2 miljoen naar € 29,6 miljoen;
Nettowinst nam af van € 6,0 miljoen naar € 3,0 miljoen.**

	2013	2012
Aanvoer (x miljoen ton)	5,7	5,9
Omzet (x miljoen euro)	29,6	34,2
Resultaat voor belasting (x miljoen euro)	4,1	8,3
Nettoresultaat (x miljoen euro)	3,0	6,0
Bijdrage aan nettoresultaat HES (x miljoen euro)**	1,4	2,9
Investerings (x miljoen euro)	4,5	3,4
Resultaat voor belasting/omzet	14,7%	24,3%
ROFA	9,0%	15,3%

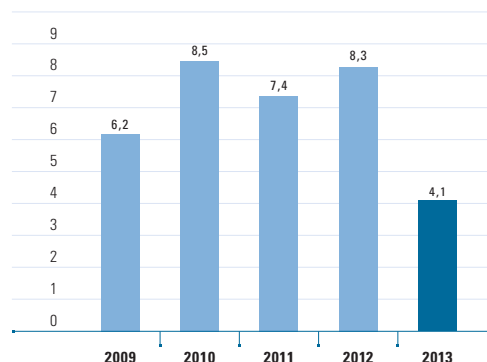
Omzet

[x € 1 miljoen]

Genormaliseerd resultaat voor belasting

[x € 1 miljoen]

* OVET Holding houdt, evenals HES Beheer, een 50%-belang in OBA Group. De bijdrage van OBA aan het resultaat van OVET Holding is in deze rapportage buiten beschouwing gelaten, omdat in bovenstaande verslaggeving over de OBA Group is gerekend met het economische belang van HES in voornoemd bedrijf. In bovenstaande rapportage wordt bij de bijdrage aan het nettoresultaat HES rekening gehouden met het economische belang van HES Beheer in OVET Holding, dat wil zeggen direct (33,3%) + indirect (14,4%), via een dochterbedrijf van ATIC Services.

** Economisch belang: 47,7%.

Het nettoresultaat van OVET Holding exclusief haar deelneming in OBA* bedroeg € 3,0 miljoen, tegenover € 6,0 miljoen in 2012. De aanvoer bij dochterbedrijf OVET daalde met 3,8% naar 5,7 miljoen ton (2012: 5,9 miljoen ton). De halvering van het resultaat hield voornamelijk verband met de sterke daling in de huuropbrengsten. De kosten werden met 8,1% gereduceerd. Aanvullende maatregelen worden genomen om de kosten verder terug te dringen.

Op de terminal in Vlissingen is medio 2013 een nieuwe treinbeladingsinstallatie in gebruik genomen. De laadcapaciteit bedraagt 1.500 ton per uur, drie treinen per dag. Ook is een nieuw spoor aangelegd, een dubbel spoor van meer dan een kilometer lengte en een spoor na de belader van 650 meter. Hierdoor kan een trein van 44 wagons in de volle lengte beladen worden.

Met deze nieuwe faciliteit is OVET in staat om haar dienstverlening richting het Europese achterland, vooral de Duitse energie- en staalindustrie, uit te breiden.

Ter vervanging van een bestaande kraan, werd medio mei op dezelfde locatie een nieuwe walkraan operationeel, een zogenaamde multidocker. Deze biedt 25% meer capaciteit, een groter bereik en meer vermogen dan de oude kraan.

Momenteel wordt een kolenwasinstallatie gebouwd, die tevens producten kan zeven en breken.

Deze zal naar verwachting in het 2e kwartaal van 2014 operationeel zijn.

In Terneuzen is een deel van het terrein opnieuw bestraat en gerenoveerd.

Het resultaat van OVET Shipping, waarin OVET Holding een belang van 75% houdt, was naar tevredenheid. Ditzelfde geldt voor de bijdrage van OVET Screening (67,5%). Bij OVET Screening werd begin 2013 een tweede mobiele zeefinstallatie in gebruik genomen, met een maximum-capaciteit van 350 ton per uur.

In 2013 werd voor een totaalbedrag van € 4,5 miljoen geïnvesteerd.

Als gevolg van de daling van de winst daalde de ROFA van 15,3% naar 9,0%.

ATIC Services S.A. (22,2%)

De belangrijkste activiteiten van ATIC zijn overslagactiviteiten in zeehavens en binnenvaart.

In 2012 werd een belangrijke start gemaakt met de herstructurering van de verlieslatende binnenvaarttak door de verkoop van de containerbinnenvaartactiviteiten. In 2013 werd een aantal binnenvaartschepen verkocht.

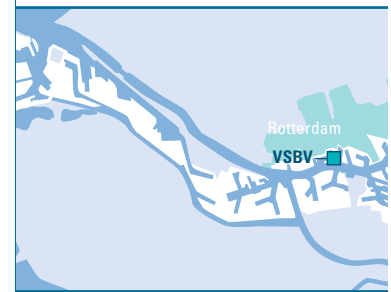
ATIC participeert indirect in enkele bestaande deelnemingen van HES Beheer (EMO, OVET en OBA).

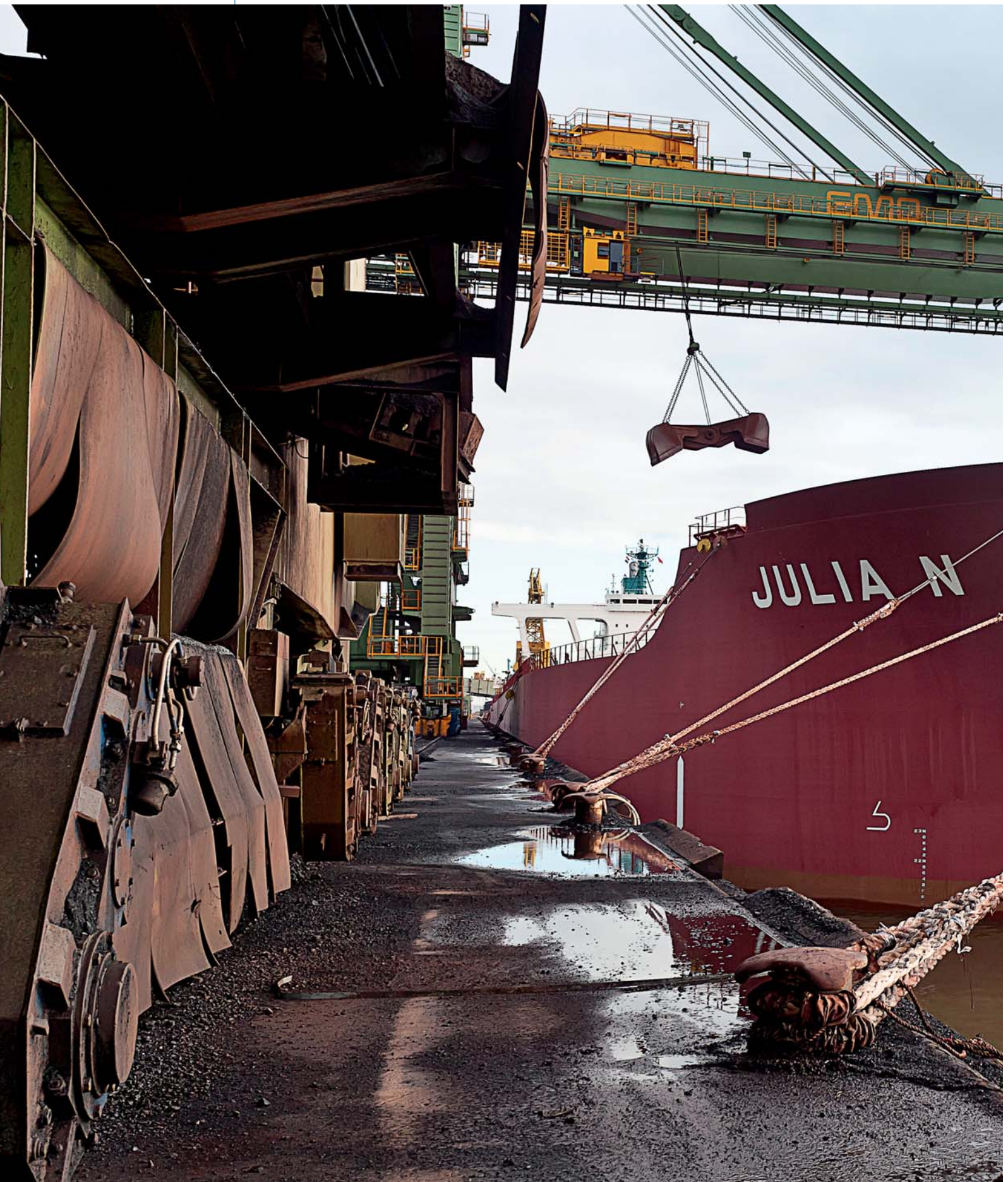
ATIC heeft ook in 2013 positief bijgedragen aan het groepsresultaat. De belangrijkste bijdragen zijn afkomstig van voornoemde deelnemingen en zijn direct verantwoord in de rapportage over deze deelnemingen zelf als onderdeel van de 'Bijdragen aan nettoresultaat HES'. Daarnaast genereerde de Poolse vestiging een positieve bijdrage ad € 0,4 miljoen. Dit bedrijf investeert momenteel in agri-opslagfaciliteiten voor een aantal grote klanten.

Vulcaanhaven Storage B.V. (15,0%)

VSBV beschikt over twee opslagloodsen voor droge bulk in Vlaardingen. RBT verzorgt de lossing in en belading vanuit de loodsen. VSBV slaat goederen op in opdracht van haar aandeelhouders.

Bij een gelijkblijvende omzet realiseerde VSBV een nettoresultaat van € 0,1 miljoen (2012: € 0,1 miljoen).

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD EN INNOVATIEF ONDERNEMEN

HES Beheer en haar deelnemingen houden zo veel mogelijk rekening met de belangen van de verschillende belanghebbenden van de onderneming, inclusief de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van het ondernemen. Kortom, het gaat om zorg voor mens, milieu en omgeving. Een goed MVO-beleid draagt uiteindelijk bij aan een lange termijn aandeelhouderswaarde. De HES-bedrijven zijn ervan doordrongen dat duurzaamheidgerelateerde factoren een steeds grotere impact hebben op de bedrijfsvoering, die niet uitsluitend door financiële resultaten wordt gedreven.

Ondernemingen die actief zijn in de distributie van bulkgoederen opereren over het algemeen in een relatief milieuvriendelijke bedrijfstak. Het leeuwendeel van de in de Nederlandse havens aangevoerde bulkgoederen is bestemd voor de belangrijkste spelers in Europa's meest prominente industriële centra. De havens zijn hun link in de logistieke keten. Het gaat meestal om het vervoer van flinke hoeveelheden ineens, die over het water worden aangevoerd en voor het allergrootste deel via de binnenvaart worden afgevoerd.

Vervoer over water is voor bulkproducten de meest milieuvriendelijke transportwijze. Ook bij de afvoer via het spoor gaat het veelal om behoorlijke volumes op lange trajecten. Door de Betuwelijn en een overgang naar meer duurzame vervoersoplossingen is het vervoer van bulkgoederen over het spoor de afgelopen jaren duidelijk toegenomen. Ook het spoor is een milieuvriendelijke manier van vervoeren. De afvoer per truck is beperkt.

Zorg voor het milieu staat hoog in het vaandel van de HES-bedrijven. Om aan de steeds strengere milieueisen te voldoen, worden terreinen besproeid om stuiven van producten te voorkomen. Het ontwateren van terreinen gebeurt volgens speciale regels. Er mag geen verontreinigd water in het oppervlaktewater terechtkomen. Het water moet derhalve gezuiverd worden en wordt vervolgens hergebruikt. Partijen kolen worden soms afgedekt met een laagje cellulose om stofoverlast zo veel mogelijk te voorkomen. Enkele deelnemingen hebben regelmatig contact met omwonenden en instanties om uitleg te geven over de maatregelen die getroffen worden om stof- en/of geluidsoverlast te beperken en om hen te informeren over de maatregelen die op milieugebied worden genomen.

Bij de dochters en deelnemingen wordt constant gezocht naar optimalisatie van de werkmethodes, waar mogelijk op een innoverende manier. Ter illustratie een kleine greep uit de talloze maatregelen, onderzoeken en aandachtsgebieden in het verslagjaar: een nieuwe vlakloods is voorzien van een revolutionair dak, waarbij elk van de drie vakken volledig kan worden geopend en primair vanuit de kraancabine door de machinist draadloos op afstand kan worden bediend. Dankzij een frequentieregelaar kan de kraanmachinist de luiken, die elk 50 ton wegen, geleidelijk laten afremmen, zodat de luiken niet kunnen botsen. Daarnaast is een geavanceerd zonebeveiligingssysteem aangebracht, waardoor de grijper de muren en zijanten van de loods niet kan beschadigen. Ook zijn alle vakken van de loods uitgerust met een temperatuurbewakingssysteem.

Bij een deelneming is een waterscherm geplaatst rond de stort van een stacker om stofoverlast te beperken.

Bij een andere deelneming werd een brug naar de toekomst geslagen door bij de renovatie van een brugkraan rekening te houden met verdere automatisering van een deel van de werkzaamheden.

Bij hetzelfde bedrijf werd een nieuw type dumper aangeschaft, waarmee lading door een schuif, aangedreven door een hydraulische cilinder, naar achteren wordt geschoven, in plaats van lading te kiepen. Dit nieuwe type geeft meer stabiliteit, terwijl er nauwelijks lading achterblijft.

In eigen beheer werd een spuitbuis ontworpen, waarmee bunkers kunnen worden schoongespoten. De spuitbuis wordt met behulp van een brugkraan omhoog gehesen boven een bunker en gevoed met water. Hierna kan de bunker op een snelle manier van bovenaf worden schoongespoten. Het schoonspuiten van bunkers is hiermee een stuk minder tijdrovend geworden.

Constance aandacht is er voor geluidsvermindering. De afgelopen jaren zijn er toenemende inspanningen geweest om de veiligheid te verhogen. Vooral werken aan cultuur- en gedragsverandering is een continu proces.

Het beleid met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen van medewerkers, zoals helmen, veiligheidsschoenen en dergelijke, maakt deel uit van het streven naar goede arbeidsomstandigheden. Bij de grotere bedrijven komt dit beleid tot stand in overleg met de Arbeidsinspectie, betrokken directies, ondernemingsraden en Commissies VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu). Belangrijke VGWM-kwesties worden ook besproken met de desbetreffende raad van commissarissen.

Voor de lossing van schepen op stroom is door een dochterbedrijf een speciale touwladdertrap ontwikkeld, zodat veiliger toegang tot schepen wordt verkregen. De trapconstructie met valbeveiliging eraan wordt door een drijfkraan aan boord van een zeeschip getild, waarna een medewerker met een valbeveiligingsharnas de touwladder op en af kan.

Een van de HES-bedrijven heeft zitting in het bestuur van de Stichting Rotterdam Biomass Commodities Network (RBCN). De RBCN wil de Nederlandse bio-energiesector en biobased economy versterken en promoten. Deze stichting is een initiatief van het bedrijfsleven en verenigt producenten, handelaren, logistieke dienstverleners, consumenten en andere commerciële partijen die actief zijn in de keten van groene grondstoffen. Zij zet zich in om de kansen voor het bedrijfsleven van een duurzame energievoorziening en bioproducten te ontwikkelen en te benutten.

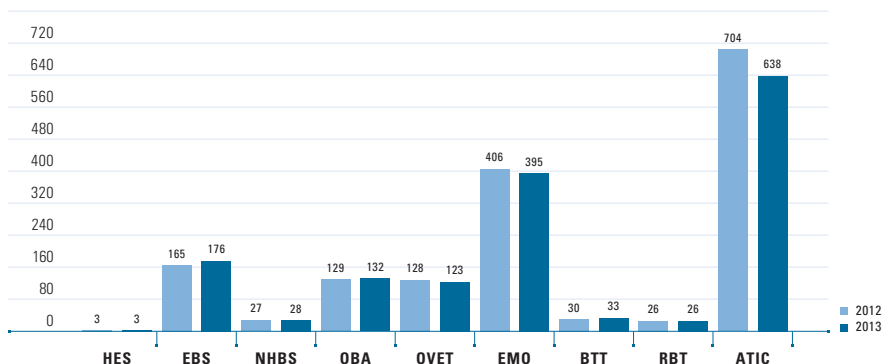
Onze bedrijven moeten aan hoge normen voldoen en zijn gecertificeerd om hun taken uit te voeren. Onze terminals passen de International Ship & Port Facility Security Code (ISPS) en de BLU-code toe. De ISPS-code is in het leven geroepen om schepen en terminals te beschermen tegen terrorisme en andere vormen van criminaliteit. Het hoofddoel van de BLU-code is het voorkomen van incidenten door het maken van afspraken tussen de terminal en de scheepsleiding. Certificaten die aan onze deelnemingen in de droge bulk zijn afgegeven zijn onder meer ISO 9001, 14001, 18001, GMP+ (Good Manufacturing Practice), VCA (veiligheid, gezondheid en milieu), SKAL B1 (biologische producten), AEO (douane), GTAS (Graft Trade Assurance Scheme). In de natte bulk gaat het om ISO 9001-, ISO 14001-, OHSAS 18001-, GMP+ B3- en AEO-certificeringen en goedkeuring van de NOFOTA.

PERSONEEL

Het aantal medewerkers in actieve dienst groeide met 31, vooral door de 100% consolidatie van BTT. De totale personeelsbezetting bij de (partieel) geconsolideerde bedrijven bedroeg aan het eind van het jaar 319.

Personeelsbestand HES-groep

[per 31 december 2013]

Bij onze deelnemingen wordt veel aandacht besteed aan ziekteverzuim, training en opleidingen. Bij deze bedrijven komen wisselende omstandigheden en uitdagende situaties voor. Het werken bij deze bedrijven betekent werken in een dynamische omgeving met imponerende apparatuur, water en het komen en gaan van schepen met internationale scheepsbemanning. Teamgeest is belangrijk: samen wordt de klus geklaard! Er wordt gestreefd naar het boeien en binden van kwalitatief goede medewerkers, met aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden in een inspirerende werkomgeving, zodat de kwaliteit van de medewerkers optimaal wordt benut.

In de diverse bedrijfs-cao's zijn afspraken gemaakt over onderwerpen als scholing, vorming, voorlichting, veiligheid en gelijke kansen. In de hoofdlijnen van het sociaal statuut is vastgelegd dat het sociaal beleid een wezenlijk onderdeel vormt van het ondernemingsbeleid en zijn grondslag vindt in de erkenning van de persoonlijke waardigheid van de mens. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door de werknemer in staat te stellen via rechtstreekse betrokkenheid in de werksfeer en de daartoe geëigende overlegorganen zijn invloed uit te oefenen.

Het personeelsbeleid, als onderdeel van het sociaal beleid, heeft onder meer tot doel een arbeidsklimaat te scheppen waarin de werknemer de gelegenheid heeft zijn werkkracht en capaciteiten te ontplooiën in het belang van zichzelf en de onderneming.

Op het gebied van arbeidsomstandigheden streven onze bedrijven een omgeving na waarin het veilig en prettig werken is. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard en omvang van de arbo-risico's die de medewerkers lopen. Dit wordt bereikt door een open communicatie, het maken van betrouwbare afspraken en, individueel, heldere taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Duidelijke regels, waaronder ook een sanctiebeleid, werken hieraan mee.

Bij de grotere bedrijven zijn HSQE (Health, Safety, Quality and Environment) commissies ingesteld. De commissieleden zijn nauw betrokken bij alles wat zich op dit gebied aandient, variërend van bedrijfskleding tot en met veiligheidsfilms. Bij een van de bedrijven vindt er zelfs wekelijks veiligheidsoverleg plaats, bedoeld om de voortgang op het gebied van veiligheid te bewaken. Diverse werkgroepen zijn ingesteld, zoals voor het veilig behandelen van meerdraden bij een van de deelnemingen. Dankzij de inbreng van de werkgroepleden wordt nu veiliger gewerkt met meerdraden, met minder schade. Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is verplicht voor iedereen die werkzaam is op de terminals of op de drijfkransen. Hierbij moet worden gedacht aan veiligheidsschoenen en -helmen, lasbrillen, otoplastieken, harnasgordels, adembeschermingsmiddelen e.d. Er worden regelmatig gehoor- en oogtesten uitgevoerd. Ook worden medewerkers in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan persoonlijk medisch onderzoek. Via een legionella-beheersplan worden legionellabacteriën preventief onder controle gehouden, zodat de medewerkers veilig kunnen douchen.

Bij een van de deelnemingen is een werkgroep automatisering losbruggen van start gegaan. Deze werkgroep buigt zich over thema's als veiligheid, organisatie en techniek. Het is de bedoeling om stapsgewijs te werk te gaan en met één brugkraan te beginnen. Bij deze brugkraan zijn tijdens renovatie onlangs voorbereidingen getroffen voor automatisering, zoals bekabeling en GPS-apparatuur.

Het gemiddelde dienstverband is lang. Bij diverse bedrijven zullen de komende jaren, vooral in de vier jaar na 2013, verhoudingsgewijs veel mensen met pensioen gaan, waardoor relatief veel vacatures gaan ontstaan, vooral voor operationele functies. Bij het aannemen van nieuwe medewerkers wordt gestreefd naar een zo gelijkmatig mogelijke demografische verdeling. Nieuwe mensen krijgen veelal een uitgebreid intern opleidingstraject.

Medewerkers krijgen volop de gelegenheid om groeps- of individuele trainingen te volgen. Zo zijn er cursussen gevolgd voor onder andere personeelszaken, Excel, HBO, schipper, hoogwerker, heftruckchauffeur, bulkstuwadoor, hoogspanning, lassen, EHBO, AED/reanimatie, hogere veiligheidskunde en ademluchttraining.

Daarnaast zijn er OR-scholingscursussen gehouden.

Gemiddeld tweemaal per jaar wordt een vergadering gehouden van de KAM- (Kwaliteit, Arbo en Milieuzaken) coördinatoren van alle Nederlandse HES-deelnemingen op het gebied van droge bulk. Vrijwel alle terminals hebben te maken met vergelijkbare problemen op dit gebied. Met de uitwisseling van gegevens en oplossingen kunnen zaken vaak sneller en soms gemeenschappelijk worden aangepakt.

De medewerkers binnen onze groep staan aan de basis van de uitvoering en daarmee aan de basis van het beleid van HES Beheer. Ondernemerschap, sfeer, loyaliteit en kwaliteit van alle medewerkers bepalen in hoge mate het succes van HES Beheer en haar deelnemingen. Door de uitstekende inzet van de directies, managementteams en overige medewerkers van alle deelnemingen hebben de meeste HES-bedrijven weer goede prestaties neergezet en/of maatregelen getroffen om de prestaties te verbeteren. Wij danken alle vrouwen en mannen binnen de groep voor hun inzet.

TOEKOMST

HES Beheer beschikt over een solide basis, goede tot uitstekende locaties en een stevige marktpositie. Daarnaast zijn er voldoende kansen op groei en verdere efficiencyverbetering binnen de huidige portfolio. In 2014 zal de geconsolideerde omzet naar verwachting voor circa 15% voortkomen uit nattebulkactiviteiten (op basis van ongewijzigde waarderingsgrondslagen). De verbreding van het Panamakanaal, waardoor vanaf 2015 grotere schepen door dit kanaal kunnen varen, kan op termijn eveneens een positief effect hebben.

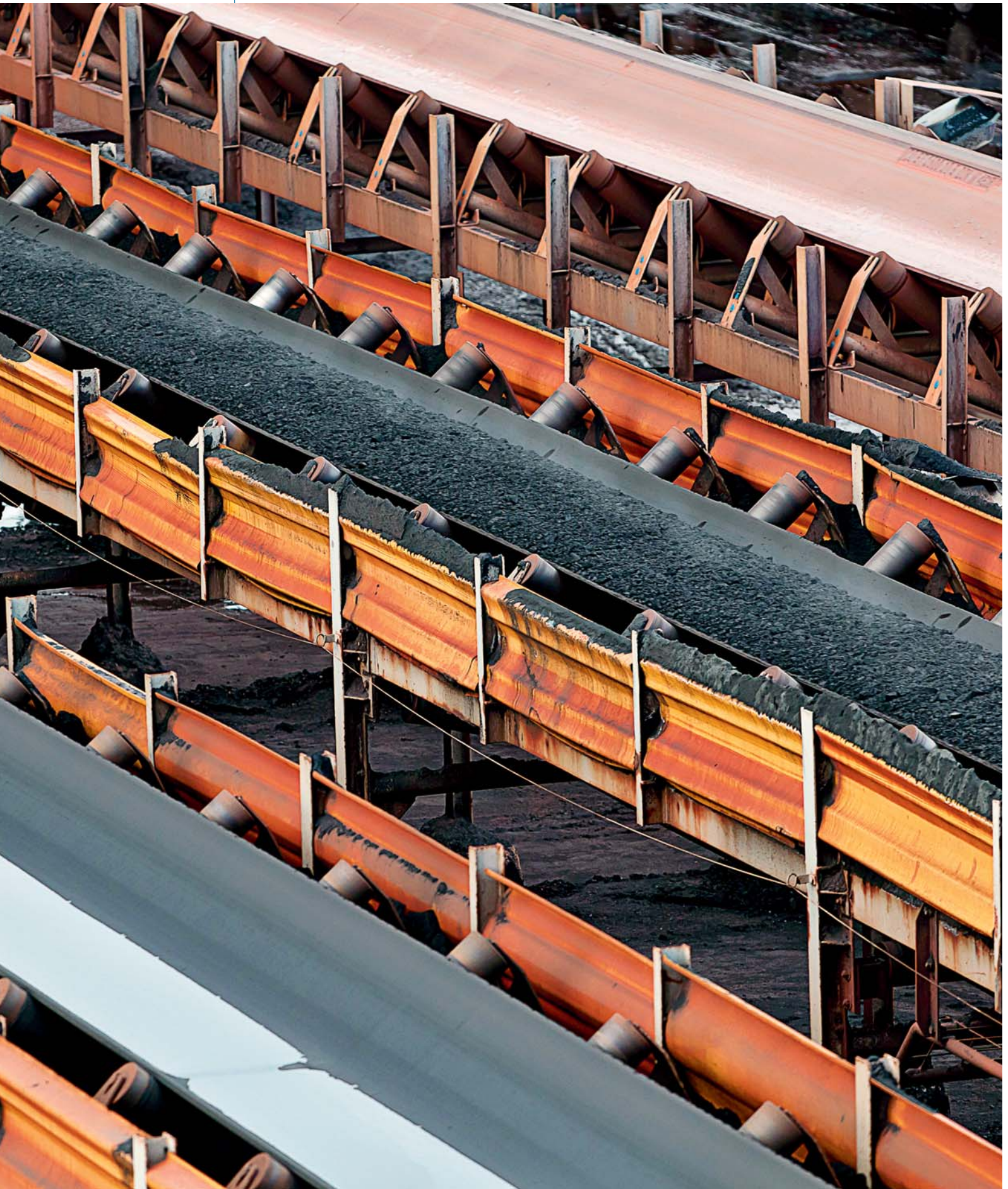
Wij zijn positief gestemd over de mogelijkheden om verder te groeien in de verschillende marktsegmenten in 2014.

De verwachte investeringen voor de verdere uitbreiding van BTT zullen mogelijk in 2014 een rol gaan spelen. Het is de bedoeling om deze, evenals de eerste fase, te financieren via eigen en vreemd vermogen. De overige dochters en deelnemingen kunnen in principe zelf in hun financieringsbehoefte voorzien.

De mogelijke vergroting van ons belang in ATIC Services zal volledig met bankleningen worden gefinancierd.

Het aantal personeelsleden zal naar verwachting redelijk stabiel blijven.

Europoort/Rotterdam, 17 maart 2014
Directie H.E.S. Beheer N.V.
C.S.M. Molenaar, gevolmachtigde

JAARREKENING 2013

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2013

(x € 1.000)

	2013	2012
1 OMZET	97.098	87.477
Kosten uitbesteed werk	13.510	12.217
Onderhoudskosten	9.438	8.721
2 Personeelsbeloningen	28.751	25.923
15/16 Afschrijvingen en amortisaties	9.986	8.125
3 Overige bedrijfskosten	20.932	16.940
Som der bedrijfslasten	82.617	71.926
Bedrijfsresultaat	14.481	15.551
Aandeel in resultaat deelnemingen	15.925	14.608
BEDRIJFSRESULTAAT PLUS RESULTAAT DEELNEMINGEN	30.406	30.159
4 Rentebaten	89	225
5 Financieringskosten	- 3.904	- 2.534
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	26.591	27.850
6 Belastingen	- 2.291	- 2.250
Nettoresultaat	24.300	25.600
7 Genormaliseerd nettoresultaat*	25.325	25.600
8 Per aandeel van € 1,00		
Bedragen in € 1,00		
Nettoresultaat per aandeel	2,72	2,93
Verwaterd nettoresultaat per aandeel	2,69	2,90
Genormaliseerd nettoresultaat per aandeel	2,83	2,93

* Betreft nettoresultaat waaruit materiële posten die een bijzonder karakter hebben zijn geëlimineerd.

Geconsolideerd totaalresultaat over 2013

(x € 1.000)

	2013	2012
NETTORESULTAAT	24.300	25.600
Koersverschillen	- 183	172
Fair value mutaties cash flow hedges	1.486	- 1.613
Actuariële resultaten	- 437	-
Totaal inkomenscomponenten*	25.166	24.159

* Totaal inkomenscomponenten betreft het nettoresultaat inclusief winsten en verliezen direct verantwoord in het eigen vermogen.

Geconsolideerde balans per 31 december 2013

(x € 1.000)

	31-12-2013	31-12-2012 aangepast
VASTE ACTIVA		
15 Immateriële activa		
Goodwill	15.574	1.555
Overige	61	61
	15.635	1.616
16 Materiële activa		
Bedrijfsgebouwen	26.307	21.285
Machines en installaties	107.742	75.024
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5.921	4.697
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	6.215	2.232
	146.185	103.238
Financiële activa		
17 Geassocieerde deelnemingen	79.656	74.812
18 Vorderingen op deelnemingen	164	4.822
	79.820	79.634
Totaal vaste activa	241.640	184.488
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	337	349
19 Vorderingen		
Handelsdebiteuren	11.647	10.152
Vorderingen op deelnemingen	83	533
Overige vorderingen	3.093	2.530
Overlopende activa	1.072	900
	15.895	14.115
Liquide middelen	12.269	14.176
Totaal vlottende activa	28.501	28.640
Totaal activa	270.141	213.128

	31-12-2013	31-12-2012 aangepast
EIGEN VERMOGEN		
Gestort kapitaal	9.050	8.752
Agio	26.249	26.547
Reserve share based payment	596	395
Wettelijke reserves	52.139	47.595
Overige reserves	31.090	9.168
Onverdeeld resultaat	24.300	25.600
20 Aan aandeelhouders toewijsbaar vermogen	143.424	118.057
LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN		
21 Leningen o/g	71.257	60.177
22 Financiële instrumenten	2.929	2.668
23 Latente belastingverplichtingen	1.402	1.408
24 Voorziening voor personeelsbeloningen	7.232	6.108
	82.820	70.361
KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN		
25 Schulden aan kredietinstellingen	15.978	4.109
Schulden aan leveranciers	11.314	8.765
Vennootschapsbelasting	144	373
Overige belastingen en premies sociale verzekering	1.408	902
Pensioenverplichtingen	1.972	1.177
26 Overige kortlopende schulden	10.891	7.419
Overlopende passiva	2.190	1.965
	43.897	24.710
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	270.141	213.128

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

(x € 1.000)

	Toerekenbaar aan houders van aandelen van de vennootschap					Totaal eigen vermogen
	Aandelen-kapitaal	Agioreserve	Share based payments	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	
BALANS PER						
1 JANUARI 2012	8.752	26.547	218	44.592	24.339	104.448
NETTORESULTAAT					25.600	25.600
Omrekening koersverschillen deelnemingen				172		172
Waardering renteswap				- 1.613		- 1.613
Totaal overige resultaten	-	-	-	- 1.441	-	- 1.441
Totaal inkomenscomponenten	-	-	-	- 1.441	25.600	24.159
Transacties met aandeelhouders						
Personeelsopties:						
> Waarde van de geleverde diensten			177			177
Dividend 2011					- 6.651	- 6.651
Bestemming onverdeeld resultaat 2011				17.688	- 17.688	-
Stelselwijziging pensioenen				- 4.076		- 4.076
Totaal transacties met aandeelhouders	-	-	177	13.612	- 24.339	- 10.550
Balans per 1 januari 2013	8.752	26.547	395	56.763	25.600	118.057

	Toerekenbaar aan houders van aandelen van de vennootschap					Totaal eigen vermogen
	Aandelen-kapitaal	Agioreserve	Share based payments	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	
BALANS PER 1 JANUARI 2013	8.752	26.547	395	56.763	25.600	118.057
NETTORESULTAAT					24.300	24.300
Omrekening koersverschillen deelnemingen				- 183		- 183
Waardering renteswap				1.486		1.486
Actuariële resultaten 2013				- 437		- 437
Totaal overige resultaten	-	-	-	866	-	866
Totaal inkomenscomponenten	-	-	-	866	24.300	25.166
Transacties met aandeelhouders						
Personeelsopties:						
> Waarde van de geleverde diensten			201			201
Dividend 2012	298	- 298				-
Bestemming onverdeeld resultaat 2012				25.600	- 25.600	-
Totaal transacties met aandeelhouders	298	- 298	201	25.600	- 25.600	201
Balans per 31 december 2013	9.050	26.249	596	83.229	24.300	143.424

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	2013	2012 aangepast
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	26.591	27.850
Aanpassingen voor:		
15/16 > Afschrijvingen en amortisaties	9.962	8.124
> Renteontvangsten	- 89	- 225
> Rentebetalen	3.904	2.534
20 > Reserveringen optierechten	201	177
17 > Deelnemingen	- 15.925	- 14.608
17 Dividend uit geassocieerde deelnemingen	10.978	8.931
Mutatie voorzieningen	820	2.132
Veranderingen in werkkapitaal:		
> Mutatie vorderingen	- 975	- 326
> Mutatie voorraden	12	- 15
> Mutatie schulden exclusief kredietinstellingen	5.064	- 2.435
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	40.543	32.139
Betaalde winstbelasting	- 2.526	- 2.469
NETTOKASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	38.017	29.670
17 (Des)investering deelnemingen	2.351	- 1.826
18 Investing overige vorderingen en effecten	- 13	- 525
Desinvestering langlopende vorderingen	10	36
16 Investeren in materiële vaste activa	- 15.715	- 20.010
16 Desinvesteringen in materiële vaste activa	79	741
15 Investeren in immateriële vaste activa	- 14.048	- 9
15 Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	- 27.336	- 21.593
Ontvangsten uit langlopende verplichtingen	3	4.256
Aflossingen van langlopende verplichtingen	- 20.427	- 1.819
Toe-/afname kortlopende schulden kredietinstellingen	10.119	- 2.375
Rentebaten	89	225
Rentelasten	- 3.904	- 2.534
20 Betaald dividend	-	- 6.651
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	- 14.120	- 8.898
NETTOKASSTROOM	- 3.439	- 821
Liquide middelen per 1 januari	14.176	14.990
Liquide middelen BTT 1-1-2013 (50%, zie 1.2)	1.524	-
Koers- en omrekeningsverschillen	8	7
Liquide middelen per 31 december	12.269	14.176

1 ALGEMEEN

H.E.S. Beheer N.V. (de Vennootschap) en haar dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen (tezamen de Groep) verlenen logistieke diensten in havens. Deze dienstverlening is primair gericht op de overslag, opslag en bewerking van een gevarieerd pakket droge en natte bulkproducten voor industriële gebruikers. Het leeuwendeel van de activiteiten ligt in Nederland. Daarnaast is de Groep actief in het Verenigd Koninkrijk. Een van de deelnemingen heeft vestigingen in elf verschillende landen, waaronder Frankrijk, Duitsland, België en Polen.

De juridische vorm van de onderneming is een Naamloze (structuur) Vennootschap. De NV is opgericht en gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire vestigingsplaats is Elbeweg 115, Europoort-Rotterdam.

De aandelen van de Vennootschap zijn genoteerd aan de Officiële Markt van Euronext Amsterdam N.V.

Deze jaarrekening is opgemaakt door het bestuur op 17 maart 2014. Tot deze datum zijn gebeurtenissen na balansdatum verwerkt.

1.1 Wijziging waarderingsgrondslagen

Als gevolg van een wijziging in de regelgeving van International Financial Reporting Standards (IFRS) omtrent de verwerking van pensioenverplichtingen hebben de waarderingsgrondslagen van pensioenen een wijziging ondergaan overeenkomstig IAS 19R.

Deze wijziging houdt in dat er vanaf 1 januari 2013 geen gebruik meer mag worden gemaakt van de zogenaamde corridor, waarmee actuariële winsten en verliezen worden uitgespreid over de looptijd van de betreffende pensioenverplichting.

Vanaf deze datum zullen actuariële winsten en verliezen direct worden verwerkt in de voorziening. Actuariële resultaten zullen via het eigen vermogen worden verwerkt en worden tevens opgenomen in het overzicht geconsolideerd totaalresultaat (pagina 63).

De mutatie in de voorziening per 1 januari 2013 door het wegvallen van de corridor is via het eigen vermogen verwerkt, na aanpassing voor eventuele belastingeffecten.

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid van de balans en winst- en verliesrekening dienen de vergelijkbare cijfers te worden aangepast. Hiertoe zijn in de balans per 31 december 2012 de aangepaste cijfers weergegeven.

Het totale effect op de balansverplichting voor pensioenen bedraagt 1.413 negatief, het effect op het eigen vermogen bedraagt 4.076 negatief en het effect op de balanspost geassocieerde deelnemingen bedraagt 2.737 negatief. In de toelichting op de verschillende onderdelen zijn deze aanpassingen verwerkt in de mutatie-overzichten van 2012.

1.2 Aankoop Botlek Tank Terminal B.V.

Op 19 april 2013 heeft de Groep 50% van de aandelen van Botlek Tank Terminal B.V. (BTT) overgenomen, waardoor zij 100% van de aandelen van BTT in haar bezit heeft. In 2012 is BTT voor 50% (proportionele consolidatie) meegenomen in de geconsolideerde cijfers van de Groep.

2 BELANGRIJKSTE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De belangrijkste waarderingsgrondslagen zijn hieronder weergegeven. De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaande jaren, met uitzondering van de in 1.1 genoemde grondslagen.

2.1 Algemeen

De (geconsolideerde) jaarrekening van H.E.S. Beheer N.V. is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op historische kosten en kostprijzen. Het opstellen van een jaarrekening conform IFRS brengt het gebruik van bepaalde belangrijke schattingen met zich mee. Ook wordt bij het toepassen van waarderingsgrondslagen in de jaarrekening van de Vennootschap de directie veelal gevraagd oordelen te geven. Indien dergelijke oordelen significant of complex zijn, of indien de invloed van schattingen of oordelen significant is voor de jaarrekening, worden deze toegelicht in onderdeel 5. De enkelvoudige winst- en verliesrekening is opgesteld met inachtneming van Artikel 2:402 BW, zodat kan worden volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening.

Bepaalde nieuwe standaarden, aanpassingen en interpretaties op de huidige standaarden zijn gepubliceerd en zijn van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2013. In overeenstemming met IAS 8:30 is nadere informatie opgenomen over de nieuwe relevante standaarden en interpretaties.

Interpretaties en aanpassingen op de gepubliceerde standaarden effectief na 2013 met effect op de financiële verslaggeving van H.E.S. Beheer N.V.

Wijzigingen ingaande met ingang van boekjaar 2014

In 2012 zijn IFRS 10, 11 en 12 gepubliceerd, welke van toepassing zijn vanaf verslagjaar 2014. Het is de verwachting dat met name de uitgangspunten van IFRS 11 effect hebben op de wijze waarop H.E.S. Beheer N.V. belangen in joint ventures consolideert (proportioneel). Op basis van IFRS 11 is proportionele consolidatie niet langer toegestaan.

De gevolgen van de wijziging door IFRS 11 zal op de balans en winst- en verliesrekening 2013 het volgende hebben:

	Balans 31-12-13	Aanpassing	Balans 31-12-13 na invoering IFRS 11
Immateriële vaste activa	15.635	–	15.635
Materiële vaste activa	146.185	–24.572	121.613
Financiële vaste activa	79.820	23.328	103.148
Vlottende activa en liquide middelen	28.501	–12.016	16.485
TOTAAL ACTIVA	270.141	–13.260	256.881
Eigen vermogen	143.424	–	143.424
Langlopende verplichtingen	82.820	–6.578	76.242
Kortlopende verplichtingen	43.897	–6.682	37.215
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	270.141	–13.260	256.881

	V&W 2013	Aanpassing	V&W 2013 na invoering IFRS 11
Omzet	97.098	-33.026	64.072
Som der bedrijfslasten	-82.617	25.442	-57.175
Bedrijfsresultaat	14.481	-7.584	6.897
Aandeel in resultaat deelnemingen	15.925	5.582	21.507
Rentebaten en -lasten	-3.815	50	-3.765
Resultaat voor belastingen	26.591	-1.952	24.639
Belastingen	-2.291	1.952	-339
Netto resultaat	24.300	-	24.300

2.2 Consolidatie

2.2.1 Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarover de Groep in staat is, direct of indirect, beslissende zeggenschap uit te oefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die per balansdatum direct kunnen worden uitgeoefend. Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend door de Groep. Deconsolidatie vindt plaats op het moment dat beslissende zeggenschap is overgedragen.

De Groep past de overnamemethode toe voor de verwerving van dochterondernemingen. De verkrijgingsprijs van de overgenomen onderneming bestaat uit de reële waarde van de overgedragen activa, de uitgegeven eigenvermogeninstrumenten en de verplichtingen aangaan of overgenomen op de transactiedatum, identificeerbare activa en (voorwaardelijke) verplichtingen overgenomen in een bedrijfscombinatie worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening gewaardeerd tegen de reële waarde per overnamedatum. Een eventueel minderheidsbelang wordt gewaardeerd op het proportionele deel van de reële waarde van de overgenomen activa en passiva. Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit en de reële waarde van aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen wordt verantwoord als goodwill. Indien de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit lager is dan de reële waarde van de aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, wordt het verschil direct verantwoord in de winst- en verliesrekening (zie onderdeel 2.7).

Transactiekosten gerelateerd aan de overname worden direct verantwoord in de winst- en verliesrekening. Intercompanytransacties, balansposten en ongerealiseerde resultaten op transacties tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoonde dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van dochterondernemingen in lijn gebracht met die van de Groep.

2.2.2 Joint Ventures

Ingeval er sprake is van een deelneming in een joint venture wordt de desbetreffende deelneming proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien, als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking, de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

De verkrijgingsprijs van het aandeel in de joint venture bestaat uit de reële waarde van de overgedragen activa, de uitgegeven eigen-vermogeninstrumenten en de verplichtingen aangegaan of overgenomen op de transactiedatum. Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van het aandeel in de overgenomen entiteit en de reële waarde van aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen wordt verantwoord als goodwill.

Indien de verkrijgingsprijs van de overgenomen entiteit lager is dan de reële waarde van de aan de Groep toerekenbare en identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, wordt het verschil direct verantwoord in de winst- en-verliesrekening (zie onderdeel 2.7). Proportionele consolidatie vindt plaats vanaf de datum waarop de samenwerking effectief is geworden. Deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de samenwerking is beëindigd.

Intercompanytransacties, balansposten en ongerealiseerde resultaten op transacties tussen joint ventures en/of groepsmaatschappijen worden geëlimineerd naar rato van het belang van de Groep in de joint ventures. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van joint ventures in lijn gebracht met die van de Groep.

2.2.3. Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn alle entiteiten waarover de Groep invloed van betekenis, doch geen beslissende zeggenschap, kan uitoefenen. Indien de Groep over 20% of meer van de stemrechten beschikt wordt de invloed van betekenis verondersteld. Bij minder dan 20% van de stemrechten vindt een beoordeling plaats. Investerings in geassocieerde deelnemingen worden door middel van de equitymethode verantwoord; de eerste verwerking in de jaarrekening geschiedt tegen verkrijgingsprijs.

De waardering van geassocieerde deelnemingen is inclusief goodwill zoals bepaald op de overnamedatum (zie onderdeel 2.5).

Goodwill die ontstaan is bij de acquisitie van geassocieerde deelnemingen wordt opgenomen in de boekwaarde van de post geassocieerde deelnemingen. De boekwaarde van geassocieerde deelnemingen, inclusief goodwill, wordt getoetst voor bijzondere waardevermindering (zie onderdeel 2.5).

Resultaten van geassocieerde deelnemingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening. Het aandeel van de rechtstreekse mutaties in de reserves van een deelneming die na overnamedatum aan de Groep toerekenbaar is, wordt opgenomen in het totaalresultaat van de deelnemingen. De cumulatieve mutaties na overname worden op de verkrijgingsprijs van de deelneming gecorrigeerd. Indien het aandeel van verliezen toerekenbaar aan de Groep de verkrijgingsprijs van de deelneming (inclusief overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) overschrijdt, worden verdere verliezen niet meer opgenomen tenzij er door de Groep zekerheden zijn gesteld ten behoeve van de deelneming dan wel dat er verplichtingen zijn aangegaan of betalingen namens de geassocieerde deelneming zijn verricht. Ongerealiseerde resultaten op transacties tussen de Groep en haar geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd naar rato van het belang van de Groep in de geassocieerde deelnemingen. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van geassocieerde deelnemingen in lijn gebracht met die van de Groep.

2.3 Gesegmenteerde informatie

Gesegmenteerde informatie wordt verstrekt met als doel gebruikers van de jaarrekening in staat te stellen de financiële resultaten van de verschillende operationele activiteiten te evalueren.

Hierbij is een belangrijk uitgangspunt voor de informatieverstrekking de wijze waarop de directie van de Groep operationele activiteiten mede stuurt. Binnen de Groep wordt in dit kader aansluiting gezocht bij de verschillende onderdelen van de Groep, welk inzicht wordt verstrekt in de gesegmenteerde informatie (paragraaf 10).

2.4 Vreemde valuta

2.4.1 Functionele- en presentatievaluta

De posten in de jaarrekeningen van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met in achtneming van de valuta van de primaire economische omgeving waarin de entiteit actief is (de 'functionele valuta'). Deze geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele- en presentatievaluta van de Vennootschap.

2.4.2 Transacties vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de koers op de transactiedatum. Koersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en van de omrekening per balansdatum van monetaire activa en verplichtingen die in vreemde valuta luiden, worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Omrekeningsverschillen van niet-monetaire posten, zoals vermogensinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden verantwoord als onderdeel van verandering in reële waarde. Omrekeningsverschillen uit niet-monetaire posten, zoals vermogensinstrumenten geclassificeerd als voor verkoop beschikbare financiële activa, worden verantwoord in de reële waardereserve in het eigen vermogen.

2.4.3 Groepsmaatschappijen

De resultaten en financiële positie van alle groepsentiteiten waarvan de functionele valuta afwijkt van de presentatievaluta, worden als volgt omgerekend naar de presentatievaluta:

- > Activa en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum;
- > Baten en lasten in de winst- en verliesrekening worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers, bepaald op basis van het gemiddelde van de koers per 1 januari en per 31 december van het boekjaar; en
- > Alle hieruit voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in een aparte component van het eigen vermogen.

Bij de consolidatie worden alle valutakoersverschillen die voortvloeien uit de omrekening van de netto-investering in buitenlandse entiteiten, verantwoord in het eigen vermogen. Indien een buitenlandse activiteit wordt verkocht, worden deze valutakoersverschillen verantwoord in de winst- en verliesrekening als onderdeel van het uit de verkoop voortvloeiende resultaat.

Goodwill en reële waardeaanpassingen die ontstaan door de verwerving van een buitenlandse entiteit worden beschouwd als activa en verplichtingen van de buitenlandse entiteit en omgerekend tegen de koers per balansdatum.

2.5 Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill is het verschil tussen de verkrijgingsprijs van nieuw verworven deelnemingen en de reële waarde van de identificeerbare activa en (voorwaardelijke) verplichtingen op overnamedatum. Goodwill ontstaat bij de acquisitie van dochterondernemingen of joint ventures wordt verantwoord als immaterieel actief. Goodwill inzake de acquisitie van geassocieerde deelnemingen maakt onderdeel uit van de waardering van de geassocieerde deelneming.

Goodwill wordt jaarlijks getest voor bijzondere waardeverminderingen en wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder vermindering van cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Voor het onderkennen van een bijzondere waardevermindering wordt de goodwill toegekend aan kasstroomgenererende eenheden; een operationeel segment is een kasstroomgenererende eenheid. De allocatie is gebaseerd op de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat ze voordeel hebben van de businesscombinatie waarbij de goodwill tot stand gekomen is.

Bij verkoop van een entiteit wordt de boekwaarde van de aan de entiteit gerelateerde goodwill in het boekresultaat verwerkt.

Computersoftware

Gekochte licenties voor computersoftware worden geactiveerd op basis van verkrijgingsprijs, waaronder direct toerekenbare kosten om de software in gebruik te stellen. Op deze verkrijgingsprijs wordt afgeschreven over de economische gebruiksduur (5 jaar).

Kosten van onderhoud van computersoftware worden in de winst- en verliesrekening verantwoord zodra deze zich voordoen.

2.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van daarop gebaseerde afschrijvingen. De afschrijvingen worden bepaald door de aan de verschillende binnen de activa geïdentificeerde componenten toegekende geschatte gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De gebruiksduur is geschat op:

- > Bedrijfsgebouwen en loodsen tot 30 jaar;
- > Machines en installaties/ tanks 5 tot 40 jaar;
- > Andere vaste bedrijfsmiddelen 3 tot 10 jaar.

De bedrijfsgebouwen staan op met erfpacht bezwaarde terreinen.

De restwaarden en gebruiksduur van activa worden jaarlijks op de balansdatum beoordeeld en, voor zover noodzakelijk, aangepast.

Kosten na eerste verwerking in de jaarrekening worden begrepen in de boekwaarde van het actief dan wel als afzonderlijk actief verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief naar de Groep zullen vloeien, en de kosten van het actief op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Kosten inzake reparatie en onderhoud welke niet in aanmerking komen voor activering worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk afgewaardeerd tot realiseerbare waarde als de realiseerbare waarde onder de boekwaarde van het actief ligt (toelichting 2.7).

Winsten en verliezen op verkoop van activa worden berekend als het verschil tussen opbrengsten en boekwaarden en worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

2.7 Bijzondere waardeverminderingen van niet financiële activa

Op activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt niet afgeschreven, maar er vindt jaarlijks een toetsing op bijzondere waardeverminderingen plaats. Voor activa waar wel op wordt afgeschreven vindt jaarlijks een beoordeling plaats of er aanwijzingen zijn dat deze activa aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zijn. Een bijzondere waardevermindering is het bedrag dat de boekwaarde van het actief de realiseerbare waarde te boven gaat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde van een actief, onder verrekening van verkoopkosten, en de bedrijfswaarde. Om bijzondere waardeverminderingen te kunnen bepalen worden individuele activa ingedeeld op het laagste niveau waarop kasstromen te identificeren zijn (kasstroomgenererende eenheden). Niet-financiële activa anders dan goodwill die onderhevig zijn geweest aan een bijzondere waardevermindering worden beoordeeld op een mogelijke terugneming van de bijzondere waardevermindering.

2.8 Financiële activa

De Groep classificeert financiële activa in de volgende categorieën: tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, leningen en vorderingen en voor verkoop beschikbare

financiële activa. De classificatie hangt samen met het doel van de investering. Het management stelt de classificatie van investeringen vast bij eerste opname in de jaarrekening en beoordeelt deze classificatie op elk rapporteringmoment.

Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-beursgenoteerde financiële activa (niet zijnde afgeleide financiële instrumenten) met vaste of bepaalde aflossingen. Presentatie geschiedt onder vlottende activa, behalve wanneer de vervaldatum meer dan 12 maanden na de balansdatum ligt, in welk geval classificatie als vaste activa plaatsvindt. Leningen en vorderingen worden onder handels- en overige vorderingen in de balans opgenomen (toelichting 2.10). De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden bij eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs met gebruik van de effectieve-rentemethode, onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

2.9 Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen gemiddelde kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging van de voorraden. In de kostprijs is geen rente opgenomen. Opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in de normale bedrijfsuitoefening, onder aftrek van variabele verkoopkosten.

2.10 Handelsvorderingen

Handelsvorderingen worden bij de eerste verwerking in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen de geamortiseerde kostprijs met gebruik van de effectieve-rentemethode, onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt gevormd als er indicaties zijn voor mogelijke oninbaarheid. De voorziening bedraagt het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rente. De dotatie aan de voorziening wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

2.11 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct op te nemen bankdeposito's, andere zeer liquide kortetermijnbeleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden of minder, en bancaire rekening-courantschulden. Rekening-courantschulden worden opgenomen onder leningen, als onderdeel van de kortlopende verplichtingen op de balans.

2.12 Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale waarden van activa en verplichtingen en de boekwaarden daarvan in de jaarrekening. Indien een latentie zou ontstaan bij de eerste verwerking in de jaarrekening van een actief of verplichting voortvloeiend uit een transactie (anders dan een bedrijfscombinatie) die noch de commerciële noch de fiscale winst (het verlies) beïnvloedt wordt deze latentie niet verwerkt. Latenties worden berekend op basis van vastgestelde belastingtarieven (en -wetten) of waartoe materieel reeds op balansdatum besloten is en die naar verwachting van toepassing zullen zijn op het moment dat de gerelateerde latente belastingvorderingen gerealiseerd worden of de latente belastingverplichtingen betaald worden.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare tijdelijke verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden verwerkt voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen benut kunnen worden en een reële inschatting daarvan mogelijk is. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen, tenzij de Groep in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd als daartoe een wettelijk afdwingbaar recht bestaat en indien de belastingen door dezelfde autoriteit worden geheven.

2.13 Leningen o/g

Leningen o/g worden bij eerste verwerking in de jaarrekening tegen reële waarde opgenomen, onder verrekening van transactiekosten en daarna tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de ontvangsten (onder verrekening van transactiekosten) en de aflossingswaarde wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de looptijd van de lening onder toepassing van de effectieve rentemethode.

Leningen worden verantwoord als kortlopende verplichtingen tenzij de Groep een onvoorwaardelijk recht heeft om afwikkeling van de verplichting tot minstens twaalf maanden na de balansdatum uit te stellen.

2.14 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wanneer de Groep een wettelijke of feitelijke verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen plaats zal vinden om aan de verplichting te voldoen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen voor reorganisatiekosten omvatten ook kosten voor vroegtijdige beëindiging van leaseovereenkomsten en ontslagvergoedingen. Voorzieningen voor toekomstige exploitatieverliezen worden niet in aanmerking genomen.

Indien sprake is van meerdere gelijksoortige verplichtingen wordt de waarschijnlijkheid dat een uitstroom van middelen zal plaatsvinden voor het afwikkelen ervan vastgesteld door deze verplichtingen als geheel te beoordelen. Een voorziening wordt opgenomen, ook als de waarschijnlijkheid van een uitstroom van middelen voor het afwikkelen van een individuele verplichting binnen deze groep klein is.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Het percentage (voor belastingen) waartegen contant wordt gemaakt is gebaseerd op de huidige inschatting van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van de verplichting.

2.15 Personeelsbeloningen

(a) Voorziening voor personeelsbeloningen (zie ook onderdeel 1.1)

Groepsmaatschappijen hebben verschillende pensioen-, prepensioen- en VUT-regelingen. De regelingen worden in het algemeen gefinancierd door afdrachten aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen, gebaseerd op periodieke actuariële berekeningen. De Groep heeft zowel toegezegd-pensioenregelingen als toegezegde-bijdrage-regelingen. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Bij een toegezegde-bijdrageregeling worden vastgestelde premies betaald aan een bedrijfstakpensioenfonds of verzekeringsmaatschappij.

Bij de toegezegde-bijdrageregeling heeft de Groep geen wettelijke of feitelijke verplichting om aanvullende premies te betalen indien het fonds of de maatschappij onvoldoende middelen heeft om huidige of toekomstige pensioenen te betalen.

De in de balans opgenomen verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen is de contante waarde van de bruto verplichting van toegezegd-pensioenregelingen op de balansdatum, minus de reële waarde van fondsbeleggingen. Jaarlijks wordt de verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen berekend door onafhankelijke actuarissen met gebruik van de 'projected unit credit' methode. De contante waarde van de verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen wordt berekend door het contant maken van geschatte toekomstige uitstromen van kasgelden. Daarbij wordt uitgegaan van rentetarieven die gelden voor hoge kwaliteit ondernemingsobligaties, die zijn uitgegeven in dezelfde valuta als waarin de pensioenen betaald zullen worden, en die een looptijd hebben die ongeveer gelijk is aan de looptijd van de gerelateerde pensioenverplichting.

De nog niet verwerkte pensioenkosten van de verstreken diensttijd worden direct verwerkt in de winst- en verliesrekening, tenzij de wijzigingen in de pensioenregeling afhankelijk zijn van het in dienst blijven voor een bepaalde periode (de wachtperiode). In dit geval worden de lasten over verstreken diensttijd lineair verwerkt gedurende de wachtperiode.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten op het moment dat deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als een actief indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

(b) Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn onder meer jubileumuitkeringen. De verwachte kosten van deze beloningen worden toegerekend aan de periode van het dienstverband, waarbij dezelfde waarderingmethode wordt gebruikt als voor de toegezegd-pensioenregelingen. Actuariële winsten en verliezen die voortvloeien uit ervaringsaanpassingen en veranderde actuariële veronderstellingen, worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

(c) Beloning op basis van aandelen

De Groep heeft een aandelenoptieplan voor enkele van haar personeelsleden. Dit plan is geclassificeerd als een plan waarvan de aandelen gebaseerde betaling afgewikkeld wordt in eigenvermogeninstrumenten (equity settled plan). De reële waarde van de opties welke wordt toegekend in ruil voor de door personeelsleden te leveren diensten wordt verwerkt als een last. Het totaal als last te nemen bedrag gedurende de wachtperiode wordt vastgesteld als de reële waarde van de opties op de toekenningsdatum. Jaarlijks, per de balansdatum, worden schattingen van het aantal opties dat uitgeoefend zal worden herzien. Eventuele gevolgen van wijzigingen in de oorspronkelijke schattingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt, met overeenkomstige aanpassingen in het eigen vermogen gedurende de resterende wachtperiode.

Zodra opties worden uitgeoefend, worden óf eigen aandelen ingekocht en/óf wordt het geplaatste kapitaal uitgebreid door het met de uitoefening van de opties gemoeide aantal aandelen uit te geven.

2.16 Dividenduitkeringen

Dividenduitkeringen aan de aandeelhouders van de Vennootschap worden in de enkelvoudige jaarrekening als een verplichting verwerkt vanaf het moment dat de aandeelhouders een voorstel tot dividenduitkering hebben goedgekeurd.

2.17 Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden bepaald als de reële waarde van de te ontvangen tegenprestatie bij verkoop van goederen en levering van diensten, onder aftrek van over de omzet geheven belastingen, kortingen en dergelijke, en na eliminatie van onderlinge transacties tussen dochtermaatschappijen en joint ventures (proportioneel). Opbrengsten worden als volgt verantwoord:

(a) Leveren van diensten

Opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord in de periode waarin de diensten verricht worden, naar rato van de geleverde prestaties, rekening houdend met nog te verrichten diensten.

(b) Rentebaten

Rentebaten worden tijdsevenredig verantwoord onder toepassing van de effectieve rentemethode. Indien bij een vordering sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de boekwaarde verlaagd tot de realiseerbare waarde. Deze wordt berekend op basis van de geschatte toekomstige kasstroom, contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het instrument. De vrijval van disagio als rentebaten wordt in deze situatie voortgezet. Rentebaten op leningen met bijzondere waardeverminderingen worden verantwoord wanneer deze gerealiseerd zijn.

(c) Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten worden verantwoord op het moment dat het recht op dividend is verkregen.

2.18 Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de Groep ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening naar rato van de looptijd van het contract.

2.19 Financial leasing

De Groep leest een deel van het machinepark; hierbij heeft de Groep grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans op het tijdstip van het aangaan van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale lease-termijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rente-component, gebaseerd op een vast rentepercentage. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent in de leasetermijnen wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende economische levensduur of, indien korter, de leasetermijn.

2.20 Financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden zowel bij de eerste verwerking in de jaarrekening als in de vervolgwaaarding gewaardeerd tegen de reële waarde.

H.E.S. Beheer N.V. past hedge accounting toe. Op het moment van aangaan van de hedge relatie wordt dit door de vennootschap gedocumenteerd. De vennootschap stelt middels een test jaarlijks de effectiviteit van de hedge relatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge instrument en de afgedekte positie.

Bij het toepassen van kasstroom hedge accounting wordt het effectieve deel van de herwaardering van het hedge instrument rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt (in de kasstroom hedge reserve). Op het moment dat de resultaten van de afgedekte positie in de winst- en verliesrekening worden verwerkt, wordt het daaraan gerelateerde resultaat uit het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening overgebracht en op dezelfde regel in de winst- en verliesrekening verantwoord. H.E.S. Beheer N.V. past kasstroom hedge accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vast rentende leningen. Een eventueel ineffectief deel van de waardeverandering van de renteswaps wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

De reële waarde van renteswaps is het geschatte bedrag dat H.E.S. Beheer N.V. moet betalen of zou ontvangen om de instrumenten per balansdatum te beëindigen. Hiervoor worden opgaven verkregen van de financiële instellingen, die als tegenpartij optreden.

2.21 Resultaat per aandeel

Het resultaat per aandeel is berekend door het nettoresultaat te delen door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het boekjaar.

Bij de berekening van het verwaterde nettoresultaat per aandeel wordt het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen aangepast voor het effect van de nog niet uitgeoefende opties onder de aandelenoptieplannen.

3 GRONDSLAGEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder geldmiddelen worden verstaan de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstromen uit financieringsactiviteiten.

4 FINANCIEEL RISICOBEEHER

4.1 Financiële risicofactoren

Door haar activiteiten is de Groep onderhevig aan verschillende financiële risico's: marktrisico (waaronder prijsrisico, interestrisico en valutarisico), kredietrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrenterisico. En risico ten aanzien van belastingen, waaronder kolenbelasting.

4.1.1. Marktrisico

Valutarisico

De activiteiten van de Groep worden in euro's gewaardeerd en betaald. Alleen voor de activiteit in Engeland wordt met Engelse Ponden gerekend. Aangezien dit onderdeel van H.E.S. Beheer N.V. slechts een klein onderdeel vormt van het geheel wordt dit risico als gering beschouwd. De vestiging in Engeland werkt zelfstandig en zowel de uitgaven als de opbrengsten worden in Engelse Ponden afgerekend.

Bij een wijziging van de koersverhouding tussen de Euro en het Engelse Pond van € 0,10 heeft dit op het resultaat na belastingen van de Groep een effect van slechts 79 positief/negatief (2012: 105). Het effect op het eigen vermogen bedraagt 543 (2012: 537).

Prijsrisico

De Groep heeft geen activa voor verkoop en commodity-handel en loopt derhalve geen prijsrisico hierover.

Interestrisico

De Groep spreidt haar risico's als gevolg van rentefluctuaties door zowel vastrentende leningen als leningen met variabele rente aan te houden. Er zijn beperkte activa die rentedragend zijn. Er zijn enkele renteswaps binnen de Groep afgesloten welke volledig ter dekking van bestaande leningfaciliteiten zijn afgesloten.

Hierdoor wordt het renterisico op variabele rente afgedekt, waardoor er sprake is van een vaste rente op middellange termijn.

Alhoewel deze swaps voor volledige afdekking van het renterisico op variabele rente zorgen, resulteren ze onder IFRS, als gevolg van toepassing van hedgeaccounting, wel in fluctuaties in het eigen vermogen van H.E.S. Beheer N.V. welke worden verantwoord via het totaalresultaat over 2013.

Een stijging van het rentepercentage van schulden aan kredietinstellingen met 0,1% resulteert in een daling van het brutogroepsresultaat met 78 (2012: 68).

4.1.2. Kredietrisico

Het kredietrisico concentreert zich voornamelijk tot de vorderingen uit hoofde van geleverde diensten.

De gemiddelde contractuele betalingstermijn voor deze vorderingen bedraagt circa dertig dagen. Aangezien met de afnemers van de geleverde diensten reeds lange tijd relaties bestaan en in het verleden niet is gebleken dat vorderingen niet geïnd konden worden, wordt het kredietrisico laag ingeschat.

4.1.3. Liquiditeitsrisico

Adequate liquiditeitsrisicobeheersing houdt in het aanhouden van voldoende liquide middelen en de beschikbaarheid van financiering door middel van toegezegde kredietfaciliteiten. In verband met de dynamiek van de bedrijfsactiviteiten wordt gestreefd naar flexibiliteit in financiering door het beschikbaar houden van kredietfaciliteiten. Decentraal worden deze risico's beoordeeld en worden er beheersingsmaatregelen getroffen.

4.1.4. Kasstroomrisico

Omdat de Groep geen belangrijke rentedragende activa buiten de Groep heeft, hebben fluctuaties in de marktrente geen belangrijke invloed op het resultaat en op de kasstromen uit operationele activiteiten.

De Groep loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (voornamelijk onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de Groep risico ten aanzien van toekomstige kasstromen, met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de Groep risico's over de marktwaarde.

4.1.5. Kapitaalrisicobeheer

De doelen van de Groep op dit punt betreffen het veiligstellen van het vermogen van de Groep, op basis van going concern de activiteiten te continueren en uit te breiden om opbrengsten voor aandeelhouders en andere belanghebbenden te verkrijgen en de optimale kapitaalsstructuur te handhaven om kosten van kapitaal te verkleinen.

Een belangrijke ratio hiertoe is de solvabiliteitsratio. Per 31 december 2013 bedroeg deze 53,1% (ultimo 2012: 55,4%).

5 BELANGRIJKSTE SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN IN DE JAARREKENING

Schattingen en beoordelingen zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaringen en andere factoren, waaronder ook verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen zoals deze zich, naar de huidige stand van zaken, redelijkerwijs kunnen voordoen. Schattingen en beoordelingen worden continu geëvalueerd.

De reële waarde van vorderingen is bepaald door individuele inschatting van de reële waarde gebaseerd op de ervaringen uit het verleden met betrokken klanten en de ouderdom van de openstaande vorderingen. Voor alle overige financiële instrumenten is dezelfde methode van individuele benadering gehanteerd.

5.1 Belangrijkste schattingen en aannames in de jaarrekening

De Groep maakt schattingen en doet veronderstellingen over toekomstige ontwikkelingen. Schattingen zullen, per definitie, zelden gelijk zijn aan de werkelijke uitkomsten.

De belangrijkste schattingen in deze jaarrekening hebben betrekking op de afschrijvingstermijn van vaste activa, de uitgangspunten bij het bepalen van de marktwaarde van de activa en voorziening voor personeelsbeloningen, de waardering van de latente belastingvorderingen. Voor een nadere toelichting omtrent deze schattingen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

5.2 Kritische uitgangspunten bij het toepassen van waarderingsgrondslagen

De meest kritische uitgangspunten bij het toepassen van waarderingsgrondslagen zijn reeds genoemd in de belangrijkste schattingen en aannames in de jaarrekening (zie toelichting 5.1) en de genoemde actuariële uitgangspunten met betrekking tot de toepassing van IAS 19 zoals genoemd in toelichting 24.

6 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

Zie toelichting bij de winst- en verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Alle bedragen in € 1.000 tenzij anders vermeld

1 OMZET

De omzet werd vrijwel geheel behaald met de op- en overslag en het bewerken van bulkgoederen.

2 PERSONEELSBELONINGEN

	2013	2012
Lonen en salarissen	21.801	19.056
Sociale lasten	3.403	4.908
Pensioenlasten toegezegde bijdrageregeling	2.758	1.375
Pensioenlasten toegezegd-pensioen regelingen (toelichting 23)	599	407
Aandelenopties toegekend aan bestuurder en overig personeel	190	177
	28.751	25.923

3 OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

	2013	2012
Elektra en gasolie	5.293	4.224
Huren en onderhoud	5.766	5.841
Kantoor- en administratiekosten	851	637
Assurantie	1.643	1.465
Accountants- en advieskosten	2.401	1.501
Overige	4.978	3.272
	20.932	16.940

Accountantskosten

In het boekjaar is een bedrag ad 133 (2012:131) aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht in verband met accountantscontrolewerkzaamheden verricht door de accountantsorganisatie die de controle bij H.E.S. Beheer N.V. en haar 100% dochterbedrijven uitvoert (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.). Voor overige werkzaamheden is door PricewaterhouseCoopers 45 in rekening gebracht (2012: 82).

4 RENTEBATEN

	2013	2012
Banken	77	133
Leningen	12	90
Overige rentebaten	–	2
	89	225

5 FINANCIERINGSKOSTEN

	2013	2012
Banken	137	60
Leningen	3.595	2.451
Overige rentelasten	172	23
	3.904	2.534

6 BELASTINGEN

	2013	2012
Nominaal belastingtarief in Nederland 25% (2012: 25%)	6.664	6.964
Afwijkende tarieven buitenland	14	35
Vrijgesteld resultaat deelnemingen	- 3.981	- 3.562
Compensatie van winsten met verliezen uit verleden	- 406	- 1.187
Verliezen boekjaar die niet geactiveerd worden	-	-
Totaal	2.291	2.250
Effectieve belastingdruk	8,6%	8,0%

Voor een toelichting op de compensabele verliezen van de Groep wordt verwezen naar pagina 97.

De direct verantwoorde vennootschapsbelastinglast en de vennootschapsbelastinglast via de niet-geconsolideerde deelnemingen vormen tezamen de volgende belastingdruk:

	2013	2012
Directe vennootschapsbelastinglast	2.291	2.250
Vennootschapsbelastinglast niet-geconsolideerde deel van de deelnemingen	5.299	4.802
Totaal	7.590	7.052

7 GENORMALISEERD RESULTAAT

Met het genormaliseerd resultaat na belastingen wordt hier bedoeld het nettoresultaat waaruit materiële posten, die een bijzonder karakter hebben, zijn geëlimineerd.

De aanpassingen om tot een genormaliseerd resultaat te komen zijn als volgt samen te vatten:

	2013	2012
Nettoresultaat	24.300	25.600
Bijzondere deelnemingsresultaten	–	–
Bijzondere advieskosten (verwerkt in de overige bedrijfskosten)	1.025	–
	1.025	–
Genormaliseerd nettoresultaat	25.325	25.600

8 NETTORESULTAAT PER AANDEEL

	2013	2012
Nettoresultaat (in €)	24.300.000	25.600.000
Gewogen gemiddeld aantal aandelen	8.938.193	8.752.136
Nettoresultaat per aandeel (in €)	2,72	2,93
Gewogen gemiddeld aantal aandelen aangepast voor het effect van de nog niet uitgeoefende optierechten	9.019.443	8.817.136
Verwaterd resultaat per aandeel (in €)	2,69	2,90
Genormaliseerd resultaat per aandeel (in €)	2,83	2,93

9 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De Groep is een houdstermaatschappij van stuwadoorsbedrijven. Het management van de Groep gebruikt voor haar sturing en beoordeling van de onderdelen van de Groep mede de (genormaliseerde) resultaten van de verschillende onderdelen van de Groep.

De samengevatte resultaten van onderdelen van de Groep zijn als volgt weer te geven:

	European Bulk Services (E.B.S.) B.V. 100,00%	Botlek Tank Terminal B.V. 100,00%	H.E.S. UK Limited 100,00%	OBA Group B.V. 73,85%	OVET Holding B.V. 47,70%	EMO/ EKOM ¹ 36,60%	MTMG 22,20%	Overige
2013								
Netto-omzet	44.627	13.558	5.863	45.995	14.127	54.548	3.488	2.024
Afschrijvingen	3.734	2.541	584	4.543	1.357	5.215	263	125
Som der bedrijfslasten	36.464	6.760	3.881	29.973	10.933	34.080	3.172	4.322
Bedrijfsresultaat	4.429	4.257	1.398	11.479	1.837	15.253	53	- 2.423
Financiële baten en lasten	- 78	- 2.341	- 99	- 37	- 3	- 71	507	- 1.199
Aandeel in resultaat deelnemingen	-	12	-	-	-	-	-	11
Resultaat voor belastingen	4.351	1.928	1.299	11.442	1.834	15.182	560	- 3.611
Belastingen genormaliseerd resultaat	-	-	- 339	- 2.883	- 465	- 3.792	- 110	-
Genormaliseerd nettoresultaat	4.351	1.928	960	8.559	1.369	11.390	450	- 3.611
Bijzondere resultaten na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	- 1.025
Minderheidsbelang	-	-	-	-	- 71	-	-	-
Nettoresultaat	4.351	1.928	960	8.559	1.298	11.390	450	- 4.636

1 Betreft Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.

	European Bulk Services (E.B.S.) B.V. 100,00%	Botlek Tank Terminal B.V. 50,00%	H.E.S. UK Limited 100,00%	OBA Group B.V. 73,85%	OVET Holding B.V. 47,70%	EMO/ EKOM ¹ 36,60%	MTMG 22,20%	Overige
2012								
Netto-omzet	44.444	4.632	5.862	44.708	16.311	49.375	3.039	2.268
Afschrijvingen	3.297	922	527	4.898	1.149	4.419	312	136
Som der bedrijfslasten	34.143	2.492	3.530	29.092	11.253	33.053	2.385	3.758
Bedrijfsresultaat	7.004	1.218	1.805	10.718	3.909	11.903	342	- 1.626
Financiële baten en lasten	11	- 966	- 65	- 86	- 21	- 154	56	- 1.327
Aandeel in resultaat deelnemingen	-	5	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor belastingen	7.015	257	1.740	10.632	3.888	11.749	398	- 2.953
Belastingen genormaliseerd resultaat	-	-	- 470	- 2.629	- 1.017	- 2.933	- 77	-
Genormaliseerd nettoresultaat	7.015	257	1.270	8.003	2.871	8.816	321	- 2.953
Bijzondere resultaten na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Minderheidsbelang	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	7.015	257	1.270	8.003	2.871	8.816	321	- 2.953

1 Betreft Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.

In de bovenstaande overzichten zijn de resultaten van de deelnemingen weergegeven, rekening houdend met het economisch belang van de Groep in de verschillende deelnemingen. In het overzicht zijn de aandelen die ATIC Services S.A. houdt in OVET Holding B.V. (66,67%), EMO/EKOM (26%) en OBA GROUP B.V. (50% via OVET Holding B.V.) en de aandelen die OVET Holding B.V. houdt in OBA Group B.V. (50%) meegenomen in de resultaten van die deelnemingen. De aandelen van ATIC Services S.A. en OVET Holding B.V. in deze deelnemingen zijn daarom geëlimineerd in het resultaat van ATIC Services S.A. en OVET Holding B.V. Aangezien ook de minderheidsdeelnemingen OVET Holding B.V., EMO/EKOM en ATIC Services S.A. onderdeel zijn van de economische belangen van de Groep zijn ook deze deelnemingen apart opgenomen in het overzicht. In de bovenstaande overzichten zijn de deelnemingen die minder dan 5% van de totale omzet vormen samengevoegd. Het genormaliseerde resultaat betreft nettoresultaat waaruit materiële posten die een bijzonder karakter hebben zijn geëlimineerd.

In de bijzondere resultaten na belastingen zijn de belastingen direct verwerkt in het genoemde bedrag.

De Groep heeft een minderheidsbelang in ATIC Services S.A. gekocht waardoor de Groep de waardering baseert op de reële waarde van die deelnemingen waaraan door de Groep waarde wordt toegekend. Dientengevolge is door de Groep de reële waarde berekend van de deelnemingen OVET Holding B.V., Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V., Erts- en Kolenoverslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V., OBA Group B.V. en MTMG (Polen). Voor het totaal van de andere onderdelen van ATIC Services S.A. is de reële waarde op nihil bepaald, als gevolg van de economische ontwikkelingen en aard van de activiteiten waarin deze actief zijn. Jaarlijks vindt een beoordeling plaats om te beoordelen of deze waardering moet worden aangepast.

In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt geen totaal van de kosten en opbrengsten gegeven en wordt daarom ook de aansluiting naar de geconsolideerde winst- en verliesrekening niet meer getoond. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de diversificatie binnen de Groep zo groot is geworden door de aankoop van ATIC dat totaal-tellingen van kosten en opbrengsten van de Groep geen goed beeld van het geheel zouden kunnen weergeven.

Per 31 december 2013 bedraagt de boekwaarde van in het buitenland geïnvesteerde vaste activa € 9,6 miljoen (2012: € 9,8 miljoen).

10 PARTICIPATIES IN JOINT VENTURES

De Vennootschap heeft 50% directe belangen in OBA GROUP B.V. en Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. In de vergelijkende bedragen is ook Botlek Tank Terminal B.V. opgenomen, aangezien de Vennootschap in 2012 een 50% belang in deze deelneming heeft gehad, verhoogd in 2013 tot 100%. De onderstaande bedragen vormen het belang van 50% van het groepsaandeel in de activa en verplichtingen, omzet en resultaten van deze vennootschappen. Deze bedragen zijn begrepen in de geconsolideerde balans en resultatenrekening:

	2013	2012
ACTIVA		
Vaste activa	24.572	62.944
Vlottende activa	12.016	12.345
VERPLICHTINGEN		
Langlopende verplichtingen	6.578	43.986
Kortlopende verplichtingen	6.682	11.672
NETTO ACTIVA	23.328	19.631
Opbrengsten	33.026	37.032
Kosten	27.444	31.347
Nettoresultaat	5.582	5.685

Het proportioneel aandeel in de niet uit de balans blijken verplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

De investeringsverplichtingen per 31 december 2013 bedragen € 1,8 miljoen (2012: € 2,0 miljoen).

Langlopende huurverplichtingen in deze joint ventures zijn aangegaan voor terreinen, havens en kades met diverse looptijden als volgt:

	Jaarlijkse verplichting	
	2013	2012
LOOPTIJD		
Tot 31 december 2013	78	77
Tot 31 december 2016	246	243
Tot 1 januari 2027	938	917
Tot 31 december 2029	256	252
Tot 31 december 2035	–	196
Totaal	1.518	1.685

De huren zijn alle geïndexeerd.

In 2013 is in de winst- en verliesrekening een totaalbedrag voor huur en lease, inclusief terreinen en havens, verwerkt van 1.968.

11 TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Deze toelichting ziet op verbonden partijen anders dan geconsolideerde ondernemingen.

Verbonden partijen waarmee transacties plaatsvonden waren uitsluitend deelnemingen, ondernemingen waarin de onderneming gezamenlijke zeggenschap heeft en ondernemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid.

Er is in beperkte mate sprake van werk voor deelnemingen en uitbesteed werk aan deelnemingen. Voor zover dit het geval is, geschiedt dit tegen marktconforme voorwaarden. Onder de netto-omzet is hiervoor begrepen 353 (2012: 711) en onder de kosten uitbesteed werk 35 (2012: 9).

In de rentebaten is een bedrag van 12 (2012: 233) begrepen inzake rente op leningen aan deelnemingen. In de rentelasten is een bedrag van nihil (2012: nihil) begrepen voor rente op leningen van deelnemingen.

12 AANTAL PERSONEELSLEDEN

Het gemiddeld aantal personeelsleden gedurende het verslagjaar gemeten in hele dienstjaren was 312 (2012: 290). Hierin is het aantal van de proportioneel geconsolideerde maatschappijen naar rato van het deelnemingspercentage meegenomen (2013: 80 – 2012: 89). Een nadere onderverdeling is als volgt:

	Geheel geconsolideerd	Proportioneel geconsolideerd	Totaal
Directie	6	1	7
Technische dienst	32	19	51
Stuwadoors	162	53	215
Staffunctionarissen	32	7	39
	232	80	312

13 BEZOLDIGING BESTUURDER

Aan bezoldiging van de voormalig bestuurder Drs. H. Sliep (tevens aangemerkt als key-management) is in het boekjaar een bedrag van 414 (2012: 401) ten laste van het resultaat van de Vennootschap gekomen, waarvan bruto salaris 235 (2012: 223), pensioen- en sociale lasten van 29 (2012: 28) en bonusbetalingen van 150 (2012: 150). Daarnaast is een bedrag ad 154 (2012: 137) ten laste van het resultaat gebracht zijnde de aan het boekjaar toegerekende waarde van de toegekende opties (2013: 12.500 / 2012: 12.500 opties). De opties zijn nader toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans (paragraaf 20). De bonusbetalingen zijn gebaseerd op het bereiken van vooraf bepaalde kwantitatieve en kwalitatieve doelen alsmede van de totale geleverde prestatie. De evaluatie van het bereiken van de doelstellingen voor 2013 vindt plaats in het eerste kwartaal van 2014. De uitkomst hiervan is niet in de cijfers verwerkt.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

14 BEZOLDIGING COMMISSARISSEN

Aan bezoldiging van commissarissen is in het boekjaar een bedrag van 82 (2012: 96) ten laste van het resultaat van de Vennootschap gekomen. De bezoldiging per commissaris is als volgt:

	2013	2012
Mr. J.P. Peterson	27	27
Mr. S.W.A. Lak	9	23
F. Tielrooij	9	23
B. Vree	23	23
C.S.M. Molenaar	14	–
	82	96

15 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Overige	Goodwill
STAND 1 JANUARI 2012		
Aanschafwaarde	1.413	1.555
Cumulatieve waardevermindering en amortisaties	– 1.313	–
	100	1.555

Mutatie in de boekwaarde:

> Investerings	9	–
> Amortisatie	– 48	–
	– 39	–

STAND 1 JANUARI 2013

Aanschafwaarde	1.425	1.555
Cumulatieve waardevermindering en amortisaties	– 1.364	–
	61	1.555

Mutatie in de boekwaarde:

> Investerings	29	14.019
> Amortisatie	– 29	–
	–	14.019

STAND 31 DECEMBER 2013

Aanschafwaarde	1.454	15.574
Cumulatieve waardevermindering en amortisaties	– 1.393	–
	61	15.574

In 2013 heeft de Groep de resterende 50% van de geplaatste aandelen van Botlek Tank Terminal B.V. gekocht. Daarbij is een goodwill ontstaan van 14.019.

16 MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
STAND 1 JANUARI 2012					
Aanschafwaarde	63.773	171.093	7.440	42.909	285.215
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	- 50.376	- 137.789	- 5.170	-	- 193.335
	13.397	33.304	2.270	42.909	91.880
Mutaties in de boekwaarde:					
> Investerings	9.213	47.551	3.923	- 40.677	20.010
> Desinvesteringen	-	- 162	- 579	-	- 741
> Koersverschillen	150	8	7	-	165
> Afschrijvingen	- 1.475	- 5.677	- 924	-	- 8.076
	7.888	41.720	2.427	- 40.677	11.358
STAND 1 JANUARI 2013					
Aanschafwaarde	73.298	218.634	9.471	2.232	303.635
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	- 52.013	- 143.610	- 4.774	-	- 200.397
	21.285	75.024	4.697	2.232	103.238
Mutaties in de boekwaarde:					
> Investerings	4.578	3.056	1.333	6.748	15.715
Mutatie vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	208	3.252	225	- 3.685	-
> Desinvesteringen	-	- 14	- 65	-	- 79
> Opname in consolidatie	2.054	33.349	1.112	920	37.435
> Koersverschillen	- 182	- 5	- 4	-	- 191
> Afschrijvingen	- 1.636	- 6.920	- 1.377	-	- 9.933
	5.022	32.718	1.224	3.983	42.947
STAND 31 DECEMBER 2013					
Aanschafwaarde	79.073	257.102	11.811	6.215	354.201
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	- 52.766	- 149.360	- 5.890	-	- 208.016
	26.307	107.742	5.921	6.215	146.185

In 2013 zijn de restende 50% van de aandelen van Botlek Tank Terminal B.V. (BTT) gekocht, waardoor de materiële vaste activa van BTT vanaf die datum voor 100% in de consolidatie zijn begrepen. Dit is tot uiting gebracht in de regel 'opname in de consolidatie'.

Diverse materiële vaste activa met een boekwaarde van in totaal 96.559 zijn als zekerheid gesteld voor schulden aan banken. Voor nadere gegevens op dit punt wordt verwezen naar de toelichting op de zekerheden voor de lang- en kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

Bedrijfsgebouwen staan op terreinen in huur of erfpacht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar punt 29 (niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen).

De boekwaarden van activa onder financiële leasing zijn als volgt:

	2013	2012
Bedrijfsgebouwen	–	–
Machines en installaties	807	992
Totaal	807	992

In de winst- en verliesrekening zijn operationele leasebetalingen verwerkt van 927 (2012: 575) en 5.274 (2012: 5.037) met betrekking tot machines respectievelijk terreinen.

17 GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Het verloop in de geassocieerde deelnemingen is als volgt:

	2013	2012
Stand op 1 januari	74.812	70.046
Actuariële resultaten via vermogen	– 134	–
Opname in consolidatie	31	3.357
Meegekocht dividend	–	– 1.531
Aandeel in resultaat	15.925	14.608
Ontvangen dividend	– 10.978	– 8.931
Stelselwijziging pensioenen	–	– 2.737
Stand op 31 december	79.656	74.812

18 VORDERINGEN OP DEELNEMINGEN

	2013	2012
Stand op 1 januari	4.822	4.333
Verstreckte leningen	13	525
Aflossingen	- 4.671	- 36
Stand op 31 december	164	4.822

Van de vorderingen op geassocieerde deelnemingen is 164 (2012: 4.811) achtergesteld bij de schulden aan de kredietinstellingen van die deelnemingen.

Het effectieve rentepercentage van de vorderingen per 31 december 2013 bedraagt 4,0% (2012: 5,0%).

Voor een analyse van de ouderdom van de vorderingen wordt verwezen naar paragraaf 19 van de toelichting.

19 VORDERINGEN

De reële waarden van de vorderingen wijken in materieel opzicht niet af van de gepresenteerde boekwaarden.

Vorderingen zijn als volgt naar ouderdom te specificeren:

	0 – 1 maand	1 – 3 maanden	3 – 6 maanden	> 6 maanden	Totaal
2013					
Handelsdebiteuren	9.822	1.174	489	268	11.753
Langlopende vorderingen op deelnemingen	-	-	-	164	164
Kortlopende vorderingen op deelnemingen	83	-	-	-	83
Overige vorderingen en overlopende activa	926	1.632	454	1.153	4.165
Voorziening oninbaarheid	-	-	- 18	- 88	- 106
Totaal	10.831	2.806	925	1.497	16.059
2012					
Handelsdebiteuren	7.581	2.290	182	131	10.184
Langlopende vorderingen op deelnemingen	-	-	-	4.822	4.822
Kortlopende vorderingen op deelnemingen	123	-	-	410	533
Overige vorderingen en overlopende activa	1.175	1.312	625	318	3.430
Voorziening oninbaarheid	-	- 6	-	- 26	- 32
Totaal	8.879	3.596	807	5.655	18.937

De gemiddelde contractuele betalingstermijn bedraagt circa dertig dagen. Dit impliceert dat bij vorderingen tot dertig dagen de betalingstermijn niet wordt overschreden. Vorderingen die minder dan zes maanden de betalingsstermijn hebben overschreden, worden in principe niet verondersteld onderhevig te zijn aan bijzondere waardevermindering, omwille van het feit dat met deze afnemers reeds lang bestaande relaties zijn, waar in het verleden niet is gebleken dat vorderingen niet geïnd konden worden.

Vorderingen worden individueel door het management beoordeeld en indien vorderingen beperkt inbaar worden geacht worden deze (gedeeltelijk) voorzien.

Het verloop van de afwaardering van vorderingen kan als volgt worden weergegeven:

	2013	2012
Stand 1 januari	32	69
Toevoeging	85	–
Ottrekking	– 11	– 37
Saldo 31 december	106	32

In de vorderingen is een bedrag van 720 (2012: 1.159) begrepen dat in Britse ponden luidt. De overige vorderingen zijn alle gefactureerd in euro's.

Voor een toelichting op de als zekerheid aan banken verstrekte vorderingen wordt verwezen naar paragraaf 28 van de toelichting.

20 AAN AANDEELHOUDERS TOEWIJSBAAR VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt 22 miljoen, bestaande uit 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen (2012: 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen) elk van € 1 (2012: € 1). Hiervan zijn geplaatst en volgestort 9.049.827 (2012: 8.752.136) gewone aandelen.

Renteswaps

De wettelijke reserve hedge heeft betrekking op de waardering van een renteswap, waarmee Botlek Tank Terminal B.V. en H.E.S. Beheer N.V. de variabele rente op leningen van in totaal € 68 miljoen (2012: € 49 miljoen) hebben omgezet in een vaste rente.

Aandelenopties

Op basis van de optieplannen 2009, 2010, 2011, 2012 en 2013 heeft de Groep de discretionaire bevoegdheid om werknemers opties aan te bieden tot een maximum van 2% van het geplaatste kapitaal in de vennootschap binnen vier weken na bekendmaking van de (half)jaarcijfers. Elke optieperiode duurt vijf jaar. Opties die door de optiehouder geaccepteerd zijn, kunnen in principe eerst na het verstrijken van een periode van drie jaar na de datum van uitgifte binnen het resterende gedeelte van de optieperiode worden uitgeoefend. De uitoefenprijs wordt bepaald door de Raad van Commissarissen en zal ten minste gelijk zijn aan het veertigdaags voortschrijdend gemiddelde van de koers van de aandelen ter beurse per de datum van het waarderingsmoment. Zodra opties worden uitgeoefend, worden óf eigen aandelen ingekocht en/of wordt het geplaatste kapitaal uitgebreid door het met de uitoefening van de opties gemoeide aantal aandelen uit te geven.

Mutaties in het aantal openstaande aandelenopties en de uitoefenprijs zijn als volgt:

Aantal uitstaande optierechten							
	01-01-2012	Toegekend	Uitgeoefend	31-12-2012	Uitoefenprijs in euro's	Looptijd t/m	Uitoefenbaar vanaf
2012							
Bestuurder							
Optieplan 2009	12.500			12.500	16,42	25-03-14	25-03-12
Optieplan 2010	12.500			12.500	23,30	22-03-15	22-03-13
Optieplan 2011	12.500			12.500	33,92	16-03-16	16-03-14
Optieplan 2012		12.500		12.500	37,72	14-03-17	14-03-15
	37.500	12.500	–	50.000			
Overige functionarissen							
Optieplan 2009	3.750			3.750	16,42	25-03-14	25-03-12
Optieplan 2010	3.750			3.750	23,30	22-03-15	22-03-13
Optieplan 2011	3.750			3.750	33,92	16-03-16	16-03-14
Optieplan 2012		3.750		3.750	37,72	14-03-17	14-03-15
	11.250	3.750	–	15.000			
Totaal aantal	48.750	16.250	–	65.000			

Aantal uitstaande optierechten							
	01-01-2013	Toegekend	Uitgeoefend	31-12-2013	Uitoefenprijs in euro's	Looptijd t/m	Uitoefenbaar vanaf
2013							
Bestuurder							
Optieplan 2009	12.500			12.500	16,42	25-03-14	25-03-12
Optieplan 2010	12.500			12.500	23,30	22-03-15	22-03-13
Optieplan 2011	12.500			12.500	33,92	16-03-16	16-03-14
Optieplan 2012	12.500			12.500	37,72	14-03-17	14-03-15
Optieplan 2013		12.500		12.500	41,88	19-03-18	19-03-16
	50.000	12.500	–	62.500			
Overige functionarissen							
Optieplan 2009	3.750			3.750	16,42	25-03-14	25-03-12
Optieplan 2010	3.750			3.750	23,30	22-03-15	22-03-13
Optieplan 2011	3.750			3.750	33,92	16-03-16	16-03-14
Optieplan 2012	3.750			3.750	37,72	14-03-17	14-03-15
Optieplan 2013		3.750		3.750	41,88	19-03-18	19-03-16
	15.000	3.750	–	18.750			
Totaal aantal	65.000	16.250	–	81.250			

Het totaal aantal opties bedraagt 0,90% (2012: 0,74%) van het totaal aantal uitstaande aandelen.

Van de 81.250 openstaande opties (2012: 65.000 opties), kunnen 16.250 opties worden uitgeoefend vanaf 25-3-2012 en 16.250 opties kunnen worden uitgeoefend vanaf 22-3-2013.

De reële waarde van opties toegekend in het verslagjaar wordt vastgesteld met gebruik van de Black-Scholes waarderingsmethode en bedroeg 198 (2012: 195). De belangrijkste variabele elementen in het rekenmodel zijn de aandelenkoers van € 42,03 (2012: € 39,10) op de toekenningsdatum, de bovengenoemde uitoefenprijs, een standaardafwijking van het verwachte aandelenrendement van 44,46% (2012: 45,26%), de bovengenoemde looptijd van de opties, en een jaarlijkse risico-vrije rentevoet van 0,655% (2012: 1,399%). De volatiliteit, gemeten als de standaardafwijking van verwachte aandelenrendementen, is gebaseerd op een statistische analyse van dagelijkse aandelenkoersen gedurende de laatste drie jaar.

Op 19 maart 2013 zijn 16.250 opties toegekend aan de bestuurder en overige personeelsleden tegen een uitoefenprijs die 0,35% onder de koers op die datum van € 42,03 ligt (uitoefenprijs € 41,88, looptijd tot en met 19 maart 2018).

Overige reserves

De mutatie in de benoemde en overige reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Overige reserves					
	Wettelijke reserve koersverschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Wettelijke reserve hedge	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
BALANS PER						
1 JANUARI 2012	- 971	42.843	- 1.055	3.775	24.339	68.931
Reserve omrekening koersverschillen	172					172
Waardering renteswap			- 1.613			- 1.613
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen		8.219		- 8.219		-
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar				17.688	- 17.688	-
Dividend 2011					- 6.651	- 6.651
Nettoresultaat					25.600	25.600
Stelselwijziging pensioenen				- 4.076		- 4.076
BALANS PER						
1 JANUARI 2013	- 799	51.062	- 2.668	9.168	25.600	82.363
Reserve omrekening koersverschillen	- 183					- 183
Waardering renteswap			1.486			1.486
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen		3.241		- 3.241		-
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar				25.600	- 25.600	-
Dividend 2012						-
Nettoresultaat					24.300	24.300
Actuariële resultaten 2013				- 437		- 437
Balans per 31 december 2013	- 982	54.303	- 1.182	31.090	24.300	107.529

21 **LENINGEN O/G**

	2013	2012
Schulden aan kredietinstellingen (inclusief financiële leaseverplichtingen)	71.144	55.086
Overige schulden	113	5.091
	71.257	60.177

Van de totale langlopende schulden heeft 2.799 (2012: 26.111) een looptijd van meer dan vijf jaar. De aflossingsverplichting binnen één jaar ad 6.359 (2012: 3.967) is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Schulden aan kredietinstellingen bevatten overeenkomsten met vaste en overeenkomsten met variabele rente. Het gewogen gemiddelde rentepercentage per 31 december 2013 bedraagt 4,5% (2012: 4,6%).

De rentewijzigingsdata van de leningen kunnen als volgt worden samengevat:

	2013	2012
Binnen 6 maanden	6.234	5.879
6 – 12 maanden	162	162
1 – 5 jaar	70.929	992
Meer dan 5 jaar	291	57.111
	77.616	64.144

Opgenomen onder kortlopende schulden	6.359	3.967
Opgenomen onder langlopende schulden	71.257	60.177
	77.616	64.144

De reële waarde van de leningen wijkt niet materieel af van de huidige boekwaarde.

De financiële leaseverplichtingen hebben betrekking op rijdend materieel en zijn als volgt nader te specificeren:

	Aflossingscomponent		Leasetermijnen	
	2013	2012	2013	2012
Verplichtingen ≤ 1 jaar	196	420	215	453
Verplichtingen > 1 jaar en < 5 jaar	383	572	399	607
Verplichtingen ≥ 5 jaar	–	–	–	–
	579	992	614	1.060
Af: toekomstige rente	–	–	– 35	– 68
	579	992	579	992

In de waardering van de financiële leaseverplichtingen zijn de koopopties meegenomen voor zover het management verwacht hiervan gebruik te maken. Aan het einde van de looptijd van het contract heeft de vennootschap de keuze om het actief tegen een vooraf overeengekomen bedrag te kopen.

22 FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Deze langlopende verplichting is gevormd door de negatieve fair value van de renteswap die door Botlek Tank Terminal B.V. en H.E.S. Beheer N.V. afgesloten zijn ter afdekking van het renterisico op leningen met variabele rente.

23 LATENTE BELASTINGVERPLICHTINGEN

	2013	2012
Latente belastingverplichtingen:		
> Latente belastingverplichting te voldoen na meer dan 12 maanden	1.402	1.408
> Latente belastingverplichting te voldoen binnen 12 maanden	–	–
	1.402	1.408

De brutomutatie in latente belastingen is als volgt:

	2013	2012
Stand op 1 januari	1.408	1.632
Koersverschillen	– 3	5
Naar de winst- en verliesrekening	– 3	– 53
Stelselwijziging pensioenen	–	– 176
Stand op 31 december	1.402	1.408

Latente belastingvorderingen uit compensabele verliezen worden opgenomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat toekomstige fiscale winst zal worden behaald.

Per 31 december 2013 heeft de Vennootschap, tezamen met enkele van haar 100% Nederlandse deelnemingen, een latente belastingvordering ter grootte van € 6,3 miljoen (€ 25,3 miljoen compensabele verliezen). Deze verliezen zijn verrekenbaar tot en met 2019 en 2020.

Het management van de onderneming volgt de consistente lijn die het de afgelopen jaren heeft gevolgd om deze latentie niet op de balans te waarderen, maar toe te lichten. Management acht de waarschijnlijkheid van het realiseren van deze toekomstige fiscale winsten per saldo in de fiscale eenheid onvoldoende zeker en vindt het niet verantwoord om dit soort langlopende, onzekere actieve latenties op te nemen in het vermogen en resultaat, daar deze nog niet zijn gerealiseerd en afhankelijk zijn van eventuele, toekomstige fiscale winsten bij één van de dochterbedrijven en daarenboven het belastingpercentage op lange termijn eveneens aan verandering onderhevig is.

Bij Botlek Tank Terminal B.V. en Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. geldt dat de compensabele verliezen (o.b.v. 100% resp. 7.291 en 1.114) niet zijn gewaardeerd door de onzekerheid of verrekening in de toekomst mogelijk zal zijn.

De tijdelijke verschillen bij OBA Group B.V. zijn wel gewaardeerd, aangezien daar verrekening in de toekomst waarschijnlijk is.

De gewaardeerde latente belastingverplichtingen hebben met name betrekking op verschillen in afschrijving van materiële vaste activa en fiscaal niet toegestane verplichting voor personeelsbeloningen.

Het totaal aan verschillen tussen fiscale en commerciële waardering en de compensabele verliezen is als volgt te specificeren:

	31-12-2013	31-12-2012
H.E.S. Beheer N.V., compensabele verliezen	25.330	20.677
H.E.S. Beheer N.V., lager toekomstig fiscaal resultaat door fiscaal hogere afschrijvingen	48.501	54.490
Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. (50%), compensabele verliezen	557	315
Botlek Tank Terminal B.V. (100%/50%), compensabele verliezen	7.291	4.610
European Bulk Services (E.B.S.) B.V., voorziening personeelsbeloningen	- 5.256	- 3.800
	76.423	76.292

De niet gewaardeerde latentie per fiscale eenheid kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2013	31-12-2012
H.E.S. Beheer N.V.	17.144	17.842
Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. (50%)	139	79
Botlek Tank Terminal B.V. (100%/50%)	1.823	1.152
	19.106	19.073

24 VOORZIENING VOOR PERSONEELSBELONINGEN

Onderstaand overzicht bevat meerdere zelfstandige pensioenregelingen.

	2013	2012
Balans:		
Verplichting inzake pensioenrechten (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	2.644	3.074
Verplichtingen inzake overige personeelsbeloningen (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	4.588	3.034
Voorziening voor personeelsbeloningen (opgenomen onder langlopende verplichtingen)	7.232	6.108

Pensioenrechten

	2013	2012
Balansverplichting voor:		
Pensioenrechten	2.644	3.074
Overschot inzake pensioenrechten	-	-
Nettobalansverplichting voor pensioenrechten	2.644	3.074

	2013	2012
In de winst- en verliesrekening verwerkte lasten voor (punt 2 van toelichting)		
Pensioenrechten	599	407

De bedragen opgenomen in de balans zijn als volgt gespecificeerd:

	2013	2012
Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen	- 49.980	- 55.290
Reële waarde van fondsbeleggingen	47.376	52.364
	- 2.604	- 2.926
Contante waarde van niet-afgefinancierde verplichtingen	- 40	- 148
Balansverplichting	- 2.644	- 3.074

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

	2013	2012
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	492	389
Rentekosten	1.462	2.079
Verwachte rendement op fondsbeleggingen	- 1.475	- 1.989
Netto actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar	-	37
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	120	- 109
Totaal, opgenomen onder personeelskosten (punt 2 van toelichting)	599	407

De mutatie in de contante waarde van afgefinancierde verplichtingen is als volgt:

	2013	2012
Verplichting aan het begin van het jaar	55.290	47.854
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	492	339
Rentekosten	1.560	2.096
Betaalde bijdragen door werknemers	99	125
Actuariële winsten en verliezen	- 4.091	8.072
Betaalde uitkeringen	- 3.217	- 3.196
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	- 153	-
Verplichting aan het einde van het jaar	49.980	55.290

De mutatie in de reële waarde van fondsbeleggingen is als volgt:

	2013	2012
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	52.363	46.020
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.097	1.964
Actuariële winsten en verliezen	- 4.077	6.561
Betaalde bijdragen door werkgever	1.111	889
Betaalde bijdragen door werknemer	99	125
Betaalde uitkeringen	- 3.217	- 3.196
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het einde van het jaar	47.376	52.363

Het werkelijk rendement op fondsbeleggingen was 4.252 (2012: 8.486).

Samenstelling van de fondsbeleggingen

	2013		2012	
Aandelen	-	-	-	-
Vastrentende waarden	43.308	91%	47.650	91 %
Overig	4.068	9%	4.713	9%
	47.376	100%	52.363	100%

De belangrijkste actuariële veronderstellingen zijn als volgt:

	2013	2012
Disconteringsvoet	3,4% – 3,7%	3,5%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	3,4% – 3,7%	3,5%
Toekomstige salaristoename	2,0%	2,0%
Toekomstige pensioentoename	0,0% – 2,0%	0,0%

Wijzigingen in de veronderstelling met 0,25% positief hebben de volgende gevolgen voor de voorziening:

	2013
Disconteringsvoet	420
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	443
Toekomstige salaristoename	461
Toekomstige pensioentoename	458

Sterftekans

De uitgangspunten met betrekking tot toekomstige kansen op sterfte zijn gebaseerd op adviezen en gepubliceerde statistieken in Nederland AG prognosetafel 2012-2062/2012 (2012: AG prognosetafel 2012-2062).

De gemiddelde levensverwachting in jaren van een pensioengerechtigde deelnemer die pensioneert op de leeftijd van 67 jaar (2012: 65 jaar) per balansdatum is als volgt:

	2013	2012
Man	19,8	21,6
Vrouw	21,6	23,3

Verwachte te betalen premies over 2014

De verwachte te betalen premies over 2014 voor de toegezegd-pensioenregelingen voor het jaar eindigend op 31 december 2014 bedragen 566.

Saldo tekort/overschot afgefinancierde pensioenrechten

	2013	2012
PER 31 DECEMBER		
Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen	- 49.980	- 55.290
Reële waarde van fondsbeleggingen	47.376	52.363
Tekort/(overschot)	- 2.604	- 2.927
Ervaringscorrecties op verplichtingen	- 4.091	- 8.072
Ervaringscorrecties op fondsbeleggingen	- 4.077	6.515

De Groep heeft één pensioenregeling die kwalificeert als een multi-employer toegezegd-pensioenregeling. Deze regeling voorziet in het vervroegd uittreden van een bepaalde groep personeelsleden en heeft nog een looptijd tot en met 2014. De regeling wordt uitgevoerd door de STIVU (Stichting Vervroegd Uittreden Zeehavens 46-49). De premie voor deze regeling is gebaseerd op een doorsnee premie voor alle aangesloten bedrijven, waardoor de activa en de verplichtingen niet afzonderlijk aan de aangesloten bedrijven zijn toe te wijzen. De Groep heeft het fonds verzocht om informatie te verschaffen zodat zij het aandeel van de Groep in de pensioenvoorziening, de beleggingen en de servicekosten kan berekenen en in onderliggende jaarrekening kan verwerken. Het fonds heeft het verzoek tot informatie niet gehonoreerd. Derhalve vindt de verantwoording van deze regeling, in overeenstemming met de bepalingen daartoe in IAS 19, plaats als ware het een toegezegde-bijdrage regeling.

Overige personeelsbeloningen

	2013	2012
Balansverplichting voor:		
Overige personeelsbeloningen	4.588	3.034
In de winst- en verliesrekening verwerkte lasten voor:		
Overige personeelsbeloningen	1.551	1.295

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

	2013	2012
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	1.521	1.117
Rentekosten	35	41
Netto actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar	- 51	137
Totaal, opgenomen onder personeelskosten	1.505	1.295

De mutatie in de contante waarde van afgefinancierde verplichtingen is als volgt:

	2013	2012
Verplichting aan het begin van het jaar	3.034	789
Aan het dienstjaar toegerekende kosten	1.731	1.205
Rentekosten	35	41
Betaalde bijdragen	161	958
Actuariële winsten en verliezen	- 51	137
Betaalde uitkeringen	- 484	- 96
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	162	-
Verplichting aan het einde van het jaar	4.588	3.034

De belangrijkste actuariële veronderstellingen en sterftekans zijn voor zover hier van toepassing gelijk aan het vermelde bij de pensioenrechten, rekening houdend met verschil in looptijd.

Verwachte te betalen premies over 2014

De verwachte te betalen premies over 2014 voor de toegezegde overige personeelsbeloningen voor het jaar eindigend op 31 december 2014 bedragen 1.466.

25 SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

Betreft het binnen een jaar vervallend deel van de langlopende schulden en bankschulden in rekening-courant.

Voor een toelichting op de kredietfaciliteiten van de Groep wordt verwezen naar punt 28.

26 OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

	2013	2012
Vakantiedagen	2.245	2.097
Kortingen	102	55
Salarissen	775	888
Rente	325	142
Schadeclaims	3.175	395
Overige	4.269	3.842
	10.891	7.419

27 VERWACHTE BETALING VAN VERPLICHTINGEN

	Binnen 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 4 en 6 maanden	Niet binnen half jaar	Totaal
Leningen o/g	74	969	2.043	3.273	6.359
Schulden aan kredietinstellingen	–	–	–	9.619	9.619
Schulden aan leveranciers	5.657	4.526	1.131		11.314
Overige kortlopende schulden	2.494	4.317	1.058	3.022	10.891
Overlopende passiva	662	712	437	379	2.190
Rentelasten leningen	293	586	878	1.712	3.469
Totaal	9.180	11.110	5.547	18.005	43.842

28 ZEKERHEDEN VOOR LANG- EN KORTLOPENDE SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

Voor de schulden aan banken zijn door een deel van de Groep als zekerheid gesteld:

- > materiële vaste activa met een gezamenlijke boekwaarde van € 3,1 miljoen;
- > de terminal en loods in Engeland;
- > positieve en negatieve pledge voor de aandelen van diverse deelnemingen.

Onderdeel van de kredietvoorwaarden is dat er aan een solvabiliteitseis (geconsolideerd) van 30% moet worden voldaan. Aan deze voorwaarde wordt door de Groep ruimschoots voldaan.

Voor Botlek Tank Terminal B.V. geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > hypothecaire zekerheid op het recht van erfpacht en opstal;
- > pandrecht op boekvorderingen;
- > pandrecht op inventaris en bedrijfsgebouwen;
- > bij banken achtergestelde lening aandeelhouders.

Voor het proportioneel geconsolideerde belang in OBA Group B.V. (50%) geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > pandrecht op handelsvorderingen;
- > materiele vaste activa met een boekwaarde van € 19,4 miljoen.

Voor het proportioneel geconsolideerde belang in Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V. geldt dat door deze vennootschap de volgende zekerheden zijn gesteld:

- > Hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen;
- > pandrecht op boekvorderingen;
- > pandrecht op inventaris;
- > Bij banken achtergestelde lening aandeelhouders.

De Groep heeft totale kredietfaciliteiten van € 140 miljoen. Per 31 december 2013 wordt hiervan € 86 miljoen gebruikt (per 31 december 2012: faciliteiten € 88,2 miljoen, gebruikt € 58,2 miljoen).

29 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Door European Bulk Services B.V., Botlek Tank Terminal B.V. en OBA Group B.V. (50%) zijn per 31 december 2013 investeringsverplichtingen aangegaan voor in totaal € 5,7 miljoen.

Door geconsolideerde maatschappijen zijn langlopende verplichtingen aangegaan ter zake van huur en lease exclusief terreinen en kades voor een totaalbedrag van 1.075. Van dit totale bedrag vervalt 383 binnen een jaar en 683 tussen een en vijf jaar na balansdatum. Hierin zijn de verplichtingen van de proportioneel geconsolideerde maatschappijen naar rato van het deelnemingspercentage meegenomen. Daarnaast zijn langlopende huurverplichtingen aangegaan voor terreinen en kades met diverse looptijden als volgt:

	Jaarlijkse verplichting 2013	Jaarlijkse verplichting 2012
LOOPTIJD		
Tot 31 december 2013	78	76
Tot 31 december 2014	65	–
Tot 31 december 2016	241	243
Tot 29 september 2018	512	439
Tot 1 januari 2027	938	917
Tot 31 december 2029	256	252
Tot 31 december 2035	–	196
Tot 30 juni 2036	2.691	2.679
Tot 31 december 2036	836	–
Tot 31 december 2084	49	50
Totaal	5.666	4.852

De huren worden in vrijwel alle gevallen jaarlijks geïndexeerd.

In 2013 is in de winst- en verliesrekening een totaalbedrag voor huur en lease, inclusief terreinen en havens verwerkt van 5.274 (2012: 5.416).

De Vennootschap vormt tezamen met een aantal van haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Elke vennootschap in de fiscale eenheid is mede hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelastingsschulden van de eenheid.

Contractueel heeft de Groep de verplichting om na beëindiging van de huurcontracten de terreinen in de oorspronkelijke staat te herstellen. Het management is van mening dat voornoemde verplichting naar verwachting niet per saldo tot een uitstroom van middelen zal leiden en dientengevolge is er geen verplichting in de balans opgenomen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2013

Voor verwerking van het resultaat, x € 1.000

	31-12-2013		31-12-2012 aangepast	
VASTE ACTIVA				
Materiële activa				
Bedrijfsgebouwen	–		–	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	73		56	
		73		56
30 Financiële activa				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	94.999		57.885	
Andere deelnemingen	79.581		74.781	
Vorderingen op deelnemingen	325		9.632	
		174.905		142.298
Totaal vaste activa		174.978		142.354
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	648		–	
Groepsmaatschappijen	103		839	
Overige vorderingen	117		31	
		868		870
Liquide middelen		40		3.775
Totaal vlottende activa		908		4.645
Totaal activa		175.886		146.999

		31-12-2013	31-12-2012 aangepast
31 EIGEN VERMOGEN			
Geplaatst kapitaal	9.050		8.752
Agio	26.249		26.547
Share based payment	596		395
Wettelijke reserve deelnemingen	54.303		51.062
Wettelijke reserve hedge	- 1.182		- 2.668
Reserve koersverschillen	- 982		- 799
Overige reserves	31.090		9.168
Onverdeelde winst	24.300		25.600
		143.424	118.057
LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN			
Leningen o/g	20.000		22.000
Financiële instrumenten	569		920
32 Voorziening pensioenen en vervroegde uittreding	384		418
Voorziening groepsmaatschappijen	319		2.767
		21.272	26.105
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Kredietinstellingen	9.224		1.500
Schulden aan leveranciers	408		69
Groepsmaatschappijen	472		380
Belastingen en premies sociale verzekering	78		73
Schulden ter zake van pensioenen	-		49
Overige schulden en overlopende passiva	1.008		766
		11.190	2.837
Totaal passiva		175.886	146.999

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2013

(x € 1.000)

	2013	2012
37 Resultaat deelnemingen na belastingen	28.732	28.772
38 Overige baten en lasten na belastingen	- 4.432	- 3.172
Nettoresultaat	24.300	25.600
Genormaliseerd nettoresultaat	25.325	25.600

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

Alle bedragen luiden in € 1.000 tenzij anders vermeld

ALGEMEEN

Grondslagen voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening van H.E.S. Beheer N.V. wordt opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 BW geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

Grondslagen van waardering en van resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen (inclusief joint ventures) en andere deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en joint ventures worden gewaardeerd volgens de netto vermogenswaardemethode, gebaseerd op de grondslagen zoals vermeld in de geconsolideerde jaarrekening. Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de equity methode (zie grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening).

Deelnemingen; verwerking van verliezen

Indien het aandeel van verliezen toerekenbaar aan H.E.S. Beheer N.V. de boekwaarde van de deelneming (inclusief separaat gepresenteerde goodwill en overige niet door zekerheden gedekte vorderingen) overschrijdt, worden de verdere verliezen niet meer verwerkt tenzij door H.E.S. Beheer N.V. zekerheden zijn gesteld ten behoeve van de deelneming dan wel verplichtingen zijn aangegaan of betalingen namens de deelneming zijn verricht. In dat geval wordt door H.E.S. Beheer N.V. een voorziening opgenomen voor dergelijke verplichtingen.

Deelnemingen; verwerking van ongerealiseerde resultaten

Resultaten op transacties tussen H.E.S. Beheer N.V. en de deelnemingen worden indien van toepassing in enig boekjaar geëlimineerd naar rato van het belang van H.E.S. Beheer N.V. in deze deelnemingen voor zover deze resultaten niet door transacties met derden zijn gerealiseerd. Verliezen worden niet geëlimineerd als de transactie met een deelneming aantoont dat sprake is van een bijzondere waardevermindering van een actief.

30 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Groeps- maatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen	Totaal
Stand op 1 januari 2012	53.434	70.020	8.612	132.066
Investeringsen	–	3.357	1.050	4.407
Aflossingen	–	–	– 30	– 30
Aandeel in resultaat	13.809	14.605	–	28.414
Ontvangen dividend	– 8.265	– 10.464	–	– 18.729
Koersverschillen	150	–	–	150
Herrubricering	– 100	–	–	– 100
Aanpassing pensioengrondslag	– 1.143	– 2.737	–	– 3.880
Stand op 1 januari 2013	57.885	74.781	9.632	142.298
IAS 19R	– 190	– 134	–	– 324
Investeringsen	36.318	–	25	36.343
Aflossingen	–	–	– 9.332	– 9.332
Aandeel in resultaat	12.820	15.912	–	28.732
Ontvangen dividend	– 11.708	– 10.978	–	– 22.686
Koersverschillen	– 126	–	–	– 126
Liquidatie	–	–	–	–
Stand op 31 december 2013	94.999	79.581	325	174.905

Op pagina 121 van dit jaarverslag is een overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen opgenomen.

31 EIGEN VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 22 miljoen, bestaande uit 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen (2012: 11 miljoen gewone aandelen en 11 miljoen preferente aandelen) elk van € 1 (2011: € 1). Alle geplaatste aandelen zijn gewone aandelen en zijn volledig volgestort.

Met betrekking tot de toegekende opties aan werknemers wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (pagina 92).

	Geplaatst aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Share based payments	Wettelijke reserve deel- nemingen	Wettelijke reserve hedge	Wettelijke reserve koers- verschillen	Overige reserve	Onver- deelde winst	Totaal
Stand op 1 januari 2012	8.752	26.547	218	42.843	- 1.055	- 971	3.775	24.339	104.448
Winstbestemming							24.339	- 24.339	-
Waardering renteswap					- 1.613				- 1.613
Uitbetaald dividend							- 6.651		- 6.651
Koersverschillen deelnemingen						172			172
Toevoeging wettelijke reserve deelnemingen				8.219			- 8.219		-
Waarde van geleverde diensten			177						177
Uitoefening opties									-
Resultaat boekjaar								25.600	25.600
Stelselwijziging pensioenen							- 4.076		- 4.076
Stand op 1 januari 2013	8.752	26.547	395	51.062	- 2.668	- 799	9.168	25.600	118.057
Winstbestemming							25.600	- 25.600	-
Waardering renteswap					1.486				1.486
Uitbetaald dividend	298	- 298							-
Koersverschillen deelnemingen						- 183			- 183
Toevoeging wettelijke reserve deelnemingen				3.241			- 3.241		-
Waarde van geleverde diensten			201						201
Resultaat boekjaar								24.300	24.300
Actuariële resultaten							- 437		- 437
Stand op 31 december 2013	9.050	26.249	596	54.303	- 1.182	- 982	31.090	24.300	143.424

Wettelijke reserve koersverschillen

Dit betreft de wettelijke reserve omrekeningsverschillen deelnemingen in vreemde valuta.

Wettelijke reserve deelnemingen

Deze post betreft de reserve voor positieve resultaten uit deelnemingen en rechtstreekse vermogensmutaties bij deelnemingen waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

Wettelijke reserve hedge

Dit betreft de wettelijk aan te houden reserve voor de waardeverschillen welke worden veroorzaakt door de waardering van een renteswap tegen marktwaarde. De mutaties in de marktwaarde worden rechtstreeks in deze wettelijke reserve verwerkt.

Overige reserves

Resultaatbestemming 2012

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 14 mei 2013 is een stockdividend van 12.771 vastgesteld. Dit stockdividend is als volgt verwerkt in het eigen vermogen:

Vastgesteld stockdividend ten laste van agioreserve	12.771
Uitbreiding nominaal aandelenkapitaal	298
Toegevoegd aan agioreserve	12.473

Dividend 2013

In 2013 is, net als in 2012, geen interimdividend uitbetaald. Het voorstel tot dividenduitkering (slotdividend) aan de houders van gewone aandelen, zoals opgenomen in de 'Overige gegevens', is niet verwerkt in de jaarrekening.

32 VOORZIENING VOOR PENSIOENEN EN VERVROEGDE UITTREDING

	2013	2012
Balansverplichtingen voor:		
Pensioenrechten	345	382
Overige personeelsbeloningen	39	36
	384	418
In de winst- en verliesrekening verwerkte lasten voor:		
Pensioenrechten	57	27
De bedragen opgenomen in de balans zijn als volgt gespecificeerd:		
	2013	2012
Contante waarde van afgefinancierde verplichtingen	- 1.764	- 1.536
Reële waarde van fondsbeleggingen	1.419	1.154
Balansverplichting	- 345	- 382

De in de winst- en verliesrekening verwerkte bedragen zijn als volgt:

	2013	2012
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	32	21
Rentekosten	67	33
Verwachte rendement op fondsbeleggingen	- 43	- 27
Netto-actuariële verliezen opgenomen gedurende het jaar	-	-
Toegerekende lasten verstreken diensttijd	1	-
Totaal, opgenomen onder personeelskosten	57	27

Het werkelijk rendement op fondsbeleggingen was 9 (2012: 112).

De belangrijkste actuariële veronderstellingen zijn als volgt:

	2013	2012
Disconteringsvoet	3,7%	3,5%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	3,7%	3,5%
Toekomstige salaristoename	2,0%	2,0%
Toekomstige pensioentoename	0,0%	0,0%

34 BEZOLDIGING BESTUURDER EN COMMISSARISSEN

Voor een toelichting op de bezoldiging van de bestuurder en commissarissen wordt verwezen naar paragraaf 13 en 14 in de geconsolideerde jaarrekening.

35 VERBONDEN PARTIJEN

Alle deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen toegelicht op pagina 121 worden aangemerkt als verbonden partij.

36 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor de schulden aan banken van H.E.S. Beheer N.V. en haar Nederlandse groepsmaatschappijen is een positieve en negatieve pledge afgegeven voor de aandelen van een aantal van haar niet-100% deelnemingen en haar 100% deelnemingen.

Per 31 december 2013 heeft de vennootschap, tezamen met enkele van haar 100% Nederlandse deelnemingen, een latente belastingvordering ter grootte van € 6,3 miljoen (€ 25,3 miljoen compensabele verliezen). Deze verliezen zijn verrekenbaar tot en met 2019 en 2020.

Het management van de onderneming volgt de consistente lijn die hij de afgelopen jaren heeft gevolgd om deze latentie niet op de balans te waarderen, maar toe te lichten. Het management acht de waarschijnlijkheid van het realiseren van deze toekomstige fiscale winsten per saldo in de fiscale eenheid onvoldoende zeker en vindt het niet verantwoord om dit soort langlopende, onzekere actieve latenties op te nemen in het vermogen en resultaat, daar deze nog niet zijn gerealiseerd en afhankelijk zijn van eventuele, toekomstige fiscale winsten bij één van de dochter-bedrijven en daarenboven het belastingpercentage op lange termijn eveneens aan verandering onderhevig is.

H.E.S. Beheer N.V. is hoofd van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met een aantal van haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen. Op grond daarvan is H.E.S. Beheer N.V. hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel. De omvang van deze verplichting bedraagt ultimo 2013 nihil (2012: nihil).

37 **NETTORESULTAAT UIT DEELNEMINGEN**

Het nettoresultaat uit deelnemingen betreft het aandeel van H.E.S. Beheer N.V. in de resultaten van haar deelnemingen.

38 **OVERIGE NETTORESULTAAT**

Het overige nettoresultaat omvat de kosten inclusief het saldo van de financiële baten en lasten van H.E.S. Beheer N.V. voor zover deze niet zijn doorbelast aan haar deelnemingen.

Europoort/Rotterdam, 17 maart 2014

Raad van Commissarissen:

Mr. J.P. Peterson
B. Vree

Directie:

C.S.M. Molenaar, gevolmachtigde

OVERIGE GEGEVENS

UITTREKSEL UIT DE STATUTEN INZAKE WINSTBESTEMMING

De statutaire regeling omtrent de bestemming van winst kan – voor zover van belang in de context van dit verslag – als volgt worden weergegeven:

Op grond van artikel 26 lid 4 van de statuten bepaalt de Directie, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voorts geldt op grond van artikel 26 leden 6 en 7 dat de directie met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan aandeelhouders uitkeringen kan doen in geld of in de vorm van gewone aandelen, een en ander uit de winst of uit een reserve en een en ander voor zover de directie is aangewezen als orgaan dat bevoegd is tot uitgifte te besluiten.

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De mogelijke vergroting van het HES-belang in ATIC Services zal volledig met bankleningen worden gefinancierd. Er is dan geen ruimte voor uitkering van dividend in contanten over het boekjaar 2013.

Voorgesteld wordt uit de agioreserve een stockdividend te declareren ten bedrage van 12.663 (€ 1,40 per aandeel, 2012: € 1,46 stockdividend per aandeel) en de winst ad 24.300 ten gunste van de overige reserves te brengen.

Dit voorstel is niet in de jaarrekening verwerkt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van H.E.S. Beheer N.V.

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit verslag op pagina 63 tot en met 114 opgenomen jaarrekening 2013 van H.E.S. Beheer N.V. te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2013, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht totaalresultaat, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het directieverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van H.E.S. Beheer N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat en de kasstromen over 2013 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van H.E.S. Beheer N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 17 maart 2014

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Drs. P.J.R.M. Wijffels RA

Organisatie

B. Vree (links) en
Mr. J.P. Peterson

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Mr. J.P. Peterson (1943), voorzitter

Voorheen algemeen directeur Peterson's Havenbedrijf en voormalig directeur PPF Participatiefonds B.V.

Benoemd in 1997, aftredend in 2017.

Andere commissariaten: commissaris bij aan HES Beheer gelieerde bedrijven en NV NIBA te Arnhem.

Belangrijke nevenfunctie: voorzitter stichting Care to Move.

C.S.M. Molenaar (1947) – tijdelijk afgetreden op 14 februari 2014

Diverse bestuursfuncties en commissariaten.

Benoemd in 2013, aftredend in 2017.

Andere commissariaten: commissaris bij een aan HES gelieerd bedrijf, Delta Lloyd beleggingsfondsen, Kempen & Co. beleggingsfondsen, Aster-X Europe Fund en Tradewind Equity Fund.

Belangrijke nevenfuncties: lid bestuur administratiekantoor CVG, lid beleggingsadvies commissie Fonds Voortzetting Pensioenverplichtingen.

B. Vree (1954)

Directievoorzitter APM Terminals Europe.

Benoemd in 2011, aftredend in 2015.

Andere commissariaten: commissaris bij een aan HES gelieerd bedrijf, Caldic B.V., Seafox Contractors B.V., Syntens, Kunsthal Rotterdam en Pon Holding.

Belangrijke nevenfuncties: honorair consul-generaal Zweden, voorzitter 'Vrienden van het Havenziekenhuis' Rotterdam, vicevoorzitter Club Rotterdam en lid Stichting Ahold Continuïteit.

Alle commissarissen zijn van het mannelijk geslacht en hebben de Nederlandse nationaliteit.

De volledige gegevens van commissarissen als bedoeld in artikel 2:142, lid 3 BW liggen ter inzage bij de vennootschap en kunnen kosteloos worden opgevraagd.

Ditzelfde geldt voor het profiel en het reglement van de raad van commissarissen.

Voor genoemde documenten staan bovendien op de website van de vennootschap.

Het totale effectenbezit van commissarissen bedraagt 0,00% van het geplaatste kapitaal.

DIRECTIE

Drs. H. Sliep (1961), ceo t/m 14 februari 2014

C.S.M. Molenaar (1947), gevolmachtigde vanaf 14 februari 2014

MANAGEMENTTEAM

Gevolmachtigde

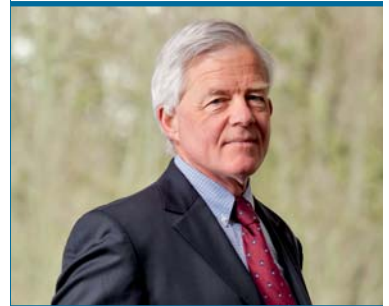
Kees S.M. Molenaar

Tevens commissaris bij HES deelnemingen EBS, OBA, EMO/EKOM en Manufrance.
Voor overige commissariaten en nevenfuncties zie pagina 118.

Directeur Speciale Projecten & Secretaris van de Vennootschap

Elly L. Groenendijk (1954)

In dienst sinds 1976, benoemd tot directeur speciale projecten in 1997.
Tevens commissaris NHBS.

Kees S.M. Molenaar

Elly L. Groenendijk

DIRECTEUREN BELANGRIJKSTE DEELNEMINGEN

T. de Vries,
EBS

H.J. Fijlstra,
OBA Group
Tijdelijk bestuurder

Ir. C.M. Smissaert,
BTT

Ir. M.H. Pelsma,
EMO + EKOM

J.H.M. Lyne,
New Holland Bulk
Services

C.L. Broers-
Keuning,
RBT

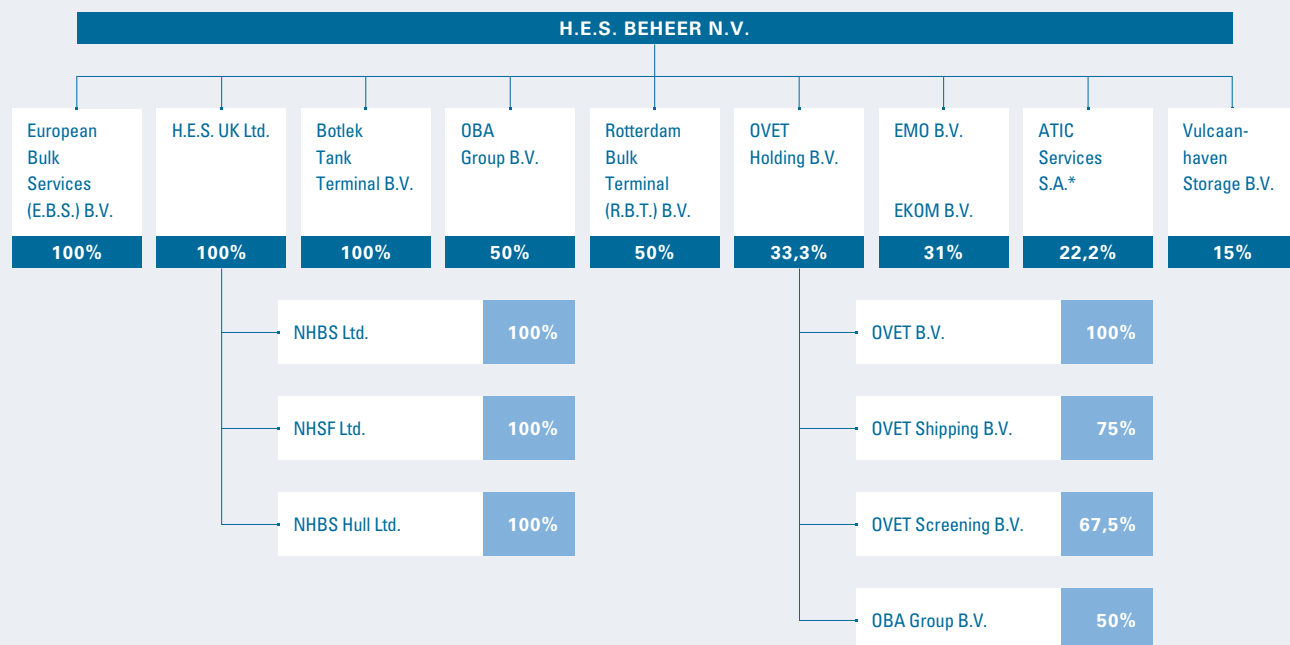

J.A.C. Martin,
Ovet

G. Claeys,
ATIC Services

VEREENVOUDIGD ORGANISATIESCHEMA PER 17 MAART 2014 (ACTIEVE VENNOOTSCHAPPEN)

* Gegeven het grote aantal dochters en deelnemingen van ATIC zijn deze hier niet in opgenomen

BELANGRIJKSTE GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

Vennootschap	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatste kapitaal
Geconsolideerde maatschappijen		
European Bulk Services (E.B.S.) B.V.	Europoort/Rotterdam	100%
H.E.S. UK Limited	North Lincolnshire	100%
Botlek Tank Terminal B.V.	Rotterdam	100%
Proportioneel geconsolideerde maatschappijen		
OBA Group B.V. ¹	Amsterdam	50%
Rotterdam Bulk Terminal (R.B.T.) B.V.	Vlaardingen	50%
Andere deelnemingen (gewaardeerd volgens de equity methode)		
OVET Holding B.V.	Terneuzen	33,3%
Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V.	Rotterdam	31,0%
ATIC Services S.A. ²	Parijs	22,2%
Vulcaanhaven Storage B.V.	Vlaardingen	15,0%

Voorts nog enkele vennootschappen welke op grond van artikel 363 lid 3 boek 2 BW niet zijn vermeld.

¹ OVET Holding B.V. houdt 50% van de aandelen in OBA Group B.V.

² ATIC Services S.A. houdt 26% van de aandelen in Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) B.V. en Erts- en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM) B.V. en 66,7% van de aandelen in OVET Holding B.V.

Vennootschappelijke informatie

AANDEELHOUDERSINFORMATIE

Kapitaal, aandelen en relevante informatie ingevolge Besluit artikel 10 overnamerichtlijn

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 22 miljoen, verdeeld in 11 miljoen gewone aandelen van elk nominaal € 1,- en 11 miljoen preferente aandelen, elk eveneens nominaal groot € 1,-.

Het geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 9.049.827,- in 9.049.827 gewone aandelen.

Elk aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem. Alle gewone aandelen luiden op naam.

Indien aandelen behoren tot een Verzameldepot of een Girodepot kunnen deze op naam worden gesteld van een aangesloten instelling respectievelijk het Girodepot van effecten van de desbetreffende soort bij Necigef. Voor de levering van een aandeel op naam is vereist een daartoe bestemde akte alsmede, behoudens in het geval de vennootschap zelf bij een rechtshandeling partij is, schriftelijke erkenning van de levering door de vennootschap. Indien een aandeel wordt geleverd ter opname in een Verzameldepot, wordt de levering aanvaard door de desbetreffende Aangesloten Instelling. Indien een aandeel wordt geleverd ter opname in het Girodepot wordt de levering aanvaard door Necigef.

De gewone aandelen HES Beheer worden sinds 24 juli 2008 doorlopend verhandeld via NYSE Euronext Amsterdam. Kempen & Co N.V. en SNS Securities N.V. treden op als liquidity provider.

Voor bijzonderheden omtrent de preferente aandelen wordt verwezen naar het rapport van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. op pagina 130.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 14 mei 2013 werd de directie gemachtigd voor een periode van achttien maanden vanaf 14 mei 2013 tot inkoop van eigen aandelen, zulks tot maximaal 10% van het geplaatste kapitaal, ter beurse, of onderhands, waarbij de te betalen prijs niet hoger mag zijn dan 10% boven de dan geldende beurskoers van de aandelen.

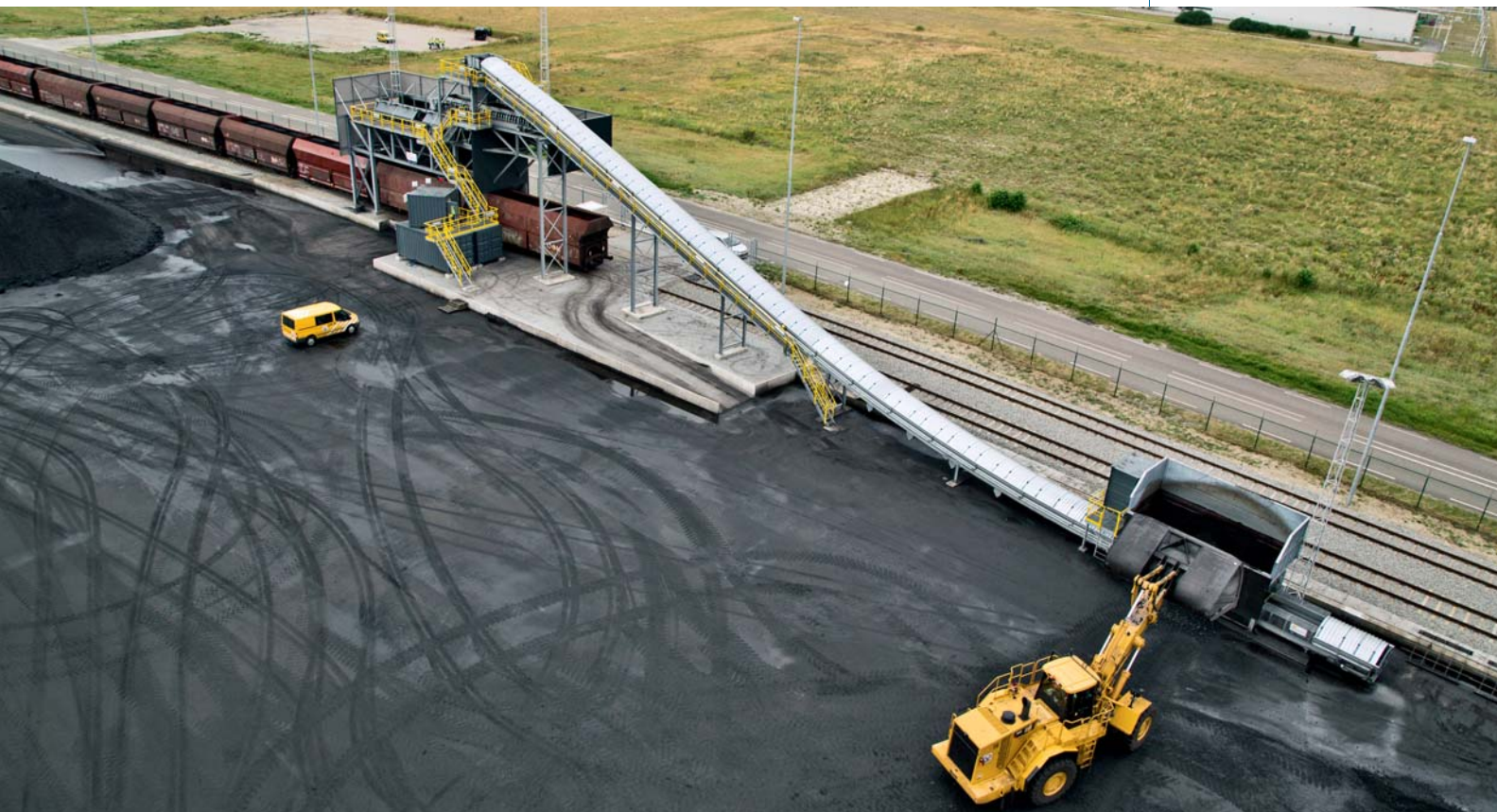
Tevens werd de directie aangewezen als bevoegd, voor de duur van achttien maanden, tot:

- het uitgeven – en het verlenen van rechten tot het nemen – van gewone aandelen tot een maximum van 10% van het aantal uitstaande aandelen en
- het beperken of uitsluiten van de voorkeursrechten, die krachtens de wet aan aandeelhouders toekomen bij uitgifte, respectievelijk verlening van rechten, overeenkomstig a, voor zover het betreft de aandelen die krachtens besluit van de directie worden uitgegeven.

De statuten van de vennootschap kunnen worden geraadpleegd via de website www.hesbeheer.com.

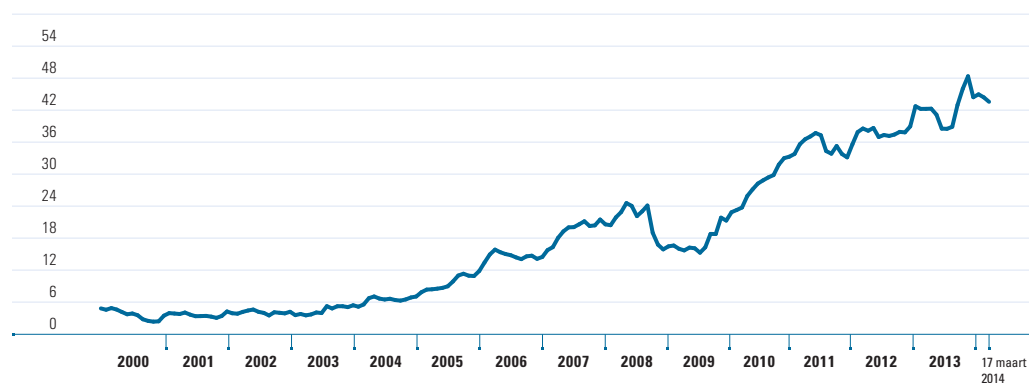
Met betrekking tot een minder belangrijke deelneming is HES Beheer partij bij een aandeelhouders-overeenkomst op grond waarvan HES Beheer verplicht is haar aandelen in deze deelneming aan te bieden aan de andere aandeelhouder van die deelneming in geval van, onder meer, een overdracht van de meerderheid van de aandelen in en/of het stemrecht van HES Beheer en in geval van een juridische fusie of een juridische splitsing. Dergelijke voorwaarden zijn tevens in de desbetreffende statuten opgenomen.

De arbeidsovereenkomsten met vier werknemers binnen de groep, onder wie de voormalige bestuurder, bevatten clausules die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod.

Koersverloop 2000 tot en met 17 maart 2014

[in euro's]

		Laagste koers		Hoogste koers		Slotkoers
2012	op 6 januari	33,56	op 31 december	44,50	2012	42,90
2013	op 17 juni	37,85	op 1 november	51,98	2013	45,00
					17 maart 2014	44,40

Koersverloop 2012, 2013 en 17 maart 2014

[in euro's]

De slotkoers steeg met bijna 5% ten opzichte van het voorgaande jaar. Ter vergelijking: de AEX-Index steeg met 17%, de AMX-Index met 18% en de ASX-Index met 26%. Het aantal verhandelde aandelen nam toe van 280.755 in 2012 tot 909.874 in 2013. Het daggemiddelde steeg daardoor van 1.097 naar 3.568. De omzet (aantal x koers) steeg van € 10,7 miljoen naar € 40,4 miljoen.

Aandeelhouders met een belang van meer dan 3%

Op 1 juli 2013 is hoofdstuk 5.3 Wft (Wet op het financieel toezicht) aangepast in verband met de verlaging van de eerste drempelwaarde naar 3% en de introductie van de meldingsplicht van een shortpositie. Zodra een deelneming of shortpositie 3% of meer van het geplaatste kapitaal bedraagt, dient de houder dit te melden. Conform de ontvangen meldingen hebben de volgende aandeelhouders van HES Beheer een substantiële deelneming (kapitaalbelang + stemrecht) in de vennootschap:

	Totale deelneming	Rechtstreeks reëel	Middellijk reëel	Datum meldingsplicht
Exploitiemaatschappij Westerduin B.V.	21,27%	21,27%	0,00%	01-11-2006
Stichting Administratie-kantoor PPF Participatie Fonds	9,85%	0,00%	9,85%	06-09-2010
Plimsoll N.V.	9,54%	9,54%	0,00%	01-11-2006
T.W.E. Beheer B.V.	9,95%	0,00%	9,95%	27-12-2012
Gestion Deelnemingen V B.V.	5,87%	5,87%	0,00%	01-11-2006
Menor Investments B.V.	6,51%	6,51%	0,00%	09-01-2009
Parkland N.V.	5,33%	5,20%	0,12%	21-12-2011
I. Onderdijk	5,01%	0,00%	5,01%	17-12-2007

Voorts heeft de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. een rechtstreeks potentieel kapitaalbelang en stemrecht. Conform de met deze Stichting afgesloten optieovereenkomst kunnen maximaal 11 miljoen preferente aandelen aan de Stichting worden uitgegeven (het aantal geplaatste gewone aandelen bedraagt 9.049.827).

Publicaties in 2013 ingevolge artikel 5:25f lid 1 Wft

De definitieve jaarcijfers over 2012 werden op 15 maart 2013 gepubliceerd. Het jaarverslag over 2012 werd d.d. 28 maart 2013 digitaal, via de website van de vennootschap (www.hesbeheer.com), ter beschikking gesteld en d.d. 11 april 2013 in gedrukte vorm aan belanghebbenden verzonden. Het halfjaarbericht werd op 25 juli 2013 bekendgemaakt. Op 24 april en 23 oktober werden tussentijdse verklaringen uitgegeven over het eerste respectievelijk derde kwartaal. Deze documenten zijn, samen met de overige persberichten die in 2013 werden uitgegeven, tevens algemeen verkrijgbaar gesteld via de website van de vennootschap.

Belangrijke data in 2014

25 april, voorbeurs	publicatie cijfers 1e kwartaal
21 mei, 14.30 uur	jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders in de Grand Ballroom van de S.S. Rotterdam te Rotterdam
25 juli, voorbeurs	publicatie halfjaarcijfers
23 oktober, voorbeurs	publicatie cijfers 3e kwartaal

CORPORATE GOVERNANCE

De raad van commissarissen en de directie van HES Beheer hechten veel waarde aan een goede corporate governance. Zij onderschrijven dat goed ondernemerschap, waaronder inbegrepen integer en transparant handelen door de directie, alsmede goed toezicht hierop door de raad van commissarissen essentiële voorwaarden zijn voor het stellen van vertrouwen in directie en het toezicht hierop door belanghebbenden.

De waarborgen voor goed ondernemingsbestuur worden bij HES Beheer vooral gevonden in een cultuur, waarbij vaktechnisch professionalisme en normaal burgerlijk fatsoen kenmerkend zijn.

Een document met de integrale tekst van de Code, waarbij per best-practicebepaling is aangegeven of HES Beheer deze bepaling wel of niet toepast dan wel zal toepassen, staat op de website van de vennootschap. De algemene vergadering van aandeelhouders van 14 mei 2013 is in de gelegenheid gesteld om zich over het gekozen corporate-governancebeleid van de vennootschap uit te spreken. Dit beleid bleek de unanieme instemming van aandeelhouders te hebben.

Op 1 oktober 2013 heeft de Monitoring Commissie Corporate Governance Code haar eindrapport gepubliceerd ter afsluiting van vier jaar monitoring. Het rapport geeft een overzicht van de feitelijke ontwikkelingen in corporate governance in de afgelopen tien jaar. Daarnaast schetst het een aantal aandachtspunten voor de monitoring in de toekomst en schenkt het aandacht aan een aantal vraagstukken rond de inhoud van de Code. Dit rapport is uitgebreid besproken met de raad van commissarissen.

Toetsing van de corporate-governancestructuur van HES Beheer aan de Code wijst uit dat HES Beheer de principes van de Code onderschrijft en dat de meeste principes en best-practicebepalingen goed aansluiten bij de reeds door HES gehanteerde uitgangspunten en gedragslijnen. Enkele onderdelen zijn voor HES Beheer minder geschikt. Een document met de integrale tekst van de Code, waarbij per best-practicebepaling is aangegeven of HES Beheer deze bepaling toepast of zal toepassen, kan worden geraadpleegd via de website van de vennootschap www.hesbeheer.com. De inhoud van dit document is identiek aan de tekst van het document waarmee tijdens de algemene vergadering van 14 mei 2013 door aandeelhouders werd ingestemd.

Conform de statuten wordt de vennootschap bestuurd door een directie die uit één of meer directeuren bestaat. Het aantal directeuren wordt vastgesteld door de raad van commissarissen. De vennootschap heeft volgens de statuten een raad van commissarissen die uit ten minste drie natuurlijke personen bestaat. Het aantal commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering.

De regels omtrent het functioneren van de directie en de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de wet en de statuten van de vennootschap (zie www.hesbeheer.com).

De corporate-governancecode bevat breed gedragen opvattingen over corporate governance. De in de Code opgenomen principes en concrete best practices bevatten gedragsnormen voor het bestuur, de commissarissen en aandeelhouders van Nederlandse beursvennootschappen. Zoals hierboven aangegeven, is een volledig overzicht van het standpunt van HES Beheer ten aanzien van de gedragsregels voor directie en commissarissen te vinden op de website. Voor de samenstelling van de directie en de raad van commissarissen wordt verwezen naar pagina's 118 respectievelijk 119 van dit jaarverslag.

De belangrijkste kenmerken van het interne beheers- en controlesysteem van de vennootschap in verband met het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap en van de groep waarvan de financiële gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen, zijn vermeld in de paragraaf 'Risico-management' op pagina 32.

Aandeelhouders van HES Beheer oefenen hun rechten uit tijdens de jaarlijkse en buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders.

Op de agenda van de jaarlijkse algemene vergadering dienen bepaalde onderwerpen te staan zoals omschreven in de statuten van HES of opgenomen in de wet, waaronder de vaststelling van de jaarrekening.

Buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden op verzoek van de directie, de raad van commissarissen of een of meer aandeelhouders die alleen of gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen.

Een onderwerp waarvan de behandeling schriftelijk is verzocht door een of meer aandeelhouders die alleen of gezamenlijk ten minste een honderdste gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of waarvan de aandelen ten minste een waarde vertegenwoordigen van € 50 miljoen, wordt opgenomen in de oproeping of op dezelfde wijze aangekondigd indien HES het verzoek niet later dan op de zestigste dag voor die van de vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van HES zich daartegen verzet.

Op algemene vergaderingen van aandeelhouders kunnen besluiten worden genomen met een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij de statuten van HES of de wet een grotere meerderheid voorschrijven.

De belangrijkste bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn:

- > vaststelling jaarrekening;
- > goedkeuring voorstel bestemming van het resultaat;
- > verlening van decharge aan de directie;
- > verlening van decharge aan leden van de raad van commissarissen;
- > vaststelling bezoldigingsbeleid directie;
- > vaststelling van de bezoldiging van de leden van de raad van commissarissen;
- > benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de directie;
- > benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de raad van commissarissen;
- > benoeming registeraccountant;
- > machtiging van de directie tot inkoop eigen aandelen;
- > uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen respectievelijk tot aanwijzing van de directie om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten;
- > uitsluiting of beperking van het voorkeursrecht van aandeelhouders bij uitgifte van aandelen en verlening van rechten tot het nemen van aandelen respectievelijk tot aanwijzing van de directie om gedurende een periode daartoe te mogen besluiten;
- > goedkeuring van besluiten van de directie betreffende een belangrijke wijziging in de identiteit of het karakter van HES of haar onderneming;
- > besluiten tot wijziging van de statuten, ontbinding, juridische fusie of splitsing van HES (tweederde meerderheid vereist).

Voor de integrale tekst verwijzen wij naar de statuten van de vennootschap.

De kapitaalstructuur en de mededelingen die conform de relevante leden van artikel 1 van het Besluit artikel 10 Overnamerichtlijn moeten worden gedaan, zijn opgenomen in het hoofdstuk 'Aandeelhoudersinformatie'. Hierin staat tevens een overzicht van aandeelhouders met een substantieel belang.

BESTUURSVERKLARING

De directie van de vennootschap verklaart hierbij dat, voor zover haar bekend, de jaarrekening, opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de EU, een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van HES Beheer en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen; het jaarverslag een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar van HES Beheer en de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen; en in het jaarverslag de wezenlijke risico's waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, zijn beschreven.

De jaarrekening is ondertekend door de directie om te voldoen aan haar wettelijke verplichting op grond van artikel 2:101 lid 2 BW en artikel 5:25c lid 2 sub c Wft.

Europoort/Rotterdam, 17 maart 2014

Directie H.E.S. Beheer N.V.
C.S.M. Molenaar, gevolmachtigde

Rapport van de Stichting Preferente aandelen H.E.S. Beheer N.V.

De Stichting Preferente aandelen H.E.S. Beheer N.V. werd op 8 juni 2005 opgericht.

Bij besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders H.E.S. Beheer N.V. d.d. 25 mei 2005 werd aan de directie van de vennootschap de bevoegdheid gedelegeerd tot uitgifte van of het verlenen van rechten tot het nemen van 11 miljoen preferente aandelen, elk nominaal groot € 1,- in het kapitaal van de vennootschap.

Het doel van de Stichting is het behartigen van de belangen van de vennootschap en de bij haar betrokkenen en de waarborging van de zelfstandigheid en/of continuïteit en/of identiteit van de vennootschap en al hetgeen daartoe bevorderlijk is. De Stichting tracht dit doel te bereiken door het verwerven en beheren van preferente aandelen in het kapitaal van de vennootschap en het uitoefenen van stemrecht daarop.

Tussen de vennootschap en de Stichting is een optieovereenkomst gesloten. Er kunnen maximaal 11 miljoen preferente aandelen door de Stichting worden genomen. Ingeval van uitgifte van preferente aandelen zal een algemene vergadering worden bijeengeroepen welke zal worden gehouden uiterlijk zes maanden na de dag waarop voor het eerst preferente aandelen zijn uitgegeven.

De Stichting is onafhankelijk van H.E.S. Beheer N.V.

Het bestuur van de Stichting bestaat uit drie natuurlijke, onafhankelijke personen, die worden benoemd door het bestuur. Het bestuur wordt gevormd door de heren mr. P.W. van Baal, dr. J.J.H. Jacobs en F.H. Schreve (voorzitter).

Nadat het bestuur kennis had genomen van de berichtgeving over een mogelijke overname van de HES-aandelen, heeft het bestuur aan de raad van commissarissen en de directie gevraagd of zij zich hiermee kunnen verenigen in het belang van de vennootschap, de direct bij de ondernemingen van de vennootschap betrokkenen en de continuïteit van haar participaties. Na informeel en afzonderlijk overleg met de voorzitter van de raad van commissarissen en de directie heeft het bestuur geconcludeerd dat het nog te vroeg is om te bepalen of er voor de stichting een rol is weggelegd als gevolg van de potentiële bieding op aandelen van de vennootschap.

Europoort/Rotterdam, 21 januari 2014

Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.
Het Bestuur

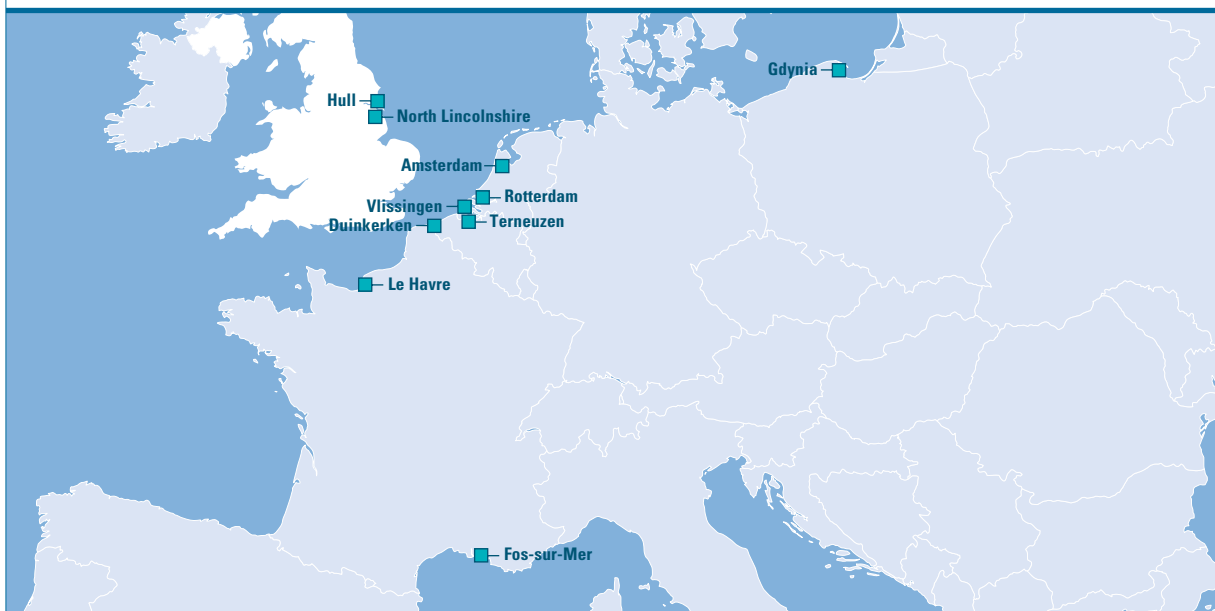
ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING

De directie van H.E.S. Beheer N.V. en het bestuur van de Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V. verklaren hiermede dat naar hun gezamenlijk oordeel voldaan is aan de ten aanzien van de onafhankelijkheid van de Stichting gestelde eisen als bedoeld in artikel 5:71 Lid 1 sub c van de Wet op het financieel toezicht.

H.E.S. Beheer N.V. Stichting Preferente Aandelen H.E.S. Beheer N.V.

De Directie Het Bestuur

Vestigingen van HES-bedrijven in zeehavens

COLOFON

H.E.S. Beheer N.V.

Elbeweg 115
3198 LC EUROPOORT ROTTERDAM

Postbus 1192
3180 AD ROZENBURG Zh

Telefoon 0181 – 258100
E-mail hes@hesbeheer.nl
Internet www.hesbeheer.com
Havennummer 5820

Ingeschreven bij het Handelsregister te Rotterdam onder nr. 24056286

HES App voor iPhone en Android.

Concept en realisatie

Domani B.V.

Fotografie

Auvimedia
C&F B.V.

